

*Také o tvou duši bojuje
anděl světla a duch temnoty.
Na tobě záleží, kdo zvítězí.*

ADOLF PELIKÁN S. J.:

HRA O DUŠI

OSMÉ VYDÁNÍ.

H R A O D U Š I

VIII. VYDÁNÍ

VÍNA ZE SODOMSKÝCH VINIC

Mladý člověk se neobejde bez vážného poučení a povzbuzení ve věcech mravní čistoty a otázkách s ní souvisejících. - Proto s radostí vítáme tuto nejvyš potřebnou, zlatou knížku.

Na všechny otázky a problémy mravní čistoty odpovídá způsobem mládeži nepřístupnějším. Je psána slohem poutavým, prostým, srdečným. Dýše z ní veliká láska pisatele k mládeži, cítíš z ní vřelou jeho touhu pomoci všem, kteří tápají a bojují a chtějí zvítězit.

„Mám zkušenost, že kdo do této knížečky nahlédl nebo seznal jen obsah, každý si ji koupil“, tak nám píše vážný vychovatel. Tato knížka stává se nezbytným průvodcem naší mládeže. Není divu, že zase volá po novém vydání. První bylo rozebráno ve 14 dnech, druhé téměř za měsíc. Kalich vína ze sodomských vinic se tiskne každému jinochu i dítce do rukou, i ohlížejí se po pomocníku a rádci, jenž by mluvil jejich řečí. Toto vydání je ještě více zdokonaleno a upraveno podle rad zkušených vychovatelů.

Kéž splní své poslání, povznese a posílí naši mládež! Tím pevnější a mravnější má být mládež, čím menší je náš národ!

Cena

Kčs 26·-brož., Kčs 46·-váz.

V edici SKM vydalo

Sdružení Katolické Mládeže

HRA O DUŠI

H R A O D U Š I

VIII. opravené a doplněné vydání

VÍNA ZE SODOMSKÝCH VINIC

V BOJI O MRAVNÍ ČISTOTU

mládeži podává

ADOLF PELIKÁN S. J.

1947

V y d a l o

Sdružení Katolické Mládeže v ČSR, Praha II., Vyšehradská 27.

Vytiskla knihtiskárna Ant. Pelze v Příbrami, Stalinova ul. 67.

Imprimi potest,
Pragae, die 1. Augusti 1947.

P. Fr. Šilhan S. J.
Praep. Prov. Boh.

Ordinarius Pragensis.

Nihil obstat.

Can. Dr. Jarosl. Kulač,
censor.

Imprimatur.

Pragae, die 4. Augusti 1947.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
vicarius generalis.
N. 10626,

Černý-Konopištský:

HRA O LIDSKOU DUŠI.

V tmu šerá síň se halí sklepení,
dech plísni nad náhrobkem zraje,
hle, jinoch v dlaně hlavu podepřev
tam se satanem v šachy hraje.

Již zpola vyhráno má protivník,
a k posměchu tvář zpupně ladí;
vždyť nesmrtelná duše výhrou jest
a bez poskrny čisté mládí.

V plášť z purpuru se satan zahalil
a s čela zášť a zloba zírá —
hle, prstem hubeným a vyzáblým
teď jednu bílou z figur svírá!

A vyhrál ji — ten svatý duše Mír!
A černé plémě dračí
vpřed prudkým štváno útokem
zas v pole bílých figur kvačí.

Jest řad to světlých Modliteb,
však mrzký Rozmar žen a hříšný,
číš Rozkoše a Faleš, Nevěra
je loví chtivě v klín svůj pyšný.

Květ Neviny jak padlý sníh zvad též,
a v pozadí snad anděl tuší
nebezpečí. — Ó, kéž by neprohrál
zlým tahem s ďáblem vlastní duši!

Úvodem.

Po každé válce nastává pokles mravnosti a zachvacuje především mládež. Není nic divného, že po druhé a tak kruté poslední válce, která se přehnala i přes naše kraje, ozývají se podobné stesky odevšad.

Nesmí se to však trpět a omlouvat, neboť úpadek mravnosti ohrožuje rodiny a národy. Tak se pozvedají varovné hlasy odpovědných lidí, kteří to dobře myslí s národem. Připomeňme jen varovná slova samého p. presidenta, jenž ve svém vánočním poselství mluvil o „zneklidňujících projevech demoralisace v naší národní společnosti a především mezi naší dospívající mládeží.“ Zmíniv se o hlubokých poruchách morálních vztahů mezi pohlavími p. president dodal: „Konstatuji tato fakta s pocitem bolesti a konstatuji otevřeně naši kolektivní odpovědnost za stav naší mládeže.“

U vědomí této zodpovědnosti vydáváme znovu Hru o duši, knihu pro mládež, obsahující povzbuzení k mravní čistotě. Je rozšířena o nové články se zřetelem k stavu dnešní mládeže. Jako kniha špatná přináší zhoubu, tak zase kniha dobrá, zvláště je-li psána s láskou, přináší záchranu a je požehnáním mladé duši. Podle svědectví mladých čtenářů samých je „Hra o duši“ knihou toho druhu.

Osmé vydání svědčí o její oblibě a potřebě. Kolika duším byla vodítkem a záchranou v bojích o čistotu. Kéž Bůh jejímu poslání požehná i dnes, aby knížka byla mnohým lanem tonoucího.

NEJPALČIVĚJŠÍ OTÁZKA.

Přišel jsem do jednoho městečka na přednášku. Chtěl jsem tamější mládeži říci to, co právě nejvíc potřebuje. I tázal jsem se duchovního rádce, které jsou palčivé a akutní otázky tamějšího mladého světa.

Dal mi tuto odpověď: „U nás je hlavně jedna palčivá otázka, a to otázka mravní, problém čistoty. O těchto věcech, o poměru jinocha a dívky, promluvte, prosím, naší mládeži do srdce...!”

Zdá se mi, že nejen v tom městečku, nýbrž i jinde, ba všude, u každého mladého člověka je tento problém, tato palčivá otázka, o níž se musí jasně mluvit.

A dovolíte-li, promluvíme si o těchto věcech důvěrně, bez obalu, ale se vši vážností.

„Mladým lidem mluvit o lásce je totéž jako posluchačům lékařství mluvit o medicíně”, rozptyloval starší kněz pochybnosti mladého duchovního, jenž se rozpakoval mládeži mluvit o tomto tajemství lidského života.

Čistota je síla, čistota je krása. Mravní čistoty vyžaduje štěstí jednotlivce, blaho rodin i národa. K mravní čistotě směřuje výchova ve škole, čistotu ukládá náboženství. I tato knížečka bere takřka každého jinocha a dívku za ruku a od první řádky až k poslední mluví důrazně k jeho srdci.

„Zachovej čistotu stůj co stůj!”

Jaké to rozsáhlé pole, tajemství lidského života! Čistota, toť jeden úsek. A z toho úseku vyberme zas jednu řadu důvodů, přihlédněme hlavně k důvodům rozumovým.

Budu čistým, poněvadž nechci škodit sobě ani jiným!

HOŠI, SLOVÍČKO MEZI ČTYŘMA OČIMA

Dnešní lidstvo je přecitlivělé. Zvláště *neurosa* a *neurastenie*, a jak se všechny ty nervové nemoci jmenují, šíří se hlavně mezi mládeží. Dříve tomu tak nebylo; dnešní lidstvo a zvláště mládež při všem horování o pokrok upadá tělesně i duševně. Jaký neutěšený pohled skýtá mnohý mladík! Oči vpadlé, kalné nebo podivně se lesknoucí, tváře bledé, pod očima kruhy, na tváři trpký úsměv, pleť nezdravá, prsa vpadlá, krok vratký — nemocnice zírá z celého jeho zjevu. Však básník praví o této dnešní generaci:

„A když se dívám v jejich tváře,
jak bych se díval v nemocnici”.

Mohou to být ovšem různé příčiny, ale často hřích, tajný hřích hlodá na kořeni jejich života, přestupované šesté Boží přikázání se mstí.

NAŘÍZNUTÉ STROMKY.

Známý podnikatel koupil usedlost, v níž chtěl především rozšířit zahradu. Nasázel tedy na při-

lehlém poli na sta stromků. Když pak se přiblížilo jaro a nová míza proudila v mladých štěpech, neznámý pachatel vplížil se v noci do zahrady a — nejspíše ze msty — nařízl téměř všechny stromky. Můžete si představit zármutek a hněv onoho majitele, když viděl, jak stromek za stromkem usychá; jiné zakrněly a jen málokteré tuto ztrátu životodárné mízy přestály.

Mladý stromek z jara — toť dorůstající hoch. Podobnou škodu jako onen zlomyslný pachatel, jenž stromky nařízl, způsobují v mladém těle tajné hříchy: soustavně ubírají životní mízy, hloďají na životní síle... Zakrňuje tělesně i duševně a následky mohou být i katastrofální. Jak smutně hledí nebeský Hospodář na vadnoucí kmen, který štípil ve svém sadě!

*

Toto jest hlavní bolest hochů, zvláště mladších. Sami vyslovili přání, abychom tomuto předmětu věnovali více pozornosti. Vyhovujeme tedy jejich přání a budeme sledovati duši hochů při jeho prvním žalostném pádu i radostném povstání.

PRVNÍ HŘÍCH SPÁCHÁN.

Nešťastný hoch vlastní rukou vědomě se vrhl do propasti — spáchal tajný hřích. Svědomí se probudilo a bolestně se vzepjalo. Trpké výčitky trápí nyní jeho mysl. Myšlenka na ubohou duši proletí jeho hlavou. Prokletým skutkem je vše zkaženo. Zbylé trosky naplňují ho hrůzou. Tak asi plakal a naříkal prorok Jeremiáš nad troskami Jerusalema. Tajný hřích pudí hochů na místa, kde ho nikdo nevidí. Strach před světlem, toť znak dábelského počínání. Plachý pohled, modré

kruhy okolo očí, prozrazují často tajného hříšníka. Jako červ sžírá hřích duši.

Mýlí se, kdo míní, že onen hoch je šťasten — za cenu duševního klidu! Jeho tělo touží zase a dále po ukojení. Stává se zvířeckým. Dábelské naruživosti se ubytovaly v jeho duši. Jde vstříc úplné zkáze.

*

Už tak daleko došel, že plane touhou poznati dopodrobna tajemství lidské přirozenosti. Chce věděti a poznati vše, co se týče pohlavního života. Jeho „přátelé“ vědí ledacos a dovedou vysvětlit.

Už i poslední tajemství je odhaleno: vše slyšel, viděl, učinil.

Ale jest už šťasten? — Proč na jeho očích lpí hluboký smutek? Proč jsou ty jeho rysy takové smutné? Proč v učení ochabuje? Mezi učením nebo při práci honí se obrazotvornost kdesi v dálce. Jeho oči tak tupě hledí! Mezi dobrými kolegy cítí se cizím. Nevinné hry druhých nepůsobí mu žádné radosti. Proč ztratil zájem o vše? — Ví všecko!

Ví všecko — ale jen šeredně zkreslené — proto je vnitřně rozhárán, takřka zoufalý. Ve dne v noci hledal štěstí, i za cenu nevinnosti, cti a charakteru, ale hledal tam, kde je nelze najíti.

Přiložíme-li k uchu mušli, slyšíme hukot a šumot bývalé otčiny, věčného moře; zrovna tak tajemně vzlyká v tichých hodinách v duši jinochově upřímná touha, čistá vůle a hluboký bol dětství. S rozpálenými tvářemi, s bušícím srdcem chtivě a lačně hnal se za barevnými motýly domnělého štěstí a zatím — v horkých rukou mu zůstal jen bezcenný, šedý popel.

Dále jde cestou zhouby do hlubin propasti. Hlava se sklání bezmocně k zemi, s lící zmizely růže. Kde by měl kvést život, tam jsou jen trosky.

V BAZINÁCH.

Mravní cit mu říká, že to není v pořádku. Za žádnou cenu by tak neučinil před očima matky nebo otce. Svědomí mu říká, že je to hřích a že je třeba jej utajiti. Raději by si dal utíti pravou ruku, než by rodičům nebo sourozencům řekl, co na sobě učinil. Avšak požitek hříchu je mocnější, než výčitky svědomí.

Zajisté jsi slyšel, příteli, o masožravé rostlině, která se živí hmyzem. Jakmile usedne na květ, ihned se lístky svinou, a když se zase po několika dnech rozvinou, z hmyzu zůstaly jen nestravitelné zbytky. Tak se stává s tím, jenž propadl hříchu nečistoty.

*

Podivné, co se z toho poctivého hochy stalo! Kdysi byl mezi prvními v práci, v učení, a dnes zůstává za ostatními a sotva projde z jedné třídy do druhé.

Sedí sice zticha, ale jeho duch bloudí v dálce. V hlavě chystá plán večerních požitků. Když ho někdo osloví, nebo ve škole ho profesor vyvolá, zapálí se jako vyplašen a přivolává myšlenky z dáli. — Poměr k dobrým přátelům vychladl; nejnevinnější poznámky druhů jej rozčilují. Jen ti, kteří jsou jako on, jsou jeho přáteli.

Přes nestvůru těžkého hříchu nevidí hříchy menší: obelhává zaměstnavatele, kolegy, stejně jako rodiče.

I ostatní ctnosti mizí: ochota, upřímnost, vděčnost, oddanost, nadšení pro dobré a krásné. Zkušebním kamenem mravní odhodlanosti jest právě čistota srdce.

Zmizela jemnost jeho srdce jako vůně růže, kterou drsná ruka otrhala. Zmizela smavá dětská tvář a na mladistvé tváři lpí smutné vrásky. Pa-

měť slábne a vážné věci jej vůbec nezajímají; je tupým vůči vyšším dojmům. Je tak stísněn, že pravá radost nemá v jeho srdci místa, je vyprahlý duševně a zdrsňelý citově. — Je to téměř stav zoufalství.

ANO, JE TOMU TAK.

V jedné knize jsem četl toto:

„Viděl jsem vždy, jak mladí lidé záhy zkažení a oddaní necudnosti, byli nelidští a krutí. Jejich temperament byl netrpělivý, mstivý, vzteklý. Jejich obrazotvornost, plná jediného předmětu, odmítala všechno ostatní: neznali soucitu a smilování; obětovali by otce, matku a celý svět, aby uspokojili jednu ze svých choutek.

Naopak zas mladý muž, vychovaný v blažené prostotě, zanáší se tužbami něžnými a ušlechtilými; jeho soucitné srdce se hne nad bídou jemu podobných. Ano, stojím za tím: mladý muž, jenž zachoval čistotu až do svých 20 let, je v tom věku nejušlechtilejší, nejlepši, lásky nejhodnější a nejvíc milující.”

Kdo napsal ta pozoruhodná slova? Kdo takto pochopil nesmírný důsledek čistoty a nevinnosti, zachované mládí? — Věc podivná; je to týž, jenž se v jiných věcech výchovy velice mýlil. — Jan Jakub Rousseau.

BŮH UMŘEL V JEHO SRDCI.

Základy charakteru jsou podkopány, jedna dobrá vlastnost po druhé vymizela. Tu není divu, že dojde k vnitřnímu zhroucení — nevěře. Usmát by se musil každý, kdyby to nebylo tak žalostně smutné, když slyší mladíky s opovržením mluvíti o náboženství, o Bohu a morálce, o věcech, před

nimiž se největší duchové skláněli s posvátnou úctou. Mají prý jiný rozhled a prohlédli všecko dobře od té doby, co tolik knih prostudovali! Nebe, peklo, Bůh atd., jsou u nich jen pohádky.

Tak zkažené srdce — a nikoli věda — odvrátilo je od Boha, ten rozpor mezi životem a vírou, stále se ozývající výčitka, ty pochybnosti: je-li však přece nějaký Bůh? Což budu-li mu musit klásti účet ze svých skutků a myšlenek? Běda! Ó, kéž by Boha nebylo! — Snad není?! Ano, tak jest! — Není Boha!

Ten Boha popírá, komu na tom záleží, aby Boha nebylo. Kdo nečistě žije, opomíjí modlitbu, náboženskou praksi vůbec, cítí jen tíhu náboženství a ztrácí víru, musí ji ztratit. Pak teprv do-
datečně také rozumově hledí svou nevěru ospravedlniti.

Tak obyčejně nečistí hoši svůj rozum k nevěře p ř i n u t í, aby nemusili svému hříšnému životu udělati konec.

Velké slovo řekl sv. Augustin: Nemo incredulus — nisi impurus. Není nevěrcem — leč člověk nečistý.

V Š E O B E C N Á Z K Á Z A .

Příteli, to si nenamluvíš, že jsi šťasten.

Kde je tvá životní radost? Kde tvá síla, která ti namlouvala: „Zlom, odvrz od sebe pouta!“ Nyní jsi volný — volný od zákonů Božích, ale otrok nenasytných pudů!

Orel, jenž měl tak vysoko vzlétat, vězí nyní chycen v trní, mužný charakter zlomen. Mládím překypující život — zvadlý. Ten jinoch chtěl mladistvým idealismem spasit svět, nyní vězí sám v otrockých okovech, v nevyléčitelné bídě.

Bud' upřímný a doznej, žes na zakázané cestě pil místo radosti jen hořkou žluč pekla.

Lidé kdysi — v době biblické — byli trestáni pro smilstvo potupou a sodomští obyvatelé ohněm. Nesčetné množství lidí dnes je za onen hřích trestáno víc než ohněm a vodou — rozkladem vlastního těla.

Časté vzrušení nervů a plýtvání silou životní mívá zhusta za následek, že celý organismus jinocha jest otřesen a síla k odporu oslabena. Tak povstává chudokrevnost a v zápětí za ní náchylnost k tuberkulose.

Ochabnutí na těle i na duši, bezcharakternost, zmalátnělost, souchotiny, — nemocnice. To jsou tresty za nemravnost mládí.

Přeháním snad? Jsou to jen strašáky na malé děti? — Nikoliv, skutečnost bývá ještě horší. Slyš, co dozrává takový ubohý hoch: „Rodiče měli ze mne velikou radost, mysleli, že mají anděla a zatím měli d'ábla. Oddal jsem se smylnosti a nebylo žádného, kdo by mně řekl, jaké to má následky. Ten hřích mne tak trápil, ale nemohl jsem jinak, podkopával jsem své štěstí dál. Rodiče mne chtěli oženit, ale já věda, co jsem za zříceninu, šel jsem k lékaři, ten mne léčil injekcemi, ale nic to nepomohlo. Matka si ten můj osud tak brala do hlavy, že do roka zešedivěla úplně a já běhám po světě jako Kain a není nikoho, kdo by mi ulevil”.

Jak žalostná to písnička! Místo bujarosti a odvahy takováto beznadějnost. Jiný hoch, jenž už kolik let je upoután na lůžko, má měknutí míchy, vzpomíná na ten osudný den tam pod tím stromem v lese, kde po prvé onen zlý kamarád ho naučil hřešit. Tak byl spoután oním návykem, že se stal jeho úplným otrokem a nyní mrzákem. Nikdo mu to nevymluví, on to cítí. Sám vlastní

rukou si kopal hrob. To je tragické. Taková je metla nezdrželivosti.

Kde čistota zahynula, tam je ochromena vzpruha ke všem ideálům.

JEST JEŠTĚ NÁVRAT MOŽNÝ?

Jest snad už pozdě? Nevyslovuj ani toho hrozného slova: Pozdě! Mýlíš se velmi, nikdy není pozdě. Čím více ses opozdil, tím rychleji musíš se navrátit.

Parabola o marnotratném synu vypravuje, jak mladší syn si vyžádal od otce dědictví, a když je v cizině promarnil, pásl vepře a jedl, co po nich zůstalo. V této opuštěnosti a bezradnosti přišlo mu na mysl: „Vrátím se k otci, snad se nade mnou slituje“.

A otec, jehož zrádně opustil, marnotratného syna přijal s otevřenou náručí.

Bylo tu však zapotřebí rozhodné vůle. Bída ho vlekla níž a níže. Hřích obepjal jako polyp jeho tělo i duši. Olovem tížil hřích na jeho bedrech. — Odhodlaně však se vzchopil a s nadějí v srdci se dal na cestu k domu otcovskému.

Vzchop se, i kdybys již dlouho žil v tenatech hříchu. Není ještě pozdě! „Chci, povstanu a vrátím se domů, v lepší budoucnost“, taková nechť je tvá řeč!

Čeká tě sice, příteli, těžký boj. Ale neztrácej naděje! Chceš-li jen, poskvřny se zbavíš, budeš čist! —

Jestliže, příteli, duše tvá je dosud neposkvřněna, padni na kolena, pros Boha o pomoc a střež svůj poklad.

Stihlo-li tě však ono neštěstí, dej se vší silou do boje s nestvůrou a pros Boha o vytrvalost!

DUŠEVNÍ LÁZEN.

Katolík má pro ten boj neocenitelný prostředek: sv. zpověď a sv. přijímání.

Dítě se bojí vody; duševně malý člověk bojí se duševní očisty. Duševně nevyspělým lidem naskakuje husí kůže, slyší-li o zpovědi. Zpovídej se však upřímně s pevným úmyslem, že se napraviš.

Tajná hnutí svých náruživostí, zhoubné dílo hříchů, nával pokušení, otevřené rány, vše to předlož zpovědníkovi, jenž zhojí tvé rány silou lásky, milosrdenstvím a zkušeností, ano i nadpřirozeným, božským posláním.

Kterýsi šlechtitný kněz měl jedno přání, aby aspoň dva kající přišli se pomodlit na jeho hrob: jeden za to jeho slovo, jež ho čistým zachovalo, druhý za žal pravé lítosti. To je smýšlení pravého zpovědníka. A co ty mu přineseš vstříc? — Svou důvěru!

„Hled', otče, tím jsem se prohrěšil, tolikrát jsem padl. To už jsem činil, abych nabyl síly. Co ještě mám nyní činiti? — Chci býti spasen, zachráněn”!

Vyslechněš slova zkušeného zpovědníka a povstaneš od zpovědnice s tváří zářící jako nevinné dítě o vánocích. Nesmírné břímě spadlo s tvých beder. Bohu díky! Nesmím už nikdy klesnout! Nikdy!

K zpovědi jdou hříšníci a vlekou s sebou mrtvý svět, od zpovědi pospíchají jako dítky květinovým luhem.

Kolik je těch, kteří byli zachráněni sv. zpovědí a sv. přijímáním z nejpodlejšího otroctví! Hluboká zbožnost je nejlepší oporou v boji o očistu srdce. Bez náboženství sotva však si zachováš čistotu mládí.

Byl jsi také synem marnotratným? Vzpomeň na dobrého otce, jenž jej přijal s takovou láskou, jaké ani není schopen žádný jiný otec na světě. To bylo radosti v domě otcovském, neboť syn byl ztracen a je nalezen, byl mrtev a ožil!

Doznávají to hoši sami, když se vymanili ze zlých svodů. Vyznávají, jak jim bylo zle v otroctví d'ábla nečistého a nyní, jak jsou čilí, veselí a silní! — Slyš jen!

DVA DOPISY.

Známý kněz - jesuita Hardy Schilgen, jenž rozumí bolestem mladých lidí, mívá pro ně přednášky. Po takové přednášce mnohý hoch se vzchopí a zcela se změní. Pln vděčnosti píše P. Schilgenovi. Už mnoho takových dopisů dostal a některé uveřejnil ve své knize „Ty a ona“.*) Přečti si, co píší, na př.:

I. dopis: „Od 14 roků jsem byl na scestí a byl jsem oddán tajnému hříchu. Teprve po Vaší přednášce vzešlo mi světlo. Chtěl jsem už dávno toto vše Vám vyjevit, ale pýcha mne zdržovala. Nyní jsem přemohl temnotu — hřích. Dosáhl jsem toho však po tuhém boji. Jako bříme to se mne spadlo a já jsem nyní svobodný, poctivý hoch. Čistý člověk!... Kdyby se mne dříve někdo tázal, jak mi je, musel bych odpovědět: „Jsem unaven, hrozně unaven“. Nyní však jsem svěží. Každý pozoruje tu změnu a diví se, jak pěkně vypadám. Zatím, co jsem dříve byl stále bledý, nyní mám plné, červené tváře“.

II. dopis: „Nejprve Vám musím sdělit, že se mně podařilo zůstatí věrným i dále. Když je

*) Česky vydal J. Birnbaum v Brtnici na Moravě. Rovněž jiné Schilgenovy knihy: Ty a on —, Ve službách Stvořitelových —, Mladí hrdinové.

to někdy těžké, tu si vzpomenu na svá předsevzetí a řeknu si: „Ke všem všudy, budu vidět, kdo je silnější, Pán Bůh nebo d'ábel?“ A to pomůže. Když přehlížím poslední léta, tu si myslím: „Byl jsi ale hloupý kluk, žes neobrátil už dříve.“ Řekněte všem hochům, kteří trpí toutéž slabostí, že obrat je možný „a že pro toho, jenž padl, jen v tom je štěstí a spokojenost!“ — — —

Není tedy ještě vše ztraceno. Se svátostnou pomocí Nejvyššího je změna možná, náprava trvalá a jistá. Jen trochu odhodlané a silné vůle. Tajný, samotářský hřích je známkou slabé vůle, říkají lékaři. Řekni si jen jako onen hoch v dopise: „To bychom se na to podívali, kdo je silnější, Pán Bůh nebo d'ábel!“ A to jistě pomůže. Pán Bůh dovede tě do své lékárny a tam se konají divy. Co nedovede lidský hospodář, v zahradě Boží se zacelí k nepoznání i nejnebezpečnější rána.

Největší rozkoš je přemoci rozkoš. — Sv. Augustin.

OLAF, TRAGEDIE SPORTOVCE.

Je to divadelní představení, které má dobrou myšlenku. Varuje před velkoměstem a líčí na svém hrdinovi sportovci Olafu následky pohlavní choroby, tohoto moru XX. století, který sídlí v bažinách velkoměsta.

Olaf, hrdina dramatu, hledá záchranu od zkázy a nákazy velkoměsta tím, že se náruživě oddává sportu. Sport se tedy představuje jako lék dnešní choroby. Olaf je náruživým a slavným sportovcem. Ale přesto stane se konečně obětí špatné ženštiny k vlastní zhoubě a k neštěstí celé rodiny. Tím tragedie končí.

Dnes se představuje sport jako lék proti mravním bacilům, líhnoucím se v bahně velkoměsta.

Jistě působí blahodárně hlavně tím, že odvádí mysl, zájem k jiným věcem, odvodňuje překypující energii na bezpečné pole.

Ale tento prostředek nestačí, kde není síly mravní a zušlechtěného svědomí. Postrádá-li této mravní síly sportovec, zůstává slabochem, což se projeví, jakmile přijde pokušení. To se projevilo na Olafu. Nic mu nepomohlo otužilé tělo, silné svaly. Stejně na konec upadl v bahno jako změkčilý „fanoušek“. Správná cesta a pravé heslo je toto: „Chraňme se příležitosti a mravně se vyzbrojme vzhledem k pokušení, jemuž se dnes nikdo nevyhne!“

Dobře je ve hře poukazováno na nebezpečí velkoměsta; je vskutku veliké. Mnozí rodiče by měli raději zdržet své děti při těžší práci a menším výdělku doma na zdravém venkově pod dohledem, než je pouštět do té velké kloaky, jak kdosi velkoměsto nazval; zde často utonou.

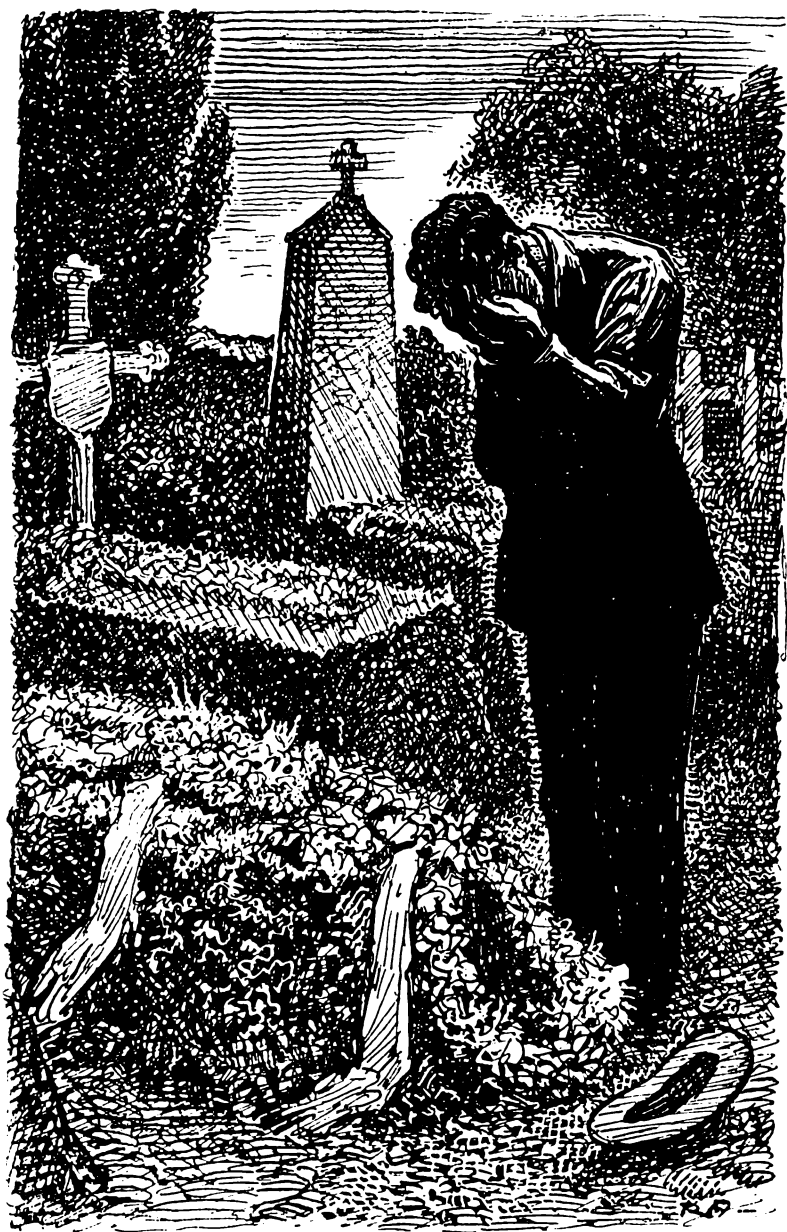
Musíš-li do Prahy či jinam do velkoměsta, jediná záchrana pro tebe je: dej se do takového katolického spolku, kde se pěstuje náboženský život. Jinak jsi ztracen. Mnoho dokladů — hochů i dívek — bychom mohli uvést. Doma byli v katolickém spolku, v Praze o to nedbali a utonuli v mravním bahně.

Věřil jsem, že zdrželivost je věcí vlastní síly a neměl jsem ji, neboť ve své zpozdilosti jsem si neuvědomoval, že jest psáno: „Žádný nemůže žít zdrželivě, leč komu to dá Bůh“. A Ty bys mi to byl dal, kdybych vroucími povzdechů na Tvé ucho byl útočil, a v posílené víře svoji starost na Tebe vložil.

Sv. Augustin.

NÁVŠTĚVA NA HŘBITOVĚ.

Přišel jsem do Skupiny mládeže v městečku C. Obětavý duchovní rádce a milá mládež chtěla mi

ukázati všechnu svoji práci. Bylo krásné nedělní odpoledne. Vedli mne za město na hřbitov, kde Skupina pořídila svému členu pomník na hrob. Vyprávěli mi o něm:

„Byl to hodný, tichý hoch, nejprve držel s pokrokáři a pak byl tělem duší náš. Umřel náhle. Večer ještě hrál domino s kamarády ze Skupiny, mezitím matce došel pro mléko a ráno — nebyl mezi živými. Ranila ho mrtvice. Škoda hodného hochy, mnoho nadějí jsme do něho skládali; proto jsme se mu také složili na pomník, když jeho matka je chudá“. Tak končili mladí své vyprávění. — Když jsme se před pěkným pomníkem s fotografií pomodlili za pokoj jeho duše, naklonil se ke mně duchovní rádce a pošeptá: „Na úmrtním listě stálo: Lues (t. j. pohlavní nemoc), přišel k tomu, když byl ještě v nepřátelském táboře“.

Ubohý hoch! Kdyby byl od počátku u nás, mohl být snad dnes živ a matka měla by oporu. A kolik je takových marnotratných synů! Jakým nebezpečím jsou protikatolické spolky. Kam vedou hesla: Vyžít se, vychutnávat život! Tyto myšlenky doléhaly na mne tenkrát mocně. —

TAJNÉ NEMOCI.

Slyšel jsi, milý hochu, o tajných nemocech? Už název naznačuje, že se s nimi lidé skrývají. Mluví se však o nich často, zvláště nyní po válce a s hrůzou se konstatuje, že i na zachovalém venkově se objevují tyto skvrny hříchů. V jednom velkém průmyslovém městě 20% vší mládeže, v některých obcích, kudy šla válka se udává 30% nešťastných a v jistém moravském městě v pohraničí se lidé bojí podat ruku mladým, většinou takto postiženým, ač už bylo 1½ roku po válce. Šíří se zvláště v dnešní hmotářské době, kdy

se hlásá „evangelium“ užívání. Nuže, tu je ovoce nezřízeného užívání, trest za nezachované VI. Boží přikázání. Je to smutná kapitola, ale musí se o ní mluviti pro výstrahu a pro poučení. Co o pohlavních nemocech praví Schilgen?

„Pohlavní nemoci mohou se přenášeti každým pohlavním stykem, ba i pouhým polibkem. Nemoc působí malé bacily, pouhému oku neviditelné. Ani první známky nemoci se nepokládají za povážlivé. Ale otrava je v těle a může zle působit. Tu obyčejně nastávají vnitřní jitrění různých orgánů, což má za následek na příklad, že nemocný nemůže už býti otcem, nebo že oslepne; konečně se může dostaviti zánět kloubů, vnitřní vředy, ba i nejhorší nemoci — tuberkulosa míchy a měknutí mozku, což vede k ochrnutí vší duševní činnosti.

Z nákazy, není-li pokročilá, vyhojí jen dlouholeté lékařské léčení. Proti nákaze chrání jen jedno: čistý život. — Pro budoucího muže musí to být samozřejmou věcí — za každou cenu se varovati každého nemravného styku. Polovičatost a nerozhodnost vede tu vždy k pádu. Krátký požitek smyslový zaplatí se třebas celým rodinným a životním štěstím“. (Ty a ona, str. 94.)

Prof. lék. fakulty v Budapešti v. Nekam praví:

„I mnozí znamenití lidé v plné síle věku stali se obětí této nemoci. Jaká to škoda! Víš, kdo byl Wilson? Koncem světové války mluvilo se jen o Wilsonovi, o jeho 14 bodech.

Neúprosná Nemesis sklátila ho v jeho slávě — snad za jeden neprozřetelný krok v mládí a nám září nyní odstrašujícím příkladem. Jak dobře je zůstatí v zákopech přikázání Božích! Dlouhý věk, klidné, jasné stáří je odměnou ctnosti a zdrženlivosti. Wilsona mučily v noci halucinace, hádal se ustavičně se svými přáteli, byl nevrlý...”

A takových je mnoho. Zahled' se jen kolem sebe! Snad máš rozhled po světě a sleduješ světové události. Mnohý náhlý pád ti vysvětlí Wilsonův případ.

Vychutnávat život! Toto slovo stalo se heslem poválečné doby. Kdekterý nevěrec u nás je opakuje a neví ani, co praví. V nemocnicích je oddělení lidí nejnešťastnějších, na něž je nejhorší podívaná. Ti vychutnávali život, už ho nemají a umřít nemohou. Tito vydědenci světa provázejí ještě v nemocnici kněze nejposupnějšími pohledy a mnohý z nich se neobráť ani před smrtí. Jest to kletba hříchu.

Užívat! Posvitme si na toto módní heslo. Nač prý jsou požitky? Nač je čokoláda, než abychom si na ní pochutnali? A mládí skýtá tolik požitků!

Musí být v tom hesle něco správného, když tolik lidí dnes očarovalo. I v exerciciích, — snad jsi je už prodělal anebo co nejdřív se jich účastníš — je o tom také řeč. Nač jsou tvorové mimo nás? „Abychom jich užívali“, ale slyš dále: „Jen potud, pokud nám pomáhají k cíli, pro který jsme stvořeni“ — tedy k spáse duše.

Moderní lehkomyšlný svět slyší jen jedno slovo: *užívat*, opakuje je nadšeně, a nestará se o to, co následuje. Dnešní lidstvo ztratilo s myslí měřítko všeho užívání — a tak tvorů zneužívá. Ty užívej, ale jen *potud*, *pokud* to užívání vede k pokoji srdce a k spáse duše, užívej s mírou, užívej v pravý čas.

*

Mladí svobodní lidé, chtějí-li se ubránit nákazy, musí žít přísně zdrženlivě.

Aby se pak choroby nešířily ani v manželství, měli by si snoubenci navzájem podat lékařská

vysvědčení o svém zdraví. Jinak není možno s bezpečností se jich uchrániti.

VI. přikázání Boží bylo, jest a bude věčně nejbezpečnější ochranou proti zhoubě pohlavních chorob.

Viděl jsem mnoho lidí, kteří litovali, že sloužili světu, ale ještě ani jednoho jsem neviděl, jenž by litoval, že Bohu sloužil.

Sv. Jan Vianney.

VÝSTRAŽNÁ SLOVA NAŠICH LÉKAŘŮ O SEXUÁLNÍ OTÁZCE.

Dva naši lékaři, universitní profesori Dr Ant. Trýb a Dr Gustav Lejhanec, jen z hlediska čistě lékařského a národního totéž naléhavě radí a žádají, co my v celé naší knize.

„Poučení historií víme, že úpadek mravů nebyl nikdy známkou vývoje ani růstu, ale vždy prvním signálem rozkladu a chátrání. Systémy pokroku se nemohou nikdy vyznačovati přejímáním jakýchkoliv výsad úpadkového řádu, aniž by tím přijímaly i smrtelné zárodky vlastní zhouby. Tato skutečnost není moralisující přetvářkou, ale tvrdou neoklamatelnou pravdou. Zbavíme-li poměr muže k ženě jakékoliv zdrženlivé úcty, opovrhne-li zákony, které zbudovaly rodinu jako základní prvek společenského života, vyslovujeme ortel nad celou společností.

Zdůraznili jsme prastaré zásady ethiky všem, kdož je pokládají za přežitek a šosáctví, domáhajíce se pro své t. zv. pokrokové — ve skutečnosti sobecky požitkářské — požadavky práva bezpečnosti stejně pošetile, jako by kdo po lékařství žádal, aby mu vymyslílo způsob, jak při nezřízeném přejídání a opilství zůstat dlouho živ a zdrav. Kdyby bylo i možno nalézt něco podobného pro tělo, duch lidský, veden takovými cesta-

mi ztroskotá v obecné zhoubě, leda by ho nelítostná skutečnost vychovala těžkými ranami k zmoudření. A zdůraznili jsme je v době velikého rozvratu a úpadku lidské kultury a mravnosti proto, že bez výchovy k zdrženlivosti, nesobectosti, přísného dbání povinnosti k společenskému řádu není výchovy vůbec. Opatrnická chytrost a poučenost, jak si při vymykání se všem zákonům lidskosti zachovati výsadní právo na zdraví a vyváznutí, je toliko methodou bezpráví. Znovu se vracíme k přesvědčení, že správná výchova obecná je hlavním základem výchovy sexuální.

Naši nejlepší pedagogové (Kádner a j.) stavěli se vždy proti koedukaci na školách, jakmile se děti blížily k pubertě. Co by teprve říkali poměrům, kde mládež v pracovních společenstvech je ponechána sama sobě, téměř bez dozoru řádných a uvážlivých dospělých? Nutno uznati, že chaotické poměry poválečné se nedají zvládnouti rázem, stejně jako lze těžce mluvit o nějaké mravní výchově mužů, nucených za války provozovati toto vražedné řemeslo, nesmíme však zapomínati, že plodí-li válka rozvrat morálky, je návyk sobeckému požitkářství jedním z nejmocnějších pramenů úpadku společnosti, z něhož války vznikají."

(Z nedávno vyšlé knihy: „Nemoci pohlavní“. Vydal nakl. Jelínek, Blansko.)

M Á V Í C M U Č E D N Í K Ů, N E Ž J I C H M Á P Á N B Ů H.

Slavný arcibiskup Bilczewski, jenž působil ve Lvově, vypravuje ve své knize, určené mládeži, „Charakter“, tuto středověkou legendu:

„Lucifer, kníže duchů zlých, vznáší se v noci nad velkým městem a koná přehlídku svých

chrámů — brlohů, barů, domů hanby i velkých činžáků, kde se mu slouží. Dokonav přehlídku, zachechtá se kníže temnosti divoce: „Mám více mučedníků než sám Bůh!“ Zhýrali mužové i ženy, necudní jinoši i dívky musejí snášeti ponížení a ústrky, slzy a příkoří, bolesti a nemoci, tolik mravních i fysických políčků dostávají, že vskutku jejich život je horší než smrt.

Mučedníci ďábloví jsou snad četnější než mučedníci Boží. Jak jsou hodni politování! Nic jim nevynesou jejich muka! Či opravdu? I ďábel platí tím, co má, kde je — v temnosti vnější, kde je pláč a skřípění zubů.

„Ó, byste nezkusili sami na sobě, jak mnoho hořké a bolestné pravdy je v těch slovech odvěkého lháře!“ končí arcibiskup Bilczewski.

Příkazy křesťanské morálky, to prý je břímě, jho nehodné moderního člověka. Ale porovnejte jen toto břímě s břemenem ďáblovým, jho Kristovo a jho satanovo — a poznáte, jak pravdivá jsou slova evangelia: „Jho mé je sladké a břímě mé je lehké!“ (Mat. 11, 30.)

CO SE VŠECHNO V ČARODĚJNÉM KOTLI MILKOVÁNÍ NAMÍCHÁ?

Alban Stolz, velký lidový spisovatel, jehož slovo pronikavé jest jako meč, shrnuje všechnu tu bídu, jež jde v zápětí za nedovolenou láskou a užíváním. Hle, co píše či spíše maluje a na pravnýr staví přede všemi:

Kdo by spočetl jen v jednom okrese to zlo ve všech barvách, které se v čarodějném kotli milkování namíchá!

Kdybych tak měl oko Vševědoucího! Do každého druhého domu přináší nedovolená známost různice a bídu.

Neslyšels ještě otce a matku naříkat, že dcera je tak divná a jako posedlá. Všechna láska a upřímnost je ta tam, od té doby, co chodí s tím známým z poslední tancovačky? A služebná dívka byla tak čestná a věrná? Od té doby však, co má se seržantem známost, zavleče co může, víno, cukr, maso, vůbec vše, co je k jídlu.

A chůva, místo aby dávala pozor na dítě, lítá pod stromy u kasáren, a čeká na vojáka, a to nevinné dítě musí po celé dny vydržet u těch hříšníků, přes všechny jejich pusté řeči, žerty a posuňky.

A chasník dříve dal svůj výdělek chudým rodičům, neboť měli ještě více dětí, a nyní si na ně spouští: „Byl bych blázen, abych vaše děcka živil!“ A ještě chce od nich stravu a oblek.

Starý otec není zvyklý na takovou řeč a srdce mu to může utrhnout.

A když mladík hledá spíše maso než chleba a přivede onu osobu do jiného stavu, co je to za muka svědomí před Bohem, úzkosti před světem, za lži a zapírání před rodiči! Otec i nejstarší bratr zuří a proklíná! Matka pláče a nařiká. K tomu přistoupí veřejná hanba, a ten potutelný smích a chichtot holek na ulici bylo už dávno slyšet. Asistentka a jiné výdaje následují. Čest je ta tam, zaopatření pryč, je po životní radosti, zmizela i bázeň Boží. Duše je rozvrácena, jakoby roztržena a bída i hřích za hřichem hrnou se do ní jako voda do děravého člunu.

Kdo spočte a vyličí všechnu tu bídu, kterou nedovolené známosti přivodily na celý kraj! — V r a ž d y dětí, osoba je z dobré rodiny, nemůže vypadat tak špatná jak je — p o h o r š e n í, jiní mladší se pak nechraní před necudností, když starší to a to prodělali — k r á d e ž e, „poklad“

chce dárek, chce jít tancovat i dítě stojí peníze a kde je vzít a neukrást — o b e c n í v ý d a j e, které chudá obec musí hradit.

HOŠI, NIC LEPŠÍHO UŽ NEVÍTE?

A jak je tomu u nás? Jak na tyto vážné otázky životní hledí naše mládež?

Náš pracovník z Ú... líčí mravní poměry tamější mládeže. Píše mezi jiným:

„Chlapci — o dívkách ani nemluví — sotva vyšli ze školy, někdy už i ve škole, začínají si dělati známosti. Při práci se umlouvají a kuji plány, jak nejlíp „užít večera neb neděle“. Takový chlapec se stane zanedlouho pravým odborníkem ve výběru dívek. Polibek mu po čase zevšední a touží po něčem víc vzrušujícím. Hřích a smysl pro povinnost jest jim směšnou věcí a přežitou ideou. — I hoši dobrých zásad, začnou-li chodit s podobnými kamarády, zkazí se a jsou jako oni. Nejdřív poslouchají jejich řeči o prožitých (či smyšlených) románech. Pomalu se jim do duše vkrádá stín smutku, že oni, starší, ještě nic takového neprožili. Při nejbližší příležitosti pak hledí dohoniti, co zameškali“.

To je dnešní mládež. Známost a požitek — stále peprnější — jest jejím „ideálem“. Mládež dnešní je zamořena nezdravou erotikou.

Bohudíky máme ještě lepší mládež. Jak tato naše mládež smýšlí, bojuje a horuje? Prozrazuje ti to dopis věrného kamaráda:

„Z. J. byl dobrým členem SKM. Pracoval pro Skupinu, všechny členy a členky měl stejně rád a byl všem vzorem. Ve 22 letech se zamiloval, vlastně padl do osidel vypočítavé krásky, jež měla již dříve řadu známostí. Ale pracovala vedle něho v továrně a chtěla ho ulovit, aby si ji vzal.

Ubohý Z. chytil a hořel. Chodil jako ve snu, vzdychal po ní a marné bylo naše vymlouvání, aby ji pustil z hlavy, že je jiného náboženství, že mu bude nevěrná, a že šťastni v manželství nebudou atd. Teprve, když se sám přesvědčil, že ho s jiným podvádí, známost přerušil, vystřízlivěl a ozdravěl. Dnes děkuje přátelům za dobrou radu. Je ženat, vzal si členku SKM — horlivou funkcionářku — a je šťasten”.

Že byl pošetilý a sedl na lep, sám nyní doznává. Jak je třeba opatrnosti při známosti!

Nejlépe však učinil jiný náš pracovník:

„J. K., povoláním zedník, byl dobrý hoch. Pracoval pilně v řemesle a ve volných chvílích pro Sdružení. Svou matku vydatně podporoval. Dívky mohly na něm oči nechat, vzkazovaly, staré ženy družbovaly. Ale vše nadarmo. J. říkal: „Nebudu se ženit, až mně bude 29!” Smáli se mu, že slovu nedostojí, že ho některá omámí. Ale J. vytrval a zatím štěstí jinde vyhledával. Jeho slova by si mohl vzít k srdci každý jinoch: „Ztrávil jsem nejkrásnější věk v práci pro SKM a Orla. Kdybych si učinil známost v 18—20 letech a chodil s dívkou, vzdychal, psaníčka psal, nedělal bych nic užitečného a promrhal bych své mládí”.

Hoši, chcete-li být směšní, znaveni životem, plujte s proudem prvních mladých starců, vzdychejte a hoňte se za známostmi! Ale vězte, že dobu přípravy, mládí — jste promrhali, a spíše kámen ve vodě se obrátí, mládí však se nikdy nenavráť. Nesedněte na lep ani vypočítavým sirénám, ale následujte našeho Jana! Počkejte až do 26, 28, 29 let a svůj mladý věk věnujte ideální práci. Ubozí hoši, kteří nevědí nic lepšího, než „honit frajeřinu”!

O ZNÁMOSTECH.

Nemáme za zlé hochům, kteří chtějí vstoupit v manželství, že se o dívky zajímají a navazují známost. To je nutné před manželstvím jako noviciát před sliby řeholními. Nejsme tedy proti vážné známosti. Ba právě v tom vidíme jednu z příčin nešťastných manželství, že se uzavírají bez náležité známosti. Nezkoumají se, zda se k sobě povahově hodí, zda je láska tak silná, že snese po celý život vše, zlé i protivné. Ať se seznámí a zkoumají rok, po případě dva. Ale co nelze schvalovati, to jsou takové známosti, které v poměrně brzké době k sňatku vésti nemohou. Hoch nemá žádné existence, má ještě chmýří pod nosem, jak tedy může hledat nevěstu? I když pomýšlejí, dá-li Pán Bůh, na sňatek, taková dlouhá známost nevede k ničemu dobrému, jen k hříchu a ke zkáze. Nedovolené známosti jsou největší příležitostí k zlému. Slušný jinoch by se jich měl zásadně vystříhat. Mladí lidé se nemají předčasně seznamovat, ať roste, zraje každý sám, až přijde čas, uzrálá hruška padne sama do klína. Tedy možnost brzkého, šťastného sňatku jediné opravňuje k navazování známosti.

*

Kterýsi dobrý hoch vymlouval v „Dorostu“*) svým mladým přátelům ty předčasné známosti a sestavil proti nim sedmero důvodů, že čas se maří, čest trpí, charakter se kazí atd. a poslední konečně argument, že je to hloupost.

Uznáváte to všichni, ale až potom. Když je hoch zamilován a jako posedlý, nemůže se té „hlouposti“ tak lehko zbavit. Tu dává dobrou radu jiný hoch. V těch duševních mukách a v po-

*) Časopis katolické mládeže, vycházející v Praze.

kušeních vždy si polohlasně notoval nějakou mariánskou píseň. Kolegové vyzvídali na něm, proč je tak veselý a jakou písničku si prozpěvuje. Odpovídal jen, že ho to těší a uklidňuje. A opravdu. Nejčistší Panna, k níž se tak obracel, vlévala mu svou útěchu, neb od věků nebylo slýcháno, že by koho opustila, kdo se k ní kdy utíkal. — Příteli, dobrá rada nad zlato!

Když jsi soužen trudem všady,
nevíš nikde sobě rady,
ve světě pomoci žádné,
všude pro tě srdce chladne,
když jen vidíš samé stíny,
nadějí svých zříceniny,
s důvěrou jdi ku Marii!

„ONA UŽ ŽIJE, MILUJE, VZPOMÍNÁ...”

Pod tímto titulem s hlubokým porozuměním pro mladou duši podává Fr. Lutopecký (jenž sepsal knihu pro dívky: Na cestu životem, vydal Jos. Birnbaum v Brtnici) jinochům nej působivější důvody pro zachování čistoty. Nesvolává hromy a blesky, nehrozí ani nehromadí odstrašujících příkladů, nelíčí šerednost nečistého hříchu, ba ani krásu čistoty, ale vyzdvihuje jen tuto myšlenku: „Zůstaň čistým k vůli ní!”

Sníš o klidném štěstí rodinném, máš pole, lán, či slušnou dílnu a domácnost; v ní milá bytost tě očekává se srdcem milujícím i s chutně připraveným osvěžením. A ona něžná bytost, jež bude sluncem tvého života, už nyní žije, vzpomíná a miluje. . . Neznáte se třebaš ani, nebo snad chodíte kol sebe a ani netušíte, že jste si souzeni. A ona už za tebe neznámého se modlí, uchovává

se čistou — k vůli tobě. Ta myšlenka na jejího budoucího muže, jehož si vysnívá tak čistým jako je sama, ji chrání, za zločin proti němu by si pokládala už jen i svolení k špatným představám.

Není-li to krásná myšlenka a skutečná — žádná fantasie — jež by ti mohla být andělem strážným v boji za čistotu? Vy neznámí vzpomínáte na sebe vzájemně, milujete se už nyní, buďte si tedy už nyní věrni! Modlete se za sebe, každý den před spaním o jeden Zdravas víc — za svůj neznámý ideál!

Muži chtějí mít jen čisté dívky za manželky. Jejich nevěsta musí mít všech pět „p“ a poctivost především. Avšak, co vyžaduješ od jiných, čiň také sám; i dívka může od muže žádat, co on právem žádá od ní. Tedy ve jménu spravedlnosti: chraň si čistotu!

Hledíš-li na to, co je v ženě vyššího, šlechtěného, duchovního, pak nebude pro tebe „branou do pekla, ale symbolem věcí vyšších...”

DVOJÍ MORÁLKA ?

Mnohde panuje mylný názor, že co poskvňuje ženu, nehanobí muže. Tak zvaná dvojí morálka: jedna pro ženu — přísnější, a pro muže — mírnější; jsou to však jen lidské výmysly.

Před Bohem je stejný hřích — ovšem za stejných předpokladů — ať je to muž nebo žena, hoch anebo dívka. Všem stejně je čistota přikázána, všem je nabízeno dost prostředků na její ochranu. Tedy žádná panská morálka, žádná méněcennost ženy!

Jest ovšem pravda, že následky stejného hříchu jsou dalekosáhlejší a žalostnější zde před

lidmi pro ženy. A proto snad lidé ztrátu cti u ženy posuzují přísněji. Žena ztrácející čistotu ztrácí vše, neb to je její kralování, celá její věda, a ztrátu své čistoty sotva čím nahradí. Hoch může býti dobrým rolníkem, vynikajícím odborníkem, vojákem či advokátem, ale žena-dívka, jež má jednou být matkou, čím nahradí ztrátu toho, co jediné ji činí dobrou matkou? V tom ohledu není ovšem poklesek stejný, ale před svědomím, před Bohem není žádná dvojí morálka!

K VYŠŠÍM VĚCEM POVOLÁN.

Je velkou výsadou mladého věku, že právě tu mezi mladými volí si Pán své výlučné služebníky. Nebeský zahradník prochází se kvetoucí zahradou rozkošných květů a jeho pohled padne se zvláštním zalíbením tu na ten, tu na onen květ, jako by si řekl: „Ten bude kvést jen pro mne.“ Onen milý pohled ucítí mladá duše a děje se v ní cosi divného. Radosti a zábavy světa nemají pro ni už půvabu, neleká ji život, k němuž příroda sklání a kde tělo hraje hlavní roli. Cítí se k vyšším věcem povolána. V jeho výlučné službě, v životě andělském a skrytém vidí svůj ideál, tam směřují její tužby, tím směrem jemně vede Pán Bůh tu duši, obyčejně od malička.

Nejsi-liž snad i ty povolán ke stavu kněžskému neb řeholnímu nebo, abys třeba ve světě svědčil, že úplná čistota je možná? Poznáš to bezpečně podle těchto tří známek: 1. Necítíš touhy po životě obyčejném, protiví se ti cesta, jíž jdou téměř všichni, aneb jakýsi hlas v nitru převažuje přirozené sklony. Cítíš se šťasten při myšlence, že budeš jednou služebníkem oltáře, že budeš žít jen Bohu. Vtírají se ti znovu a znovu takové myšlenky? Tato náklonnost je první a hlavní

známkou vyššího povolání. Dostal ses zvláštní shodou okolností do semináře aneb do ústavu, kde se připravují hoši k službě Boží? Viz v tom vyšší řízení! Jsi povolán, nechybí-li další dvě okolnosti, a to:

2. Schopnosti pro studie, zdraví a dovednost, takže by ses v semináři, v klášteře uplatnil; tu každým krokem, každým rokem se blížíš k vznešenému povolání. Jsi-li na pochybách, vyjasní je představení.

3. O tvém čistém úmyslu, jakožto třetím požadavku pravého povolání, poučí tě duchovní vůdce, „žádá-li tvé duše tíhota, dojít lodi v bouři života, která v přístav blaženosti veze“ (Sušil). Ne mít se dobře, najít výhodné zaopatření, ne pouhá bázeň před životním bojem, nýbrž Bůh a klid duše — to je pravý úmysl.

Blažený jinochu, jenž jsi z mnohých vyvolen do počtu učedníků Kristových! Buď vděčen za tuto milost, chraň si své povolání a hled', abys byl stále více hodným toho vyznamenání Božího! Střež se zejména všeho, co by tvou nevinnost ohrozilo, neboť tuto oběť musíš Bohu především přinést!

Ke Kristu se přitul, on ti svou dlaní svaté čistoty něžný květ chrání. Doživotní čistota ukládá ještě zvláštní opatrnost. Stýkej se jen se stejně smýšlejícími druhy, neboť špatní kamarádi šíří kolem sebe nákazu jako shnilé jablko mezi zdravými.

Nevyhledávej společnosti žen a dívek, neboť odtud povstává náklonnost erotická, a věz, že Bůh se nazývá „žárlivým“, chce celé tvé srdce. Pro seminaristu je dívka jenom duší, kterou má jednou snad vést k Bohu, ale nyní chodí kolem ní jen s takovým zájmem jako kolem květu na poli. Taneční zábavy, rozmluvy s děvčaty, dopiso-

vání se sestřenicemi, to jsou kroky mimo cestu. Zbožná dívka nikdy neříká: „Toho je škoda na panáčka“, nýbrž se za něho modlí, aby se stal dobrým knězem.

Varuj se jakékoliv změkčilosti v životě! Tvrdé lože, přísná životospráva, stále zaměstnání pomůže tělo zkrátit. Lilie čistoty je velmi něžný květ, ale Pán si jej ochrání, budeš-li se střežiti sám. Sv. František Borgiáš, když byl ještě vévodou na dvoře krále Karla V., před každou návštěvou dvora přioděl se kajícími pásy pod vrchním rouchem a doporučil se andělu strážci. Když světec potřeboval takové ochrany, čím spíše ty ne-svatý!

Nedůvěřuj příliš sobě, zato věř mně, když ti dávám tyto přátelské rady, a měj důvěru v pomoc Boží! Vše by se dalo shrnout v jedno slovo: Buď pokorný — neboť pokora je panictvím ducha.

I toto poučení patří sem, aby „Vino“ chutnalo všem, neboť by zas hoši ze semináře mohli právem povídat, že tam pro sebe nic nenašli. Jiní hoši při tomto článku si aspoň uvědomí, že jsou i dnes ještě ve světě seminaristé a kandidáti stavu řeholního, a kdo ví, zdali leckomu nenapadne, že by se jím rovněž mohl stát.

ČÍM KDO HŘEŠÍ, TÍM BÝVÁ TRESTÁN.

Ve zmíněném časopise „Dorost“ vycházel zajímavý román v mnoha pokračováních. Měl název *Výkřik* a odhaloval mravní bídu poválečné mládeže.

Petr Hloh líčí tu velmi živě ty neblahé vlivy (školy, četby atd.), jež ho strhly do kalu mravní bídy. Tu uviděl při jedné slavnosti čistou, líbez-nou dívku, jež okouzila jeho srdce. Vzplanuli

k sobě čistou, horoucí láskou, jež zpívala v jejich srdcích nejkrásnější jarní píseň. Ale v tom vmísí se do krásné hudby stejně naladěných duší rušivý zvuk neblahé minulosti Petrovy. Promrhal své mládí a nyní srdce nemá odvahy, aby k sobě připoutalo milovanou bytost. Cítí, že by ji zklamal, že jí nabízí jen trosky svého srdce. Ne, neučiní ji nešťastnou — a krásná láska bere za své. Výstižně líčí Petr tyto boje, jež sotva plně chápe ten, kdo to neprožil. Ač se jí vyznal a ona odpouští, je konec lásky a oba jdou sami, smutni ponurým životem dál. Jest to skutečný případ, který jest mi znám. Takhle ve skutečnosti skončil román, ač v časopise to lépe skončilo.

Milý hochu, máš ještě život před sebou. — Vezmeš si poučení z tohoto případu, jenž se odehrává ve tvém prostředí? Tu zas platí stará životní pravda: čím kdo zhřešil, tím bývá i trestán. Kdo lásky zneužil, bývá trestán tím, že nemůže opravdu milovat.

*

Milý jinochu! Těchto několik příkladů a důvodů musí posílit tvoji rozhodnou vůli: „Zůstanu čistým přes všechna pokušení těla i d'ábla, přes všechny svody světa i lichých frází!" Vždyť jde o tebe samého! Každým hříchem zatloukáš jeden hřeb do rakve svého životního štěstí. — Ne škod' si sám! — Začíná-li zřízená láska sama od sebe, je tedy zcela správné, že k vůli sobě, z pravé samolásky, držíš se zásad křesťanské morálky a chráníš se všemi prostředky, jež ti víra nabízí.

Ale kdybys škodil jenom sobě! Velmi často tato neblahá vášně deptá štěstí jiných, jde k cíli přes mrtvoly. Zničením štěstí jiných dosáhnouti chvilkového požitku — ne, to je přespříliš. A jiným škodí vilný člověk víc, než sám sobě. Deptá

v prach ženskou čest, kazí jejich budoucnost, jako lupič je okrádá o to poslední a nejdražší, co mají.

Věhlasný vychovatel Fr. W. F o e r s t e r, jehož knihy platí za nejlepší v oboru vychovatelském, ve své Jugendlehre (Nauka o mládí) dává návod též k mravní výchově a praví, že na srdce mladého člověka působí nejvíce s o c i á l n í d ů v o d y. Mladé srdce je šlechetné, bouří se proti násilnostem, bezpráví a křivdám, vidí-li je u jiných. Sám by se jich pak dopouštěl nezřízeným ukájením pudu pohlavního? Tyto altruistické důvody jsou s to zkrotiti sobecké choutky slepých vášní.

Věříme v šlechetnost mladých srdcí, věříme i odborníku ve vychovatelství a chceme vás tedy i s tohoto stanoviska povzbuditi k vytrvalému boji za čistotu. Vizme na několika příkladech škody a bezpráví, jež páše ten, kdo jde beze všech ohledů za uspokojením svých vášní tělesných.

V A R U J S E P R V N Í H O P Á D U !

První krok lehkomyšlný bývá osudný. Znamená pád do propasti; těžko se člověk vyšplhá nahoru, spíš padá hloub a hloub. Bývá osudný i v jiném smyslu, rozhodně v celém životě. Jsou okamžiky, jež rozhodují o celém životě, ba o věčnosti. V okamžiku padají velkomyslná rozhodnutí, chybný krok, ve chvíli učiněný, naloží na bedra břímě až neúnosné. Zkazí celý život. Ach ta lehkomyšlnost mladých! Slyšte slova, spíše vzdechy z hloubi rozdrásaného nitra:

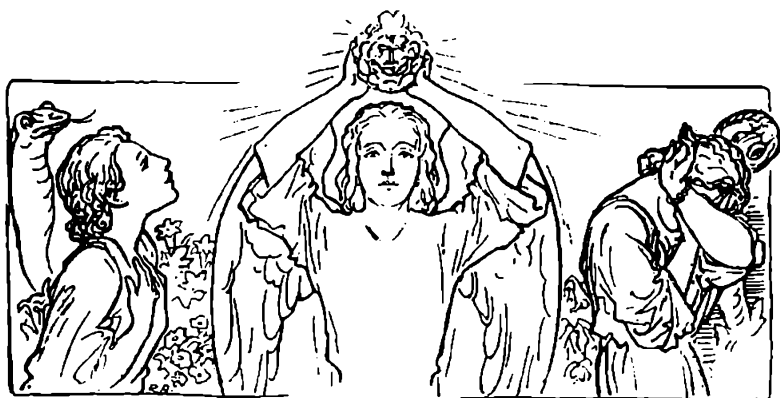
„Když jsem nastoupil vojenskou službu, počalo celé mé utrpení. Poznal jsem při jedné příležitosti hezkou dívku. Vyvinula se z toho blízká příležitost ke hříchu. Myslil jsem, že se do ni zamiluji,

ale nedovedl jsem v sobě vytvořit onen pocit. Byl to jen jakýsi zvyk. Když jsme přišli v řeči na víru, s hrůzou jsem zjistil, že ona není katolička. Stával jsem se chladnější a umínil jsem si, že se s ní rozejdu, až se vrátím z vojny. Slíbil jsem jí však, že jednou přijedu na flám. A tam jsem . . . toho budu do smrti litovat. Odjel jsem a chtěl jsem zapomenout. Vina však hlodala na mysli a proto jsem si chtěl od Boha vyprosit odpuštění. Chodil jsem a chodím denně dvakrát do kostela, modlím se, prosím a doprošuji se od Boha odpuštění. Ale nové trápení přikvačilo. Když mně sdělila, že se cítí matkou, jako by vedle mne hrom udeřil. Nevěděl jsem si rady. První myšlenka byla vzít si ji. Krvavý zákrok jsem od počátku odmítal. Ale ona za nic přestoupit nechtěla a já také za nic na úřad jsem nechtěl. Byl bych vyloučen z Církve; týž případ by nastal, dal-li bych se sezdát u nich. Byl by to život ve stálém hříchu. Kdo mně poradí, kdo pomůže? K tomu všemu mně ona vyhrožuje, že se otráví, nevezmu-li si ji do narození dítěte. Že by toho byla schopna, jsem skoro jist. A to bych zas měl na svědomí. Přišla s novými návrhy: abych šel s ní do jejich kostela a pak že ona půjde do našeho k svatbě. Ale to by byla táž zrada, jak mně bylo řečeno. — Ach, co učiním? Jsem si vědom toho, že Bůh mně za tyto mé hříchy potrestá, ale bojím se, aby mně ne-trestal na věčnosti. Chtěl bych být třeba slepý nebo hluchý, nebo nemocný, jen kdybych si ji nemusel brát. Učinil jsem proto slib, že budu varovat při každé příležitosti všechny mladé, abych je uchránil před podobným zlem. Stal bych se apoštolem pravdy a mravnosti. A tak všechny tyto ideály leží na hrobníkově lopatě. Nemohu radostně pracovat. Jsou to taková muka, že se to nedá ani vyslovit. Nesměl bych přijímat sv. svá-

tosti, kdybych svolil k poslednímu návrhu. Co mám jen činit? Každou volnou chvíličku se modlím, obětuji dary, jsem si vědom svého velkého hříchu, viny s Davidem oplakávám, vlastně plakal bych, kdybych měl slzy. Prosím Vás, poraďte mi a při každé příležitosti uveďte tento můj případ za odstrašující . . .”

Říká se: Pozdě bycha honiti. To platí zde. Následky si musí nést. A co byste mu poradili? Ať zajisté si počíná jako čestný člověk a pravý katolík. Jako takový nesmí uzavřít jiný sňatek než před katolickým knězem a o dítě, je-li opravdu jeho, se musí postarat. Svatba nakvap s nemilovanou osobou je řešení na chvíli; mohla by to být brána k tragediím dalším, z nichž by se už východiska snad nenašlo. Zoufalé myšlenky je povinen jí vymluvit, ale ne za cenu ztráty své duše. Ostatně hrozby toho druhu, v podobných okolnostech tak zhusta pronášené, radí k opatrnosti.

Zde je dobrá rada drahá. Jen Bůh může pomoci a víra onoho kdysi lehkomyšlného hochy nasvědčuje, že Všemohoucí o něm ví. Výsledek budu moci sdělit až v dalším vydání. Zatím dává poučení až příliš jasné: **V a r u j s e p r v n í h o p á d u.** Lehkomyšlnost se strašně mstí.

HOŠI! DÍVKY! JDE O VAŠE ŠTĚSTÍ!

Jsme u druhé kapitoly, jež se týká nejen hochů, ale i dívek. Chceme a musíme je chránit. Jsou sice v Evině pokolení sirény a svůdkyně, před nimiž je třeba se míti na pozoru, ale celkem přece dívky jsou vystaveny daleko většímu nebezpečí, že by byly svedeny, než že by sváděly. A proto musejí být brány v ochranu.

Dívky tu uvidí bezednou propast neštěstí, v níž se mohou octnouti jediným chybným krokem; poznají, s které strany se nebezpečí blíží a tím více si budou vážit čistoty a žárlivě střežit tuto „perlu ctností“.

*

Tajemný je poměr mezi obojím pohlavím. K svatému a velkému cíli mají se doplňovat, spojit v jedno tělo, v jednu rodinu, aby dali život novým bytostem, které mají býti jednou dědici nebes. V mladém věku pak dochází k založení

rodiny a volbě družky životní. Žena, dívka je lákadlem pro muže a pro jinocha.

Z mladého ženského těla vychází zvláštní kouzlo, jež u druhého pohlaví působí zájem a přitažlivost. Jak snadno se mladí lidé dostanou dohromady! Tam je vidíme na sebe se koukat, tu zas spolu postát, se bavit anebo se procházet. Říkáme tomu známosti.

S počátku je to jen zábava, kratochvíle, pak to bývá vzájemné obohacování, výměna darů ducha a srdce a konečně se to stává známostí, když aspoň s jedné strany srdce promluvílo.

A to bývá častý případ, že jen jedno srdce se rozhořelo. Druhá strana je chladná. Nebere to vážně, chce se jen bavit anebo dokonce — vodit druhého za nos. Z toho povstávají pak vážné komplikace.

Kolikrát jsem už musel mladým lidem vysvětlovat nepřipustnost takové hry. Je to bohužel někdy i dívka, jež si pohrává s hochem, ač ví, že by ho jako manžela nikdy ráda nemohla mít. Dostává se pak do velmi svízelné situace, v níž bývá i její život ohrožen.

Častější případ je s hochem, jenž se nemá tolik co obávat msty slabé dívky a na ni, na její neštěstí nemyslí.

Může si hoch učiniti známost s dívkou, s níž nemíní vstoupiti v manželství? Tuto otázku jsem nejednou slyšel. Lehkomyslné mládí, myslí jen na přítomnou chvíli a nedomyslí. Ona to asi bere vážně, zadá mu své srdce a bude mít velice černé myšlenky, až jí zjeví holou skutečnost. A kdyby si skutečně něco udělala, utopila se anebo skočila pod vlak? Kdo by byl vinen její smrtí? Tím vrahem bys byl ty, ač by tě četníci nevedli! Ne hoši, láska

je příliš vážná věc, než aby se s ní mohlo tak lehkomyšlně zahrávat.

Hoši svěsili hluboko hlavy, cítili váhu těch důvodů, když jsem jim to rozkládal. Cítíš ji i ty, mladý čtenáři? Beze vší pochyby. Ale víš, co to znamená?

„Že si nebudeš lehkomyšlně navazovat známosti! Dívky jsou lehkověrné, řídí se spíše citem než rozumem, snadno věří, ach, jak kruté to pak je — odtrhovati srdce, jež jako by k sobě přirostla. Ať si jiní tak zahrávají, jsou to necitové nešlechtní, ba někdy až vrahové, kteří chodí volně po této zemi a číhají na nové oběti. Ty jim nikdy nebud'! Čiň jiné šťastnými a nenič jim života!”

A dívky? Nebudou nikdy lehkovážně zadávat své srdce. Ozve-li se, nejprve se poradí s Bohem a se svým rozumem, mohou-li věriti a milovati, a pak teprve je zadají.

PODIVNÁ BANKOVKA.

Zemřelý apoštol Berlína katolický kněz Dr *Sonnenschein* měl hluboký postřeh sociální bídý dnešního lidstva a snažil se ji mírniti všemi prostředky. Pomáhal hmotně, řečnil, psal, organisoval a měl věhlas moderního apoštola. Ve svých spisech „*Notizen*” také vypravuje tuto příhodu.

Jednou pozdě večer kupoval jízdenku na osamělém nádraží. Platil velkou bankovkou (vzácný případ, že ji měl). Mezi drobnými dostal zpět i jinou bankovku. Prohlíží ji a vidí na ní neumělou rukou napsána tato slova: „Za tuto bankovku jsem ztratila svou nevinnost. 25. IV. 1926”. — Jak působila na něho ona slova — ta bankovka? Rozpoutala roj myšlenek, jež připojuje ve svém

vypravování: „Kdy to bylo, večer, ve dne, ve velkém městě, v malém? Kdo byl onen dřívější majitel bankovky? Ten či někdo jiný? A jak ji asi pálil ten cenný papír v rukou. A okamžik, jímž ji nabyla, pálil ji stále v duši. Ztráta nenahraditelného! — Ten mizerný papír stojí za to? — A co s ní bylo dál? Střemhlav padala níž do propasti, či se vzchopila a žila raději v bídě, takže i této ceny nevinnosti se musela vzdát?“

Ztracená nevinnost! Ne, mladí přátelé, není si s čím zahrávat. Čím je svůdník, jenž ničí nevinnost a otvírá snad cestu k nízkému, neřestnému životu? Je při nejmenším velkým zlodějem. Kradе skvosty, poklad, jímž je nevinnost — snad jen za mizernou bankovku. I když zákoník svět-ský o tom nic nemluví, v Božím zákoníku je přísný paragraf, jenž zní: „Běda tomu, skrze něhož pohoršení přichází. Užitečnější by mu bylo, kdyby kámen mlýnský zavěsil se na hrdlo jeho a on uvržen byl do moře!“ (Evang. Lk. 17, 2.)

To jsou hrozná slova a nikoliv planá hrozba, vítr a zvuk lidských hrozeb, ale slova Boží, o nichž stojí psáno: Země a nebe pominou, ale slova má nepominou!

Milé dívky! Žádná bankovka, žádná cena není dost veliká, aby nahradila porušenou nevinnost, žádný nedostatek tak tíživý, žádná ztráta tak citelná, jako ztracená nevinnost. Ať jste v jakémkoli postavení, ať je útočník svobodný neb ženatý, šéf či kolega, pálila by vás ta chvíle, ta výhoda i po létech jako ponížení bez náhrady. Tři věci zůstavil nám Bůh z ráje: hvězdy, květy a dětské nevinné oči. Ty nevinné dětské oči uchovejte tak dlouho, jak jen možno.

Je to zvláštní, považ jen, milá dívko! Za nějakou bankovku ztrácí se nevinnost, ale za žádné peníze zpět se nekoupí.

A JE-LI DÍVKA LEHKOMYSLNÁ?

Snad napadne ti, milý čtenáři, anebo jsi slyšel už od jiných, kteří to neberou tak přísně: „Když jednou dívka je zkažená a sama svádí k požitkům, té přece nečiním bezpráví a tedy neškodím jí tím hříchem!”

Ano, i tenkrát škodiš bližnímu svým hříchem a pravíme to nejen my, nýbrž i Fr. W. Foerster. Nechme ho mluvit o tomto choulostivém předmětu. Ve své knize Jugendlehre vypravuje jinochům o rytířském chování:

„Víte všichni, že ideál rytířkosti o rytířském chování pochází ze středověku, a že prvním příkazem pravého rytířství bylo chrániti slabé a utiskované. Tato snaha musí se především projevovati ušlechtilým chováním vůči ženám... Přijde-li vám do cesty lehkomyšlné děvče, vězte hned, co rytířskost od vás žádá! Nejen vnější ohledy a úsluhy, ale pomoc, a to tam, kde jí má nejvíce zapotřebí, pomoc proti její vlastní zaslepenosti a zpozdilosti, pomoc, jakou může jí poskytnouti jenom silný, upevněný muž... Jste-li v hostinci, myslete, že každá sklepnice, jež vás obsluhuje, je vám svěřena — a skutečně vám je svěřena. Uprostřed mnohých bezuzdných hostí, kteří ji sledují očima vilnými a pronásledují ji dvojsmyslnými vtipy, lepší stránka její duše hledá kolem sebe rytířského člověka, jenž by jí pomohl tím, že projevuje úctu k jejímu ženství a povzbuzuje ji, aby nevydala své čistoty v menších či větších dávkách, až snad z ní nezůstane nic. Možná, že nenajde nikoho, možná, že najde tebe, dřív než bude pozdě a je uvnitř své duše povzbuzena, když se jí ani malíčkem nedotkneš a s ní uctivě jednáš. — Ale snad se ti sama vysměje? Tu lituj, žeš nepřišel dřív a pomysli, kolik

bylo k tomu třeba mužské slabosti, jež děvče tak daleko přivedla, že má pro tvoji úctu jen útrpný úsměv”.

„Někteří říkají”, pokračuje dále Foerster, „to je bezpráví, dívku svést nebo svedenou ještě dále do neřesti zatahovat, ale omezíme se jen na takové, které jsou ztracené, jim žádnou škodu nepůsobíme. — Není třeba mnoho rozumu k poznání, že ten, kdo dotlučenému a vyrabovanému vezme ještě další kus oděvu, je zrovna takový zloděj a lupič, ať už byl onen člověk ztracen nebo ne. Tak, kdo ženu poníží a ji zneužije, nemůže nikdy být omluven tím, že ona je už vydána ponížení a zneužití na pospas. Takový člověk pomáhá prostituci při životě udržet, a dává-li takto své smýšlení o ženě před druhými na jevo, povzbuzuje je k stejnému smýšlení”.

Tedy takové smýšlení o lehkomyšlných dívkách je pochybené a snad to nyní jasně nahlížíš a dovedeš usaditi každého, kdo to nebere „akorát”. Cítíš, že taková řeč jest jen trik d'áblova advokáta, aby nějak svědomí ukonejšil.

A na dovršení slyš ještě poslední Foerstrovu větu: „Hlásá se nyní ve světě takové učení, jako by to náleželo k šlechtictví a k vznešenosti: jiné zneužití ku svému vyžití. — Nezapomeňte, to může každý — pes také!” a tím končí světový spisovatel svou kapitolu o rytířském chování vůči ženám, psanou mládeži i tobě, milý čtenáři.

*

Hoch, o němž ti chci ještě v této kapitole vyprávěti, zachoval se k dívce sice méně rytířsky, ale dobře to s ní myslel, byl jejím nejlepším přítelem.

Když na cvičení leželi v jedné obci, točilo se po nich as patnáctileté děvčisko. Inu dvojí sukno! Začal s ní mluvit, slovo dalo slovo a ujednali si dostaveníčko, až se setmí, za vesnicí u lesa.

Žába se připravovala před zrcadlem, oblékla si šaty, o nichž věděla, že jí nejlíp padnou, vytrátila se z domu a s tlukoucím srdcem spěchá na první „rande“ s vojákem.

Docela jinak se připravoval náš voják. Tanula mu na mysli doma sestřička v témž věku a představoval si, co by z ní bylo, kdyby si právě začínala něco s vojákem. Nu voják, pomiluje a nechá. A co pak z té dívky? „Jako vyssátý citron“, takový obraz mu vyvstal v mysli. A tato je také sestřičkou zas jiného. Umínil si, že jí dá pořádnou lekci. Uřízl si v lese pořádnou březovou metlu a dobře ji ukryl.

Ona zatím s tlukoucím srdcem už přichází a představuje si, jak ji vezme za ruku . . . A skutečně už je tu, uchopí její ruku, ale nějak málo něžně, i hlas jeho zněl málo roztouženě: „Ty žábo jedna, co z tebe bude, když se taháš ode dneška s vojáky, ty vojando jedna“. A nyní vyrukovala metla a dopadala nemilosrdně na záda roztoužené dívky.

Zahanbenou a plačící dovedl pak statečný voják domů k matce a dal lekci také jí: „Jaká jste to matka, nestaráte se o dceru, jak se tahá s vojáky. Když husy nebo kačeny nemáte doma, všichni je musejí shánět a když dcera se zatlouá . . . Zasloužila byste ještě víc než ona . . .“

Kdyby bylo víc takových statečných vojáků, bylo by méně . . . vojand!

Taková je moc čistoty, že každý přirozeně ji provází uznáním a nikdo tak hluboce nepoklesl, aby všechn smysl pro ni ztratil.

Sv. Augustin.

ZKAŽENÝ ŽIVOT.

Byla to hodná dívka, ta Mařka Š. I na exerciciích byla a konala je vážně. Byla právě u příbuzných, když se přiblížilo pokušení. Začal se jí dvořit mladík asi dvacetiletý. Měl řemeslo, ale to ho neuživilo; co vydělal, stačilo mu sotva na cigarety, na hospodu a kino, kde byl stálým hostem. Matka ho musila živit a šatit. Při tom měl plno řečí o moderní morálce. Jeho kučeravé vlasy, jeho lichotky upoutaly dívku tak, že s ním navázala známost. Dívky jsou někdy lehkomyšlné, dají se zaslepit zevnějškem, a na srdce, na charakter nehledí. Její příbuzní, dobří katolíci, bránili, rozmlouvali jí to, hrozili, ale nic platno. Když psali matce, aby si ji vzala domů, že je tam pro ni nebezpečí, odpověděla na to rozhorleně, ať Mařce neubližují, ona že ví, jak si dceru vychovala atd. (Jak jsou někdy matky nerozumné! — Než to jest jiná kapitola.) S Mařkou nebylo řeči; byla v jeho tenatech. Marně ji hlídali. Jak praví kdesi Jindř. Š. Baar, spíše se uhlídá hejno blech, než jediná dcera, která si chce udělat známost. Když střežili dveře, nehlídali okno, a tak večer i v noci se scházeli.

Přišlo, co přijít muselo. Přes všechny její pósy: „Co si o mně myslíte, jaká já jsem, však já vím, co je má povinnost“, nemohla déle zapírat smutnou skutečnost. Přišla pak matce na krk i s dítětem. Ta nyní ví, jak si dceru vychovala, a nikomu nemůže zabránit, co si má o ní myslit.

A co onen výrostek? Ženit se nemůže a ani Mařku nechce. „Kdybyste mne přinutili, abych si ji vzal, uviděli byste, jak by za měsíc utekla!“ Předtím vykládal svoje názory oné katolické rodině, požehnané četnými dítkami: „Naděláte otroků! Kdybyste jen měli ponětí o moderní morál-

ce!" Schválně připojuji tyto sprosté řeči onoho výrostka bez náboženství, abyste viděli, milí čtenáři, kam vede „moderní“ morálka. Tak hrubě mluvit o nejsvětějších zájmech rodičů a národa!

„Podívej se nyní“, domlouvá mu Mařčin švagr, „ty nenaděláš otroků a co bude nyní s dítětem?“ Ale jako když hrách na stěnu hází.

Představte si smutný život oné dívky a jejího dítěte! Hrdá Mařka nyní je na posměch světa, jenž dává nešťastnému cítiti svoji tvrdost. Ponížení, slzy, hořký život jsou jí údělem. Jak o ní budou lidé nyní mluvit? Nejhorší je pro dívku, když ztratila čest. A až dítě dospěje a bude se ptát po otci, co odpoví? A jaký hořký život je čeká!

Táži se: „Kdo je tím však vinen? — Dívka? Jen snad svou slabostí. Hlavní vinu nese on. Nezkažená dívka netouží po hrubých požitcích, je čistší než muž. Žena jest jen slabá a muž je brutální, t. j. hrubý, nízký, dobyvačný. Slabost žen je hlavně v tom, že nedovedou milovanému obyčejně nic odepřít, i když tím samy trpí, je to už jejich přirozenost. Zato muž musí býti taktní, jemný. Je-li bezohledný, sobecký, že mu na tom nezáleží, zdeptá-li štěstí a život slabé dívky k vůli svému chvilkovému uspokojení, je to bezcitnost, nešlechtnost, nesvědomitost a kdybych znal horší slova a tituly, všechny bych je sem vsadil a to plným právem — všem těm sobcům k hanbě.

Milý hochu, buď čestný, taktní, ohleduplný vůči něžnému pokolení! Milá dívka, nemůžeš být dost opatrná, když se k tobě blíží podobní mladí „lvi“ a dej si říci od příbuzných, kteří to s tebou dobře myslí. Ve známosti vždy buď zdrženlivější a zbožnější než jindy. Je to snad čas šťastné lásky, ale i velkého nebezpečí.

Nedávno mně mladá ještě dívenka všelicos svě-
řovala. Tázala se mezi jiným o radu, jak se má
zachovat k své přítelkyni, která má hocha a žijí
spolu jako manželé. Udělala toto pozorování. Píše:

Měla jsem na očích obrázek, jak to vypadá,
když děvče dá chlapci vše. On pak je pánem a
ví, že ona musí mlčet. — Zním jiný párek —
z našeho spolku. Ale ten rozdíl v jeho chování
k ní. Má k ní úctu a váží si jí, neboť ví, že je čistá.

Upozorňovala jsem svou lehkomyšlnou přítel-
kyni: „Ty na tu svou známost doplatíš!“ —
„Vím, že jsem lehkomyšlná, ale teď už toho ne-
mohu nechat, i kdybych chtěla. Snad bys ze mně
něco udělala, kdybych byla stále s tebou“.

I takové dívky cítí své ponížení. Jen kdyby
měly sílu přervat nectná pouta! Kdybys byla stá-
le se mnou . . . A což Nejvyšší a Nejmocnější Bůh
není s ní stále? Jen modlit by se měla, hodně a
vroucně.

Místo dívky je jen nahoře — u Boha!

Muž a žena — oheň a pleva: ďábel neustává foukat,
aby se vzněla.

Sv. Jeroným.

SEXTÁNKA.

Při takových smutných vyhlídkách pochopitel-
ně hoch i dívka hledí odstraniti následky hříchu.
Je přece z dobré rodiny, nemůže vypadat tak
špatná, jak je! Co se tu pak děje? Velmi smutné
věci! Jeden takový případ vypravuje Schilgen
v knize „Ty a on“.

„Gymnasistka sextánka klesla a cítila se mat-
kou. Nevěděla úzkostí kudy kam. Tu jí přítel-
kyně dala adresu jakési ženy, která prý jí pomů-
že. Chopila se radostně této rady. Za záminku si
vzala prázdninovou cestu a jela k této ženě, když
předtím ukradla doma větší sumu peněz, kterou

ona žena žádala. Zhrozila se, když vstoupila do domu; byl to dům hanby. Ale ve své tísní rozhodla se přece tam zůstat. Prostředek, který ji dali, účinkoval. Dítě bylo živé. — Hne se v ní svědomí a žádá své dítě. Ale dostala jen chladnou odpověď: „My jsme je zabili“. — Tři neděle to trvá, než může znovu odcestovat a celý ten čas musí hledět na bohopustý život zkažených lidí“.

Hardy Schilgen se pak táže: „Myslíš, že bude mít ona dívka po tom všem ještě šťastnou chvíli v životě?“ Takové vzpomínky nevyprechají nikdy. A nesmí to dát na sobě znát, musí dělat vlídnou a veselou, i když její nitro krvácí.

JEŠTĚ SMUTNĚJŠÍ PŘÍPAD.

V městečku N. působila učitelka; hned po skončení učitelského ústavu tam přišla. Oblíbila si jednoho hocha a chodili spolu jen tak pro zábavu. Nemohli se vzít, neboť on byl mladý a neměl existence. Náhle však učitelka zemřela. Na co? Jak? Nevím, ale mohu jen říci, co se povídá v širém okolí: „Když jejich poměr nezůstal bez následků, uchýlila se k jisté ženě, aby jí pomohla a do tří dnů zemřela na následky zákroku“.

A nyní se táži zase já: „Může mít onen hoch klidné hodiny ve svém životě? Mladý, milovaný život sklácen v hrob — takovým způsobem. A co potom? A co nyní? Jak zemřela? Po křesťanskou, usmířena s Bohem? Nevím, ale zaopatřena jistě nebyla.

Tu vidíme, kam vedou ty nevinné známosti pro zábavu! Je to bezstarostný tanec nad propastí; k neštěstí, k zoufalství jest jen krok. A co říci o zákroku? Je i státně zakázán a trestá se na základě paragrafu 144 trest. zákoníka. Proti

němu brojí nyní všechny vyjící vášně, jež chtějí mít cestu otevřenou k volnému užívání třeba s riskem života. Celé směry a strany usilují o zrušení tohoto zákona, a — což je nepochopitelné — i přemnohé ženy! Kam jsme to dospěli?! — Četl jsem náhodou zas to opěvované „evangelium“, jež chce zhroutit morálku a manželství a na konec onen bojovník volnosti vášnivě volá: „Pryč s touto zdí, pryč s jejím rumem! Ať vše rozkveté, co má právo života. Ať žije, co chce žít...!“ — No, dost už těch řečí! Ale dobrá, budiž: ať žije, co chce žít! Chce-li něco žít, je to dítko, dítko počaté, byť nenarozené! A to nesmí žít? To má umřít násilnou rukou matky-vražednice? A to především přece má právo žít!

CO ZABILO LÁSKU?

Už jsem chtěl zanechat těch tragedií, jež „láska“ připravila, snad také není možno jíti dále a padnouti níže, ale historie jedné dívky tane mi dlouho na mysli. Je to už dávno, ale sama mne žádala, abych pro poučení její neštěstí dnešním dívkám představil. Slzami list skrápěla, — ale už našla pokoj v Bohu. Musím tedy splnit její přání, aby její bolesti byly uchráněny jiné dívky bolestného zklamání. Slyšme sestru z Čech vyprávěti:

Bylo mně přes 20 let, když jsem se podle svého zdání doopravdy zamilovala. Chlapec byl šikovný, hezký, ale trochu divoký, já jsem to však přehlížela. Když se to dověděli moji rodiče, nepřáli tomu, ba začali bránit. Tatíček nejdříve v dobrém říkával, že je povahy prudké, vznětlivé, že bych měla těžký život. Ale já ho hájila, že se tomu nemůže nikdo divit, protože vyrostl bez rodičů — bez domova. Bývalo mi ho velice líto,

proto jsem s ním tak cítila. Někdy jsem v nitru bojovala, bývalo to ve chvíli, když jsem se zahleděla na hlavu tatíčkovu, bílou stářím a starostí, na vrásky maminčiny tváře; tu cosi jako výčitka se ve mně ozvalo, že jim dělám bolest svou neústupností a neposlušností. Můj chlapec, když jsem se mu o tom zmínila, mne prosil, abych ho neopouštěla, plakal, ujišťoval, že mi to všechno vynahradí, že ukáže mým rodičům, že se mýlili atd. Tím si mne získal docela, byl mi vším. Na nic jsme nedbali; doufali jsme, že se to všechno během času urovná. Scházívali jsme se často, skoro denně i tajně, a to byla naše záhuba. Přestala jsem se modlívat tak jako dříve, vůbec jsem mnoho ze svých zásad slevila a my — propadli hříchu.

Když přicházel třetí rok naší známosti, ač vždycky zdráva, cítila jsem nevolnost. Jata neblahou předtuchou, zašla jsem k lékaři, a tam — k velkému svému zděšení jsem se dověděla hroznou novinu. Lékař snad to viděl a řekl: „Není se čeho tak lekat, dnešní moderní vymoženost . . . bude-li on krýt finanční výlohy, bude všechno v pořádku, aniž by kdo o tom věděl“. Vrátila jsem se jako ve snu. — Ó hrůzo — co teď, co dělat? On s počátku zrazoval mě z toho, bál se o moje zdraví. Ale jinak báli jsme se hrozně té hanby a ještě více, co bude doma. Snad to mohlo všechno být jinak, kdybych se byla s důvěrou obrátila k Bohu, ale já neměla chuti ani odvahy a zvítězil — další hrozný hřích: umělý potrat.

Všecko v pořádku? Ach nikoli, naopak. Bylo třeba dalšího léčení, s tím bylo spojeno mnoho obtíží, když doma o tom nesměli vědět, také finanční vydání. Tím vším vznikly mezi námi hádky, dávali jsme vinu jeden druhému a byl konec lásky. Kam se ta láska poděla? Pak se mi teprve

rozbřesklo. Ach, ty moje bezesné, proplakané noci mohly by říci, jak jsem toho všeho litovala. — Abych unikla lidské zvědavosti a otázkám, proč jsme se pohněvali, skoro rozešli, odjela jsem pryč k tetě. Před odjezdem tázal se tatínek klidně s úsměvem, ovšem nic netuše, kdy bude strojit první svatbu (mám ještě několik mladších sester). Ta slova projela mnou jako ostrý nůž, v duši burácela bouře, — nebýt hříchu, všecko mohlo v dobrém skončit.

Moje bolest vyvrcholila, když za několik měsíců pobytu u tety došel mně dopis od mého bývalého chlapce, v němž mi slovy studenými jako led oznamoval, že se žení. Byla to krutá bolest pro mne, že mne dovedl tak zranit a zklamat. Jak zoufale jsem plakávala, jak naříkala, proč já sama za vše musím trpět. A zmocnila se mne nová nemoc — nervový otřes. Jaký div! Bylo toho na mne v krátké době příliš mnoho. Tu často v noci místo spánku volala jsem: „Matičko Boží, chci se vrátit k Tobě, slituj se nade mnou — Sv. Terezičko, oroduj za mne!“ A mohu s jistotou říci, že mě vyslyšely. Až ku podivu jsem se brzy uklidnila. Přijela jsem zase k tatičkovi, vykonala v Ž. duchovní cvičení. Tam jsem vyléčila svoji nemocnou duši.

A nyní ještě dodávám. Myslela jsem, že trpím sama. Můj bývalý chlapec se v návalu své prchlivosti oženil, bez lásky, teď prý je hrozně nešťastný, nespokojený.

Jaké poučení si vezmete, milé dívky, z tohoto skutečného románu? Hřích zabil lásku, zničil i dva mladé životy. Pravdu řekla tato dívka: „Nebýt hříchu, mohlo vše dobře skončit“. Nesmíme tedy brát na lehkou váhu mravoučné kázání o hříchu, trestu za hřích atd. I s přirozeného stanoviska

je hřích největším neštěstím. Činí konec mladé lásce, podkopává zdraví, připravuje o pokoj srdce a jaká spousta by se našim zrakům objevila, kdybychom mohli vidět, jak hřích zabíjí Boha v duši?

*

Ale už doopravdy zanechme těch smutných a nechutných případů, které, bohužel, se již také vplížily i do našich posledních vesniček, a všimněme si zjevů obyčejnějších, jež se přiházejí i v životě katolické mládeže. Mám ještě hojnou zásobu příkladů a jsou velmi poučné.

KDYŽ SE ŠLO SE ZNÁMOSTI.

Mnohdy se stává, že se známosti sejde. Rozejdou se bývalí přátelé a bývají největšími nepřáteli. Jak musí být opatrná dívka ve známosti, aby hoch o ní nic špatného nemohl říci, rozejdou-li se. Tak v jedné vesnici hoch, řekněme Václav N., přerušil známost. Lidé si už předtím všelicos povídali, „však že on se nechodí za ní modlit“. Pověst její už tím byla otřesena a tu Václav mezi kamarády začne o ní vykládat, jak je špatná, a pocuchá její pověst nadobro. Lidské jazyky pak o ní mluví tak, že čestný hoch o ni už nezavadí. Když pak přesto některý by s ní chtěl mluvit, její bývalý nápadník jde za ním a vyzrazuje mu, co bylo i snad nebylo a odradí každého. A ona, ponížená, odstrkovaná, bojí se jít mezi lidi do kostela a odváží-li se k zábavě, nikdo k ní nepromluví.

Nemohl jsem dříve nalézt slov odsouzení pro toho, který dívce zkazil život, co bychom řekli o tomto podlém jednání. Čest a dobrá pověst jsou nejcennějšími statky člověka — cennější než život sám a VIII. Boží přikázání je chrání pod těžkým hříchem. Zde k tomu přistupuje jedna váž-

ná přitěžující okolnost. Malé srovnání věc objasní: „Žebrák prosí dobrodince o almužnu; ten se nad ním slituje a dá mu své poslední, nic si už sám pro sebe neponechá. A co nyní učiní onen žebrák? Koupí za tu almužnu revolver a zastřelí jím onoho dobrodince, nebo činí na něho opětovné útoky. Zvolali byste ve spravedlivém hněvu: „Netvor nezaslouží, aby ho zem nosila!“ — Ano, bylo by to přímo d'ábelské. — Ale chyba lávky, chodí ti netvorové po zemi klidně a najdou se i mezi tou lepší mládeží — a snad se z toho svého činu ani nezpovídají. — Střez se, příteli, abys nebyl takovým nevďěčníkem — podlým, černým nevďěčníkem!

STRASTI VÁŽNÉ ZNÁMOSTI.

Poví ti o tom více následující dopis naší hodné dívky:

„Před třemi roky jsem si učinila známost s hochem ze zdejší vsi se svolením svých rodičů. Jeho rodiče proti tomu ničeho nenamítali, jenom, že musíme se svatbou ještě počkat. Mají jen toho jednoho a čekají, že si vybere bohatší. Zdá prý se jim, že budu mít malé věno. Můj tatínek trpí silnou srdeční vadou, nemůže už hospodářství řídit, ale nechce bratrovi hospodářství postoupit, až já budu zaopatřena . . .

Ale nejvíce mne trápí, že jsem ve stálé příležitosti ke hříchu, neboť se s hochem máme rádi a dosti často se scházíme, i bojím se, aby mne Pán Bůh nepotrestal tím, že mi odepře pomoc v pokušení. Hoch mně dokazuje, že mne má rád a chce, abych byla „jeho“. Vždycky mu připomínám, že je to hřích, že nás Pán Bůh vidí, že to nesmí být atd. Říká mi, že prý jsem moc přísná, fanatická, kdybych prý pamatovala na každý

hřích, jako na tenhle, že jsou takoví všichni a tak podobně. Vždycky ho sice přesvědčím, poslechne a uznává to, ale ve chvílích pokušení chce jenom po svém. A tak je mezi námi pro to stálý boj. Doposavad jsem vždy zvítězila, ale bude-li tak vždycky? Sama už cítím, že slábnu, jak mne ten neustálý boj činí rozervanou. Modlím se, aby mně Bůh dal sílu, aneb to již nějak skončil, a zdá se mi, že už se ani modlit neumím s důvěrou, jako jindy. Vždyť to trvá přes tři roky, jsem už tak ubita a znavena tím, že se bojím, že klesnu. Při poslední schůzce na moji prosbu, aby se změnil, řekl, že za to nemůže, že jiný nebude. Zhrozila jsem se toho a vidím, že se musím rozhodnout . . .”

Tento dopis dívky je pro vás, mladí přátelé, velmi poučný. Mysleli byste, jak jsou asi šťastni v krásné mladé lásce a zatím! Nejhorší je na tom to, že si ten bol sami působí. Zakrátko nato přišel dopis druhý, ještě zoufalejší. Čistá, zbožná dívka cítí, že ctnost je víc než život. Bojuje sice proti zoufalým sebevražedným myšlenkám, ale prosí Boha, aby jí život vzal . . . A kdyby nešťastně skončila svůj mladý život, kdo by byl vinen? Její milý, nešetrný hoch! Vinni jsou ovšem také hrabiví rodiče, kterým — zvláště na venkově — jde více o peníze než o štěstí dětí . . . Zdá se jim, že přinese malé věno a zatím taková ctnostná a zbožná dívka v dnešních dobách je sama poklad. I kdyby ani haléře neměla, lépe by rodičům u ní bylo než u bohaté, bezcitné.

Ale modlit se nepřestala, a to byla její síla. „Dobře jsi, dívko, činila, s Bohem že jsi se radila“, mohli bychom jí říci tento verš ze „Svatební košile“. A mohu vám prozraditi, že dnes už jsou svoji. Ty dopisy jsou psány na podzim a v zimě, o masopustě byli svoji. Milost Boží, jí

vyprošená, obměkčila tvrdá srdce jeho rodičů.

Tento celý případ jistě tě naučí, milý hochu, šetrnosti a něžnosti i úctě vůči tvé nevěstě. Nekazte si sami svého štěstí! Bud' proto pevný, drž na uzdě své nezřízené chťíce, jež by dovedly zkalit i tu nejkrásnější dobu — mladé lásky.

*

Pro naše dívky je tento případ skvělým vysvědčením zbožnosti, ctnosti a duševní velikosti. Ó, kdyby jen takových hrdinných dívek bylo hodně mnoho — všechny z našich řad! Milost Boží by triumfovala, štěstí by nahradilo všechny strasti a požehnání Boží by se sneslo na katolické rodiny.

*

Snoubenko vášnivého hochu, nepovoluj jeho naléhání, to chce jen jeho vášeň, on však tě chce vidět krásnou a čistou. Můžeš mu to i říci: „To nechceš ty, ale jen tvá vášeň. Máš mne přece rád a pak bys mně to vyčítal nebo aspoň si myslel: Povolila mně, povolí i druhému”.

Uvidíš, že tě bude blahorečit aspoň si myslit: „To mám poklad, ani jí nejsem hoden”.

Možná ti i řekne jako nejeden hoch: „Děkuji ti děvče, já jsem tě jen zkoušel!”

Milá dívko, nejde-li o tvého snoubence, jenž takhle mluví, že chce vědět, jsi-li děvče, a snad i hrozí, že půjde jinam, nedostane-li zde, co chce, řekni mu jen bez obalu, ať si jde! Odejde-li skutečně, nechce tebe, tvé srdce, ale jen tělo hledá, a běda i pak v manželství, došlo-li by vůbec k sňatku, hledal by stále jen tělo, a to všude, kde se naskýtá. Je to tělesný člověk, který tě není hoden. Pán Bůh ti pošle do cesty jiného, jenž tě pochopí a bude si tě vážit. Toto je nejlepší zkouška pravé lásky!

Divky i snoubenky, nespolehejte však nikdy na svou ctnost a chraňte se! Nebud'te příliš často sami, zvláště ne večer, a modlete se vroucně k Panně Marii. V kostele obětujte za sebe svaté přijímání, putujte k Matce krásného milování, posvěťte tak svou mladou lásku, abyste založili jednou svatou rodinu.

Ideály, čistota a štěstí jdou přes všechny zkoušky ruku v ruce, jako zas na druhé straně: hřích, znechucení, nepokoj a neštěstí.

Čest budiž ženám, neb čarovnou nám nití tkají květ nebeský v pozemském žiti.

V PRAMENI U BRAN RÁJE.

Velmi pěkná legenda uvázla mi v paměti. Nevím už, kde jsem ji četl, ale je velmi poučná. Týkala se vážné známosti, kde oba — slabí — byli v pokušení a v nebezpečí. Tu on měl sen, jenž ho přenesl až k branám ráje. I chce nahlédnouti dovnitř a hledati svoji milou, na niž myslil dnem i nocí a v níž viděl svoje nebe. Hned ji však postřehl, nikoli však v ráji, ale před branami ráje; seděla u čistého pramene, jenž prýštil zrovna pod branou rajskou, bledá, sklíčená a koupala si nohy v studené, pramenité vodě. Byly už bílé jako sníh a stále si je umývala. Táže se jí pln údivu: „Moje milá, proč si stále koupeš nohy, vždyť jsou čistší, nežli sníh?“ Pohlédla na něho chladně, cize: „Musím si je stále koupat, neb jsme spolu hluboko v prachu chodili“. To byl její osud, její trest na věčnosti, ráj byl pro ni uzavřen.

Tento živý sen hocha hned probudil a tak na něho působil, že se změnil a od té doby nechodili spolu v blátě, ale čistí se zachovali, až do

toho blaženého dne, kdy ji obdržel u oltáře Božího s požehnáním kněžským a rodičovským.

Víte, co říká náš lid v některých krajích? — Že před čistou nevěstou jdoucí do kostela k od-
davkám se věže kloní a že ona má takovou moc, že i hasnoucí svíčku dovede roznítit. To říká náš dobrý lid a tolik je jisto, že čistá známost je zárukou šťastného manželství. Kolik hříchů před svatbou, tolik slz po svatbě.

Na Tobě záleží, milý příteli, povedeš-li si do kostela dívku, před níž se i věže musejí sklonit v úctě, takovou, jež dovede i hasnoucí svíčku roznítit, dívku ctnou, velkou před Bohem a mocnou. Vol dobře a pak k své nevěstě chovej se s největší úctou! Jinak budete litovat a dříve nebo později musíš slyšet chladnou, srdce rozrývací výčitku...: „Neb jsme spolu hluboko v prachu chodili”.

Mnoho záleží i na dívce — ba konec konců vše — půjde-li ctná a čistá k oltáři. Musí mít sama dosti svobody a vůle, ale i dosti síly, aby svému hochu byla andělem strážným.

Ti, kteří čistě žijí, jsou andělé, krácející po zemi. Ba čistota paniců má zvláštní přednost před čistotou andělů. Tam je čistota v pokoji, tu v boji, tam spočívá v nerušeném štěstí, tu je plodem námahy. Sv. Bernard.

HOCHU, JAK SE ROZHODNEŠ?

Po tolika příkladech ze života, jež ostatně sám v různých obměnách můžeš pozorovati kolem sebe, jistě si řekneš a pevně si umiňuješ: „Ne, nešlechetným býti nechci, tak bezcitným a bezcharakterním nikdy nebudu. Nechci škodit sobě ani jiným! Tak špatný nejsem a dám-li někomu své slovo, tedy je také dodržím...”

Tak Tě rád vidím, to rád slyším od Tebe! Tak mluví katolický jinoch! Ale pozor! Splníš své slovo jen pod jednou podmínkou. Nikdy nesmí vášeň nabytí nadvlády nad Tebou. Jestliže naruživost ti sedí v týle a řídí Tě jako jezdec komoně, pak je konec, pak jsi jen jako věchet slámy, který dohoří spíš než přijde mezi špatné kamarády. V nebezpečných okamžicích zapomeneš na vše a dopustíš se toho všeho, co jsme odstrašujícího právě viděli. Pouhým předsevzetím bývá cesta dlážděna — do pekla. Musíš umět odpírat svým choutkám, pohlavnímu pudu. Ten je slepý a rozlévá se jako rozvodněná řeka v čas povodně a zaplavuje celou krajinu kolem, chaty i dědiny. Nejstrašnější živel je voda, ale vede-li se řečištěm a železnými rourami, je největším požehnáním, pohání turbíny, mlýny a elektrárny, dává světlo a teplo. Podobně i oheň. Jakým je dobrodiním v parním kotli, v peci, tedy v mezích! Ale jakým postrachem a neštěstím a ničitelem je oheň — nespoutaný — oheň na střeše, ve stodole, v lese, vše padne za oběť jeho plamenům.

Moc ohně blahodárná jest,
když dovede jej člověk vést,
však hrozný je ten nebes dar,
když z pout se vymkne dravý žár
a začne vlastní pochody — —
syn volný matky přírody!!

Takovým ohněm, řekou-proudem je i pud pohlavní, ten oheň v Tobě... Aby nebyl ani Tobě, ani jiným k záhubě, musí být držen v mezích, usměrněn pevnými hrázi křesťanské mravnosti a kázně — pak může býti a bude — v řádném manželství — udělovatelem života, štěstí a požehnání.

Ale pozor na hráze! Ať je špatní kamarádi, nemravné knihy, špatná představení nepodeme-

lou. Chraň se lehkomyšlností, nevázaností a nemírností v pití, nebo bujně vlny v nestřeženém okamžiku hráze provalí, rozkatí se a nadělají hrozných spoust. Bud' pánem svých smyslů a ne jejich služebníkem; sice tě pak zotročí úplně a nejhorší otroctví je otroctví nízkých vášní.

POHLEĎTE NA KOŘEN ZLA!

Na dotvrzení Tvého šlechetného předsevzeti — ještě slovíčko! — Jsi hloubavý, přemýšlíš často o zjevech tohoto života a chceš věci přijíti, jak se říká, na kloub.

Proč je nyní taková nevázanost mravů, proč mravouka je v posměch uváděna, a všude kolem holduje se heslo: „Vyžít se!“? Jak to přehodnocení hodnot povstalo?

To vše je jen příznak změněného smýšlení. Za tím se tájí názor, který udává životu směr a cíl. Lidé si utvořili jiné pojmy o životě, o mravnosti, někdy to řeknou bez obalu, a ti, kteří se stydí za nahou, ošklivou pravdu, zabalují ji pěkně v kulaté formulky. Jeden z řad profesorů píše: „Žítí mravně, není přece nic jiného, než žít plně podle svých přirozených schopností, tak jak usiluje žít všechno tvorstvo“.

Tato věta může být v jádru správnou pedagogickou zásadou, rozumí-li se těmi přirozenými schopnostmi též všechny vlastnosti, kterými se člověk liší právě od zvířete: duševní nadání, rozum, vůle, touha po nesmrtelnosti, poměr k Bohu. Mohou se tím však také rozumět jen nízké živočišné pudy (to asi myslel onen p. profesor, jak patrně ze srovnání s úsilím všeho tvorstva) a pak je to nemravnost. Zde chybí úhelné měřítko, kterým třeba život měřit a posuzovat.

Přijde na to, jaký kdo má n á z o r n a s v ě t, na život, zda křesťanský nebo materialistický — h m o t a ř s k ý. — Z názoru hmotařského, který v těchto dobách zamořil náš lid, prýští, tak jako voda z pramene, i zvrácený názor mravní a nízký názor na ženu.

Hmotařský názor podryl úctu k ženě, neboť ji považuje za méněcennou.

Nemá-li nic jiného ceny mimo to, co vidím, čeho se dotýkám, co užiji a co vydělám, přijdou-li jen hospodářské zákony k uplatnění, pak žena je na tom zle. Je slabší, méně vydělává, je tedy dobrá pro všechno, musí sloužit „pánu všeho tvorstva“ — muži. Dokonce, kdykoliv nějakému románu, kinu, divadlu chybí myšlenka, prostředkem, který táhne, musí být žena, ne ovšem žena správná, ale důstojnosti zbavená. Tak žena zaplatila hmotařský názor svou důstojností.

Když muž je pánem ženy a jinoch pánem dívky, pak je konec vší rytířskosti. Tedy první poučka: neúcta k ženě a z ní plynoucí nevázanost mravů je výsledkem hmotařství, jemuž holduje každý, kdo není prodchnut vyššími ideály.

Ale ještě krok dále! Kde se zrodil ten materialismus, bezmezný sobectví a shon po požitku? — Řekněme přímo a krátce: Člověk zapomněl na Boha, vlastně pokusil se ho s trůnu svrhnouti a sebe na něj postavit. Lidstvo převrací pořádek. Boha z centra vytlačilo a do středu postavilo sebe se všemi žádostmi po penězích, moci a požitku. „Bůh je mrtev a člověk je Bohem“ tak to zní v ulicích našich měst a podle toho se žije už i na vesnicích. To je podstata všech systémů bez Boha, ať již se jmenují jakkoliv. Moderní proroci provolávají: „Člověk je středem, sám sobě zákonem, je volný. Tedy nikdo mu nemá co poroučet, on si může dělat, co chce. Lákají ho

živočišné vášně, proč by jim odporoval?" Nemá ani síly k tomu. „Nechej ho, ať si hýří, když ho to baví", slyšíš ozvěnou kolem sebe. — Druhá poučka:

„Všechno mravní zlo plyne z odklonu od Boha..." — Dobro však, náprava nastane zas jen návratem k Bohu. Pán Bůh má čas, jen ať lidstvo zkusí, jak trpké je opustiti Pána. Už dnes jsou nářky všeobecné: „Lidstvo je nemocné, něco mu chybí". — Ovšem, srdce je choré, láska nezdravá, milují, co mají nenávidět, a nenávidí co mají milovat.

Proto mnozí šlechetní a lépe založení lidé, vidouce kam vše spěje, nechtějí dopustit všeobecnou spoušť, ale pracují k tomu, aby názor křesťanský zvítězil a zaplašil temnotu materialismu. Láska k Bohu i k lidstvu je k tomu dohání. Proto tolik šlechetných jinochů i dívek se šikuje a dává se odhodlaně v boj — neboť bez boje to nejde — za nejdražší statky lidstva, za lepší budoucnost národa, na záchranu mravnosti. A ty bys měl v tom boji složit ruce v klín? Vždyť jde též i o tebe — o tvé štěstí!

Vše, co blahem mámí, má v sobě
stesk jak červa v plodu.

V ruce Boží vložil jsem ty růže,
v těch rukou nevaďne, co schováno.

Fr. Kašpar.

TANEC, KOKAIN MODERNÍ SPOLEČNOSTI.

Ač to není úkolem tohoto spisku, musím přece upozorniti vás, mladí přátelé, na velká nebezpečí. Jež jsou tím větší, čím blahovlněji naše společnost na ně hledí a je podporuje, omlouvá a je zakrývá. Jest to tanec a taneční zábavy vůbec. —

Pravda, tu se poznávají mladí lidé, tu se začínají známosti, tu berou svůj začátek mnohá manželství, ale neméně je pravdou, že tu začínají i známosti nedovolené, že zde je semeniště všeho toho, před čím vás tak varuji a čeho vás chci uchránit.

Zavrhují snad venkoncem tanec? — Zakazují snad taneční zábavy vůbec? Nikoliv! Tak zkrátka to nejde. Kdybych takové požadavky vám stavěl, byl bych u vás hotov, nepřijali byste pak ani ostatních mých rad. Dnes, kdo zakazuje mládeži každý tanec, má vzhled dědečka, který tančit neumí nebo už nemůže, a který už nerozumí mládeži. Já však chci vám porozuměti a chci proto být nestranný, máje na zřeteli i dnešní poměry.

Tanec — umění ladně se pohybovati podle taktu a podle melodie — byl vždy a měl též neb aspoň nyní má dvojí význam. Jednak vyjadřuje radost i veselí a jest výcvikem v obratnosti. Myslíme-li na ladnost a krásu, má dívka větší zálibu i větší vlohy k tanci než hoch. Proto i dívky tančívají rády jedna s druhou; že by však hoši tančili jeden s druhým, to jsem aspoň já ještě neviděl. Tedy u nezkažené dívky je záliba v tanci jen zálibou v rytmickém pohybu. Hoch za to však už od malička má zálibu v divokých hrách a zápasech, v nichž může ukázat svou sílu a odvalu. Tanec láká hocha spíše svým druhým významem. Tanec je totiž také symbolem milostných výjevů. Jest obrazem života lásky. Hoch při tanci dívku k sobě vábí, ona přivoluje, oba pak se k sobě přibližují a navzájem se na čas zmocňují. Ovšem může se udržeti v mezích slušnosti — takovýto symbol milostného života.

Tanec je velmi nebezpečný, neboť nižší pud, dřímající v každém člověku, užívají této příležitosti a dožadují se ukojení. A jiné okolnosti

jim pomáhají. Všechno vlastně jim přeje. I ty maminky tak laskavě a s pýchou hledí na své dcerušky, baletící v náruči mužů. Jednou napadla při té příležitosti jisté matičce lepší myšlenka, kterou projevila své sousedce: „Ach, co bychom říkaly, kdybychom viděly naše dcerušky mimo tanec v takové situaci — v objetí mužů“. Ale hned se zastyděla a zlý duch zaplašil tuto myšlenku dobrého anděla: „Ale ne, nesmíme jim kazit radost“, a vír valčíku zas vykouzluje blažený úsměv. Budme však upřímní! Věc je přece táž, i když se rozžehnou světla, zazní tóny polodivoké hudby a polonahé ženy vrhají se do náručí mužů.

Jest tu velké nebezpečí, že vzrušené pudy se zmocní nadvlády a vůle alkoholem, nikotinem, hudbou atd. oslabená, nebude ani klást odporu. Čím pak je tanec? Tanec jest had, praví znalec duchovního života P. Alois Stork,* pěkný se ti zdá, ale uštkne tě, spíš než se naděješ. — Nestačí už jen to, co jsme dosud viděli, k velké výstraze před tímto vábným nebezpečím?

Ale nebezpečí jest ještě zvyšováno novými druhy tanců, které si dělají už právo domovské i v poslední vesnici. Jsou to tak zvané

moderní tance.

Ty už nebývají pouhým náznakem, symbolem života lásky, ale prostou skutečností, nejen předehrou lásky, ale jakýmsi druhem ukojení žádosti.

Moderní tance jsou namnoze výbuchy smyslnosti, rafinovaně připravené pohlavní požitky moderního člověka. Slyš! Kokain společnosti našeho století, tím škodlivější, že jednou požitý, vzbuzuje novou a novou touhu po ukojení, zrovna jako

*) V knížce: „Z duchovního života“.

vášeň morfinistova. Nic jiného než zvrácenost, ovšem ozdobená, omaskovaná a umístěná v pěknou scenerii.

A které to jsou, ty moderní neslušné tance? Nedopustím se té osudné chyby, abych rozlišoval mezi tanci moderními a starými, které prý jsou slušné, mezi nejhoršími tanci moderními, které se slušně ani tančit nedají — jmenují se obyčejně 4 — a mezi ostatními, které se slušně tančit dají.

Kdosi pronesl tento úsudek, a byl to jistě duchaplný člověk: „Každý tanec je nečistý, když ho tančí nečistý člověk, ten zneužije všeho a hledá jen jedno — své zvířecké „já“, rozum i vše jest jen sluhou, který hledá svému pánu — pudu pohlavnímu — příhodné sousto.

Neříkej však, že platí i naopak: Každý tanec zas je slušný, když jej tančí člověk slušný. Neodpíši to, ani když se budeš dovolávat samého sv. Pavla, jenž praví, že „čistým všechno je čisté“. Kdo si může říci, že je čistým, čistým tak, že se může vydávat do každého nebezpečí? Přibliž hadr nebo plevu k ohni a zakaž jí, aby nehořela. A to je naše slabá, upadá přirozenost lidská.

Abychom však došli k praktickým závěrům, co stanovíme? Všichni přistoupíme na to, že tanec znamená blízkou příležitost k hříchu. A blízká příležitost, do které je nutno se vydávat, musí být vždy jistými prostředky oddálena, změněna ve vzdálenou, jinak je tanec jen školou nemravnosti.

Proto platí tato pravidla o tanci a tanečních zábavách:

1. Nikdy nebudeš tancovat ty tance, které slušně tančit ty nemůžeš. Tu musí býti tvoje svědomí vodítkem a měřítkem.

2. **N e p i j** nikdy při zábavě lihových nápojů, které připravují o chladnou rozvahu. Dívka pije jen vodu a hoch nejvýš jednu sklenku piva.

3. Nežeň se do tance jako posedlý a nečiň žádných **r e k o r d ů**. Dívka, která chce platit za nejoblíbenější tanečnici, vrhá se do víru smyslnosti a stává se obětí mladíků a mužů, kteří jen číhají, jak by jí zneužili. Raději buď „čekankou“, než neoblíbenější tanečnicí, která kolečka nevynechá.

4. **Nezdržuj se d l o u h o** v taneční zábavě a chovej se **z d r ž e n l i v ě**! Jaký to smutný pohled na mládež, která si počíná při zábavě jako zběsilá a v kouři, v prachu hospody se džbánkem v ruce řve moderní, smyslné šlágry!

5. **Nechod'** nikdy **b e z d o p r o v o d u** do zábav! Dívky, které odmítají doprovod matky či gardedámy, nikoli však doprovod tanečníků, jsou pochybné pověsti. Cesta z taneční zábavy bývá pro mnohé osudnou. Pamatuj na slova Františka Salez.: „Při tanci ctnost vadne a na cestě domů hyne.“

6. **Buď m r a v n ě u t v r z e n**! Toť nejdůležitější požadavek. Buď vnitřně silnější než ony svody, jimž jdeš vstříc. Proto před plesem právě bys měl přistoupit k sv. přijímání, aby sám Kristus tě chránil před pádem na té kluzké půdě. — Nechť si tvá babička říká, že se nesluší jít k sv. svátostem ráno v neděli, když večer jdeš k muzice, slyš raději mne a jdi ke zpovědi před muzikou, abys tam nehřešil, než po ní — s vyznáním hříchů, které jsi tam spáchal.

Nemohu na konec této důležité kapitoly pro mladé přejíti pěkných slov dvou znalců mladých srdcí. První je **p r o h o c h y**:

Tanec v pravý čas a na pravém místě je slušnou zábavou pro mladé muže **p e v n ý c h c h a r a k t e r ů**. Divíš se, jak „tanec a charakter“

jedním dechem se mohou vyslovovati. Ano, charakterní jinoch nezapomíná ani při tanci, že jest rytířem této dívky a nechrání svoji dámu jen před chladným průvanem, ale i před vroucím vedrem svého temperamentu — dává pozor nejen, aby ona neuklouzla na hladkých parketách, ale aby v mravním ohledu nepřišla ku pádu — chrání ji před nárazem od jiných, ale především před nárazem se strany své pudové přirozenosti.

Jest to moje pevné přesvědčení, že chování jinoha při tanci jest jednou z nejspolehlivějších zkoušek jeho charakteru a jeho rytířského smýšlení. Máš-li to před očima, pak můžeš někdy příležitostně se zúčastnit tanečních zábav.

To praví T. Tóth hochům na konci své kapitoly o tanci.

Hardy Schilgen zas končí svou stať pro dívky několika podobnými výstižnými slovy:

„Nebylo by vůbec radno, aby se počestné dívky vyhýbaly požitkům tance, jež samy v sobě nejsou ničím nedovoleným. Tím by právě ponechávaly volné pole dívkám nevázaným, což by mělo neblahé následky. — Naopak mají se vědomě snažiti, aby jinochy mravně povznášely, a ne aby se jejich smyslností dávaly strhnouti do bahna”.

ALKOHOLISMUS MLÁDEŽE.

Po válce, jež ukládala velké omezování a odříkání, nastalo uvolnění ve všech směrech, namnoze k lepšímu, ale i k horšímu. Když došlo k volnému prodeji lihových nápojů, tu zejména mládež, která vydělávala dosti peněz, utápěla je v kořalkách a lihovinách vůbec. Utrácela nejen peníze, ale i rozum. Je pravda, za všech dob jsme vidali klátivé postavy mužů opilých, ale takovou

měrou snad tento hlavní hřích nikdy se nevyskytoval — aspoň u mladistvých. A vskutku pohled na tolik mladých postav, zřízených pod obraz Boží, naplňuje smutkem a obavami všechny vážné lidi, kteří to dobře s naším národem myslí. Bohužel nejsou to jen hoši, ale i dívky, u nichž tato poskvrna je ještě křiklavější a odpornější.

Vše jest jim příležitostí k pití a opíjení: zába-va, svatba, neděle, svátek, radost i smutek, cesta, loučení i vítání. Vše končíva takovým degradujícím způsobem. Ano, jinak to nelze nazvati, když se člověk zbavuje užívání rozumu. Je to degradace lidské osobnosti. Ve stavu opilosti jsou pak všeho schopni a slušný člověk se jim raději vyhne. Mládenci na Slovácku vezou māj z Velehradu; budou slavit den práce. Ale už jsou napiti. Ani zpívat nemohou. Není to ani křik, ale jen skřeky, jež těch tucet výrostků na kládě šíří po kraji. Osamělý poutník kráčí ke kolébce křesťanství; hned je vítanou kořistí jejich zvlčilosti. Insultují ho a ten kněz je rád, když bez pohromy se dostane dál. Ohlédne se ještě s bolem v srdci a vidí, jak zahýbají k Jalubí. Šoféři jedou pak touž cestou a klnou: „Už třetí láhev za nimi rozbitá na kusy leží na silnici.“ Co tomu říkají rodiče a jejich vychovatelé? To dělají SČM pěknou čest.

Pan president Dr Edvard Beneš ve svém vánočním poselství r. 1946 pranýřoval tyto kormutlivé zjevy, které jsou jakoby rakovinou na těle národa a pravil: „Značné starosti mi dnes činí vážné projevy nekázně, kořistnictví, zjevy povalečství a lenosti, zejména pak těžkého alkoholismu a hlubokých poruch morálních vztahů mezi pohlavími.“

Vskutku těžký alkoholismus je příčinou úpadku pracovní morálky, otupělosti mravní a výstřel-

ků sexuelních. „Ve víně je chlípnost“, praví Písmo sv. Každý alkohol podněcuje smyslnost a zabavuje morálních pout. Zvířecí choutky jsou ruku v ruce s pijáctvím. Dnešní mládež je beztak morálně slabá a což teprv po požití opojného moku. Nikdy by se toho onen hoch nedopustil, nikdy by si to ona dívka nedala líbit, ale byl opilý, opili ji a nevěděla, co dělá.

Alkoholismus je dnes jedním z největších svůdců naší mládeže. Svádí k nemravnosti, šíří pohlavní nemoci a co bude pak s národem, který přenáší otrávenou krev z pokolení na pokolení? Ne, tak to dál nejde, tomu se musí učinit přítrž a to v zájmu jednotlivců, rodin i celku. Nahlíží na to s p. presidentem každý rozumný člověk. A kdo tu pomůže?

Ideologie materialistická nikoliv, vždyť materialismus svým evangeliem „užívání pokud je člověk mlád“, zplodil tuto bezuzdnost a tak osudnou nemírnost. Musí se pak svrhnout v tyranii, aby toto stádo ovládal. Nestačí ani zákaz prodeje lihovin mladistvým ani pranýřování opilců. Náprava musí přijíti z nitra člověka. Mladí musejí nahlédnout nebezpečí a škody alkoholismu a posílit svou vůli tak, aby si dovedli odřici tento pochybný požitek, aby uměli říci: dost, a nejlépe, aby se vyhnuli vůbec nebezpečným příležitostem.

Irský dělník Mat Talbot, který pitím přišel úplně na scestí a ze všeho se pak vyprostil, může být dnešní mládeži vzorem. S pomocí Boží dovedl to tak daleko, že po práci vypil v krčmě skleničku vody, ač se mu jeho okolí vysmívalo, a odešel. Byla to jeho poslední návštěva v hospodě. Ten, jenž byl pak apoštolem mezi dělnictvem na pile, ovšem byl již v 5 hod. ráno v kostele a u Stolu Páně. Všechno jde, jen když se využije idealismu

mládeže a když jej ona napájí ze zdrojů nadpřirozených.

A nejsnazší poměrně je cesta úplného abstinismu, ba pro toho, jenž jednou tomuto návyku propadl, je to cesta jediná. Už i jen kapka alkoholu by mohla zlomit jeho mravní pevnost. Toto hnutí úplné abstinence dnes zaslouží našeho pochopení a podpory. Netvrdíme, že každé požívání alkoholických nápojů je nedovolené, ale dobrovolná abstinence je chvályhodná. Pomysli jen, mladý příteli, co by z Tebe bylo, jak by Tě pak jednou proklínaly Tvoje děti, kdybys neučinil přítrž svému dosavadnímu lehkomyšlnému životu a proto s pomocí Boží začni hned. Nechoď do společnosti mokrých kumpánů, vyhledej si kamarády stejně smýšlející a bav se jinak slušně, nevinně, neškodně. Nabízí se ti hudba, sport, ušlechtilá kniha, zve Tě příroda, skauting, věnuj se filatelii, hádankářství, nauč se nějakému cizímu jazyku a šetř pro budoucnost, pro sebe i pro svou budoucí rodinu. Lépe smýšlející sdružená mládež musí vyvolati hnutí čistých, střízlivých a silných jedinců; to budou pak kvádry k vybudování nové, krásné vlasti. Bůh Ti pomáhěj!

ŠKOLA NEMRAVNOSTI — KINO!

Není tomu dávno, co mne navštívil kterýsi starostlivý otec a začal hned bez obalu: „Prosím vás, otče duchovní, zošklivte těm hochům kino!“ Měl syna v naší Družině, byl to hodný synek, netoulal se, vydělával, matku vždy poslechl. Platil za slušného jinocha, ale přece otec s ním od jisté doby nebyl spokojen: zkoumal, odkud ta změna a snad připadl na to pravé.

Jiná matka zase stěžovala si na hochy, že od té doby, co je za kinem jako posedlý, nic mu není

vhod: všechno by chtěl, oni mu toho nemohou dát a je takový divný. A mají pravdu tito starostliví rodiče. Divní jsou všichni ti, které posedla vaše ň biografu!

Dvě 15leté studentky, jedna dcera pekaře, druhá dcera továrníka, byly zadrženy na cestě do Ameriky. Důvodem k útěku byl, jak samy doznaly — film! — Jiný mladistvý provinilec byl vyslýchán policejním komisařstvím: „Kdo tě přivedl na myšlenku stát se náčelníkem loupežné tlupy?“ — „Kino“, zněla odpověď.

Co chcete víc? Nespokojenost, vražda, útěk, to je, o čem se veřejnost dozví a odsuzuje. Naproti tomu útěk od Boha do náručí ducha nečistého, mravní samovražda, to jsou věci, o kterých se neví, které soudce nesoudí. A kolik je takových! Zrovna jako těch filmů! Kromě některých filmů vzdělávacích, které však jsou dnešnímu publiku nudné, jsou to vesměs samé sentimentální, erotické, pikantní veselohry, jež hoví vášním a podněcují je; kreslí totiž hrdiny tak, aby přízeň obecenstva byla na straně milence a klamající manželky. Snad je to po této válce trochu lepší, ale o mnoho ne, protože lidé zůstali tíž.

Máš-li v takových filmech zálibu, jsi duchovně, vnitřně rozvrácen. Odtud ten světobol, nespokojenost, a jestli ještě jdeš s námi, jdeš jen tělem, leč duše tvá je ochromena.

Zde viděl venkovský duchovní správce zřídlo vlašnosti a rozpustilosti tamní mládeže, když si stěžoval: „Mládež z naší vesnice chodí neděli co neděli v páru do blízkého městečka do sokolského biografu a za tmy se zas tak vrací domů. Co tu dělat?“

My nemůžeme nic jiného dělat, než jen zahřmět jim do duše, připomenout přísné slovo Kristovo.

Uvědom si, hltáš-li očima takové scény, že tobě je řečeno: „Jestliže oko tvé pravé pohoršuje tebe, vylup je a vrhni od sebe; neboť prospěšnější jest pro tebe, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla“. (Mt. 5, 29.)

O h, t y o č i! Už prorok Jeremiáš naříká (Pláč Jerem. 3, 51.): „Oko mé k smrti mne mučí“. David, uviděl ženu, a byla velmi pěkná... tak začíná historie jeho pádu. Oh, ty oči a jejich žádostivost, jakých mravních pádů byly příčinou! Kolik jen v historii Starého zákona našli bychom příkladů! A co říci dnes v době kina o tomto předmětu? Směle možno užití slov Spasitelových: Duch nečistý jde a vezme s sebou 7 jiných duchů horších než je sám a vejdouce přebývají tam. (Mt. 12, 45.)

Jak se zachová ideální mládež, jakou dráhu nastoupí před takovým nebezpečím? Kdyby nás bylo víc, mohli bychom jako mládež v Budapešti nebo katolíci v Americe protestem vynutit zastavení oplzlých filmů a představení. Nečekej však, začni každý sám — pasivní resistencí. Nepůjdu do nebezpečí, abych v něm nezahynul; nebudu tak pošetilý, abych platil svému morálnímu vrahu. Pokud nebudu odjinud vědět, jaký je film, ani do biografu nevstoupím, ať už je mládeži do 16 let přístup dovolen nebo ne. Sleduj filmovou hlídku v náboženských časopisech a jdi jen na film označený jako nezávadný. My Čechové potřebujeme daleko více rozhodnosti.

Před několika lety přišel do Prahy jakýsi Holland'an na tak zvanou studijní cestu. Vše, co viděl, srovnával se svou vlastí a velmi, velmi se divil. Svoje poznatky uveřejnil v časopise „De Tijd“ (Čas), 7. VII. 1931, který se mně náhodou dostal do ruky. Nebudu zde opakovat, co psal o zvláštěnostech Prahy, jak Češi hrozně mnoho jedí a pod.,

ale zejména se pozastavoval nad počtem biografií. V Praze jich prý je 120, ač v jejich hlavním městě Amsterdamu, které není o nic menší než Praha, je jich jen — 20. Popisuje, jak jsou zábavní místnosti stavěny pod zemí a jaké množství lidí tam chodí. A na to praví náš milý Holanďan jen, jak prý ti Čechové jsou národ veselý a rádi se baví. Kdo zkoumá blíže tento zjev, musí však užítí vážnějšího slova: „Jak ti Čechové jsou lehkomyšní a nerozvážní!“ — Co bychom měli říci jako mravokárci? — Rozhodně, mladý příteli, vezmi si příklad spíše z Holanďanů než z pražských Čechů.

*

Kdyby i vaši otcové a vaše matky přišli ke mně: „Prosím vás, otče duchovní, zošklivte jim to kino!“ musil bych opakovat, co jsem tenkrát odpověděl: „Inu, to je těžká věc, oni to musejí sami nahlédnout, jak ošklivými činí kino jejich duše“. A myslím, že jste to uznali, neboť silnějších důvodů, promlouvajících k rozumu a i k srdci, v této věci není — a proto myslím, že už vaši otcové a matky neprijdou, nebudou mít k tomu příčiny — že ano, mladí hrdinové?!

UM Ě N Í A Č E T B A.

Když už jsem pozdvihl varovného hlasu, musím tě upozorniti i na jiná nebezpečí, jež kopou hrob ctnosti čistotě. Alespoň o dvou se zmíním. Je toho třeba tím více, že je svět omlouvá různými frázemi. Tak se říká o obrazech, že mají uměleckou cenu a že tedy nedráždí, zkrátka, že lze zobraziti nahotu nevinně, čistě. Na omluvu neslušné četby pomáhají si frází, že je dobře, když čteme vše, aspoň si pak můžeme vybrati to dobré.

Slyš tedy, co vážní lidé soudí o těchto frázích, jak nahlížejí na umění a na četbu: „Umění jest v naší době hlavní příčinou rozvratu lidí v důležité otázce lidského života, v pohlavních vztazích. Víme všichni sami podle sebe a otcové a matky také podle svých dětí, jaká hrozná duševní i tělesná utrpení, jaké marné mrhání silami prožívají lidé pouze pro rozpoutaný pohlavní chtíč.

Od těch dob, co stojí svět, od doby trojské války, která vznikla pro tuto pohlavní rozpoutanost, až po sebevraždy a vraždy zamilovaných, o nichž se píše téměř v každých novinách, větší část utrpení lidského pokolení pramení z této rozpoutanosti.

A jak by ne? Všechno umění, skutečné i padělané, až na nejvzácnější výjimky věnuje se pouze tomu, aby líčilo, předvádělo a rozněcovalo pohlavní lásku všeho druhu ve všech jejích podobách. Jest třeba jen vzpomenouti všech těch románů, kde se nejjemněji i nejhruběji popisuje láska, vydráždí vlnnost, románů, jimiž jest přeplněna literatura naší společnosti, všech těch obrazů a soch, představujících obnažené ženské tělo a všelijakých ohavností, které přecházejí do ilustrací a reklamních oznámení, třeba vzpomenouti všech těch špinavých oper, operet, písní a romancí, jimiž se hemží náš svět a mimoděk se zdá, že dnešní umění má pouze jeden určitý cíl: co možno nejvíce šířit rozvrat”.

Tato slova napsal ruský myslitel světového jména L. N. Tolstoj ve svém spise: Co je umění, str. 171 (nákl. B. Kočího r. 1924). Tento přítel umění jde ještě dál a podpisuje větu: „Raději necht’ není pražádné umění, než aby bylo pokračováno v onom rozvratném umění nebo jeho napodobení, které máme nyní”. (Tamtéž, str. 172.)

To znamená a to také podpisujeme, že mravouka je nad umění a že nelze ospravedlniti hesla „umění pro umění“. I genius má řídit svoji tvorbu ve smyslu propagace nejen krásy, ale i dobra. Hranicí umělecké tvorby jest mravnost. Když tomu tak vždy není, tedy aspoň jinoch, jenž chce zůstat čistým, jde důsledně i zde proti proudu: boj proti nahotinám a nejde-li to jinak, tedy neexistují pro něho takové obrazy, jichž pohledem ráj srdce hyne.

Nebojme se uplatňovat toto správné stanovisko. Vždyť největší lidé, jimž jde o největší statky lidskosti a národa, jsou s námi. Národy bez mravnosti neobstojí a se neubrání. Jen velká mravní síla zajistí malému národu svobodu a neodvislost. A dnes je toho třeba víc než kdy jindy. Tedy ve jménu nejvyšších statků národa do boje proti všemu, co podkopává mravní síly v naší vlasti, co se krylo tak honosným názvem jako je „umění“!

*

O zhoubných následcích špatné četby bylo už tolik napsáno, že se omezím na jediný výrok: „Raději bych si přál, abyste neuměli čísti, než abych vás viděl čísti knihy, škodlivé čistotě mravů“.

Co tomu říkáte? Kdo vyřkl tato slova? Nějaký přísný kněz moralista? Nikoliv, ale pohan- ský básník Quintilián (žil v Římě v I. stol. po Kristu).

Není možno, aby zůstal čistým ten, kdo bere do rukou nemravnou četbu. Pověz mi, s kým ob- cuješ, a já ti povím, kdo jsi. Dobrá kniha je nej- lepší přítel, špatná kniha pak je nejhorší nepřítel. Spisovateli, jehož knihu bereš do rukou, svěřuješ kormidlo své duše.

Řekne-li ti někdo: „Já si přečtu všechno a vyberu si, co je nejlepší“, tu se jej otaž, zda také sní houby všechny i jedovaté, a zůstane pak při těch nejlepších?

O LITERÁRNÍM BRAKU.

Co nejvíc kazí naše hochy a ještě více naše dívky, je špatná nevhodná četba. Vrozená touha dostat se výš, než kam je život postavil, proměňuje se ve větší částí žen v cosi až křečovitě nepřirozeného, jakmile se přeneslo do světa umění. Tu se totiž projevuje úsilovným vyhledáváním filmu a knih — a operet! — s ději ze vznešené společnosti, s ději, v nichž se kladou překážky lásce, která na posledních stránkách přece jenom zvítězí. Štěstí představuje v takových knihách bohatý pán s automobilem a šekovou knížkou, případně — v novější době — elegantní mladý lékař se znamenitou praxí. Dobrý kurs mají též inženýři a statkáři. Dobrá, řeknete, čtenářky hledají v těch „svých“ románech to, co nepoznaly v životě; To snad není tak zavrženíhodné. Ale já vím, že to zavrženíhodné je!

Jest to literární brak, daleko nebezpečnější než pro hochy detektivky a různé ty krváky: Ty ovšem také tvrdí, že cesta k úspěchu je rychlejší pohyb k pistolovým pozdrům, ale čtenáři jich nemají a o užívání nožů a pěstí vědí, že jsou tu jakési zákonité předpisy, tresty, i když nemluvíme o zábranách svědomí.

Docela jinak tomu je u nebezpečné četby pro dívky, byť by jednala jen o tom, jak ta chudá k tomu štěstí přišla. Jestli se tam říká, že cesta k nejlepšímu postavení se jmenuje sličné dívčí tělo — a to jich říká více méně nezastřené většina —

pak to je knížka nemravná. Působí zhoubněji než všechny mordy špatných krváků dohromady.

Zveličovat mužských i ženských brakových knížek nemíním, ale ani zmenšovat bych jich nechtěl, protože tu jsou. A je jich, opakuji, více v braku pro dívky, nežli v krvácích pro hochy. Neboť k tomu, aby člověk po přečtení několika sešitů cowboyských či loupežnických románů šel a vyloupil Živnobanku nebo uspořádal vítěznou přestřelku v salonu automatu Koruna, je třeba určitých a velmi jednoznačných předpokladů. — Čeho však je třeba k tomu, aby jednoduše uvažující děvče začalo po četbě „ženských“ románek opravdu čekat na svého prince v neslyšně jedoucím dvousedadlovém a stříbřitě šedivém osmiválci? Jen toho, aby toužilo po opuštění svého sociálně nevalného prostředí. A které děvče by takové touhy nemělo, zejména když si ji ještě přikrmuje stránkami nesládlých receptů na bohaté vdavky snadno a rychle?

Zde nebezpečí nezůstává pouze nebezpečím, ale opravdu společensky působí. Leptá. Nahlodává. Rozkládá zdravou tkáň. A proti metodám „úspěchu“, o kterém soustavně píší sešitové i nesešitové romány pro ženy, není zákonitých zábran. A zábrany svědomí si vzaly na starost ty knížky samy. Jsou-li jaké, zaručeně je časem odstraní.

To je ten rozdíl. Ubohé dívky . . .

Schválně vypisuji obsah jedné takové knížky, aby čtenářky měly vodítko při posouzení ostatních. Ponechávám při tom stranou slovesnou stránku, která je téměř vždy bědná až hrůza. Na obálce knihy, o kterou běží, a která už svým titulem působí velmi idylicky výchovně, se výslovně čte, že jde o knihu pro dívky.

Tedy v jednom městě, obklopeném lesy se starými kmeny, které „se svými omšelými pahýly

dívaly do kraje", žije krásná studentka, plachý pan profesor Mayer, důstojník Ratko a jiný důstojník; ten se jmenuje Viktor.

Naší pozornosti si zaslouží, že ta krásná studentka, která „jakoby každému chtěla dopřátí pěkného pohledu na svoje krásně rostlé tělo“, dívka „s vlasy jako len“, se jmenuje — Venuše!

Jaká symbolická hloubka! Ale pojďme dál, poznejme po lidech i děj:

Při tanci se do Venuše zamiluje pan profesor i pan Ratko. Pan profesor dostal přednost, pan Ratko byl z toho pochopitelně zoufalý. Tak zoufalý, že se dokonce pokusil i o sebevraždu, ale v té mu, bohudíky, zabránil v poslední chvíli jeho představený. Pro vývoj děje měla jeho „zázračná“ záchrana nedozírné následky. Byl přeložen do Prahy, kde z věrné lásky k Venuši „si nevšímal žhavých pohledů žen“.

Pan profesor se zatím se svou Venuší oženil. Nešlo to docela hladce, pan profesor byl tuze nesešmělý, ale na štěstí pro děj došlo k Venušině lesní epizodě s poručíkem Viktorem... Potom se tedy vzali a málem by byli šťastni. Jenom dítě jim chybělo. Když to tak trvalo nějaký rok, šli k lékaři.

Následuje různé pokusnictví, nevěra, rozluka — vše líčeno lákavým způsobem — a nové šťastné manželství, v němž všichni hrdinové krácejí šťastně k novému, „účelnému“ životu.

Nad takovými knihami sní o své budoucnosti česká děvčata! — Takto jsou poučována o své funkci v životě. Krásné tělo, „dobyvatelský“ muž. A za tím líbivě nevinným a lákavým titulem se schovává pornografie nejhrubšího zrna.

Představte si matku, jak se dívá na čtoucí dcerušku: „Co to čteš?“ — „O dětském polibku“.

— „Ukaž obálku!“ — Na obálce kresbička hrajících si dětí a fotografie mladičké matky s nemluvňátkem. — „Dobrá!“ — A matka jde po práci s vírou, že dcera je v dobré knižní společnosti. A dcera se zatím učí prostituci, a to užívám ještě příliš jemného výrazu.

Doznejte, není-liž většina knih pro dívky psána v tomto směru. Proto si velmi rozmyslete, než vezmete do ruky nějaký ten román „pro dívky“, jenž je sám sebou už podezřelý, ať se to jmenuje „Večery pod lampou“ nebo „Čtení pro ženy“. Dívky dle toho receptu žijící, v manželství ztroskotají, a ona následující dobrodružství budou hodně bolestná. A k tomu značnou měrou přispěla špatná kniha.

To nepravím jen já; k tomu přesvědčení došli všichni zkušený a rozumní vychovatelé, jako třeba pardubický knihovník Zdeněk Vavřík, jenž ve své poslední knize: Knihovníkův zápisník (vyšlo nákladem V. Šmidta, Praha II., cena 57 Kčs) na straně 73 píše:

„Veřejní knihovníci, vychovatelé, budou se snažit dokazovat a dokázat čtenářkám svých knihoven, že většina toho, co se ženám nabízí jako speciálně jejich literatura, je 1.) pro slaboduché, 2.) pro morálně úchylné, případně pro ty, které by se morálně úchylnými chtěly či snadno mohly stát.

Boj proti špatné knize je boj o lepší českou ženu. Setkáváte se v novinách i v revuích s články, napořád dokazujícími, že naše dívky a ženy čtou dobře. Není to pravda! Ubohé ženy, ubohé dívky!“ Potud zkušený knihovník, jehož názorů jsem se v tomto článku přidržel.

Nemůžeme dosti rázně bojovati a dost důtklivě varovati — dívky i hochy před takovou zhoubnou četbou „pro dívku“.

ACH, TY ŘEČI!

„To je strašné, jaké řeči vede ta dnešní mládež! Starému dragounu by to snad bylo mnoho“, takové stesky slýcháme.

„Viděla jsem už dost, ale tak spustlých děvčat jako na tom oddělení v nemocnici, jsem neviděla. Stojí smrti v tvář a tak hanebně mluví; to jsem si nikdy nepomyslela, že je to vůbec možné“, horšila se jiná, která odtud vyvázla.

„Až se zachvěji, když pomyslím, co z té mládeže vyrostne“, tak soudí ne jeden a ne škarohlíd.

Když to vše zde podávám tak, jak jsem to slyšel, vím, že nepovím nic nového, zvláště mladým lidem, kteří musejí společně s cizími pracovat. O nejsvětějších věcech, které sám Stvořitel vymyslel k udržení pokolení lidského, mluví se tak surově, že je věru na čase, aby lidstvo zahájilo protest proti tomuto snižování posvátných úkonů otcovských a mateřských.

Nechť tu začne naše lepší mládež!

Slušný hoch, čistá dívka nezúčastní se nikdy takových sprostých řečí. Mluví-li sami o věcech, souvisejících s původem člověka, tedy jen s největší vážností. Mluvit s neúctou a žertovat o sexuelních věcech je nevychovanost a nízkost. Podkasané vtipy neberou se za zlé starým dragounům, ale slušná mládež?! Je to hřích, neboť řeči toho druhu znamenají nebezpečí pro mravní čistotu, hřích, který duši poskvřňuje. „Ne, co vchází do úst, poskvřňuje člověka, ale co z úst vychází“, praví Kristus Pán (Mt. 15, 11).

A nejen to. Zakažte si takové řeči buď přímo anebo, že projevíte nějakým způsobem svou neolibost. Jak irský dělník Mat Talbot napomínal mladší spoludělníky? „Slyšet jsi to musel, ale smát jsi se při tom nemusil.“ A sám obyčejně po-

hlédl bolestně na surové tlachaly se slovy: „Pán Bůh tě vidí, Pán Ježíš tě slyší!”

Neboj se úšklebků: „Heleme se svatouška, dělá ze sebe nevinátka, ale tichá voda břehy bere...” Odpověz jen směle: „Ano, přál bych si být svatým a chtěl bych být nevinným, rozhodně ne tak sprostým jako ty!”

Jeden starý pán nám vyprávěl, jak jeho ruka zůstala uchráněna revmatismu. Ve svém mládí šel s kolegou na procházku a hodil ho do příkopu, když nepřestal s podobnými řečmi. „Od té doby jsem měl revmatismus v celém těle, jen ne v té ruce, která toho neřáda tam hodila.”

Špatní si troufají a jsou silni jen proto, že dobří jsou slabí. Dělejte veřejné mínění pro mravnost, jak jen můžete a to všude, ve vlaku, ve společnosti a uvidíte, že lépe smýšlející se k vám přidají.

Mravný hoch mluví slušně, ovládá své nižší sklony a umí se stydět. Za toho, kdo se nestydí, stydíme se aspoň my! Jako morem stížených chraňme se těch, kteří milují kal a bláto!

A když dívka, symbol vyšších věcí, zapomene na to, co je jemné, slušné a mravné, je to tím smutnější. Zkáza nejlepšího bývá nejhorší.

Kdo ji zachrání? Jen příklad vyššího čistého života a Pán Bůh sám.

CHLÉB SILNÝCH.

Stále vás, mladí přátelé, vybízím: „Bud'te silni, bojujte, braňte se, jděte na výboj”. Ale byl bych nespravedlivý, mnoho bych od vás žádal i nerozumný bych byl, kdybych vám zároveň neporadil onen neklamný prostředek, jak se silnými stanete, nebo jsi-li jím, jak jím zůstaneš.

Tím neklamným prostředkem je silná medicína, chléb andělů, jenž se stal chlebem pozemšťanů. Radostně mně sděloval jeden hoch: „Bohudíky, vymanil jsem se z hříšného návyku, už od dávné doby jsem se toho nedopustil, ale cítím, že bez častého svatého přijímání bych toho nikdy nebyl dosáhl“.

Zdá se mi, že mnozí jste přišli k přesvědčení tohoto vašeho kolegy; aby i ostatní nahlédli, jak to, že sv. přijímání tak podivuhodně působí, chtěl bych jim to nyní krátce vysvětlit.

1. Mnoho duševních a duchovních kapitulací má svůj původ v hladu a duševní únavě. Nedo-
stává-li duše pravidelnou výživu, strádá, slábne a ký div, že nemůže klásti odpor. Jaký pak je to ten chléb, který sílí duši? Pán ti to praví: „Já jsem chléb živý, kdo jí z toho chleba, živ bude na věky“.

Ty nesmíš hladovět, musíš být silný pro hrdin-
ný boj. Ježíš tu k tobě přistupuje a praví: „Ne-
budete-li jísti Těla Syna člověka a píti jeho krev,
nebudete míti v sobě života“.

Po Něm, po tomto chlebě života volá tvá duše
v boji o čistotu.

Snad se ti děje podobně jako onomu básníkovi;
jenž ti ukazuje, kde jest c h l é b d u š e:

Hleděl (Ježíš) na mne očima věčné hloubky,
jako ten, jenž ví: „Umřeš hladem bezě mne, ne-
boť já jsem chléb“. A jak na mne hleděl, vyvstal
v mé duši hlad a volal jsem: „Dej mi ten chléb!“

Nato jsem se však obrátil a šel jsem pryč, k ji-
ným, jedl jsem zemi . . . a nazýval jsem to život.

Duše však ve mně nebyla tichá, ať jsem jí po-
roučel jak chtěl a vše nejlepší z celé země jsem
jí k jídlu snášel, takže jsem ji nakonec vyrvát
chtěl a nemohl jsem.

Plakala brzy jako dítě, brzy vyvstala jak bouře, lomcovala mnou a vrahem mne nazývala. Chtěla chléb. I nemohl jsem toho déle snést.

Nyní přicházím zas k Tobě, Pane Ježíši, a vím, že jsi pravdu mluvil. Musím vyhladovět bez Tebe, neboť Ty jsi chléb.

I pohleděl na mne očima věčné hloubky a lámal chléb.

2. Sv. přijímání jest podle Koncilu tridentského antidotum, t. j. lék proti žádostivosti. Krásné slovo! Kdyby se tak to antidotum dalo zcela vystihnout! Máme v sobě zárodky zlé žádostivosti, k zemi nás to táhne, stále se nám to věší na paty, vdechujeme zrovna v otráveném ovzduší bacily materialistického, tělesného smýšlení, jsme všichni jakoby přiotráveni, nakaženi chorobou smyslnosti a sobeckosti. Jakého léku užít tu v chorobě ducha? Při otravách, nakažlivých nemocech těla vstříkuje se do krve sérum, jež má zničit zlé zárodky. Takovou, abych tak řekl injekcí proti chorobným bacilům, jest ono antidotum. Nepotlačuje ovšem a neničí pokušení přímo a nutně, ale dává sílu, podporuje v boji, že člověk triumfuje nad zkázou své přirozenosti i světa.

PŘEDPIS DUCHOVNÍHO LÉKAŘE.

Tuším tvoji námitku, příteli, jenž se bojíš všech těch obětí, které jsou u vás spojeny s častějším sv. přijímáním: „Což nestačí víra živá a srdečná? Modlím se k Bohu, chodím na mši sv., vyznávám svou víru svým odznakem hrdě všude, žiji v bázni Boží, kráčím v Boží přítomnosti a v rukou Božích. Nestačilo by v boji a v pokušeních volat k Otci na nebesích?”

Čekal jsem na tuto tvoji námitku, jako zahradník na krtku. A vyvrátím ji jedním slovem.

Je potřeba blízkosti, přítomnosti Kristovy v tom boji, jenž zuří v tobě. Víra tvá představuje ti Boha kdesi daleko a proto nevyvine v tobě takové síly. Pán Bůh tak vysoko a pokušení, tvor a jeho soupeř, tak blízko. V dýmu smyslnosti ideál bledne, hlas Boží udušen protesty smyslů jen slabě se dá slyšet.

V nerovném boji je připravován pád i jinými okolnostmi. Onen slabý hlas Boží mluví řečí tak přísnou a sirény smyslnosti modulují refrény tak svůdnými a konečně ještě pohled na ten velký zástup lidí, kráčejících cestou širokou, kde se ztrácí nebe a užívá se jen země, kde je vše spojeno, aby duši ponížilo . . . pak není divu, že zvítězí pokušení.

Co tu pomůže? Když vášně vyjí jako psi, když bouře se valí a lodička naší duše už se potápí, tu objevit se musí v lodičce našeho srdce Ježíš, jako kdysi na jezeře Genezaretském a promluvit k nám uklidňujícím hlasem: „Nebojte se, já jsem“ a k rozbouřeným živlům: „Tace, obmutesce — buď ticho, zmlkni!“

To se děje v duši každého mladého komunikanta. Má blízko Boha, jenž jest jeho podporou a vůdcem. A proto tolik mladých přináší všechny oběti a chodí k sv. přijímání co nejčastěji.

Rovněž ty, chceš-li zvítězit, musíš užít všech a právě toho nejsilnějšího prostředku.

Prosím vás, hoši a dívky, nenechávejte svatostánek jen starým babičkám! Užijte té síly, té lásky a moci Kristovy pro sebe, ve svých bojích! Sv. přijímání není odměnou za ctnost a vítězství, ale je lékem, posilou, chlebem v boji. Proto On tu je, trpělivě na tebe čeká, hledí na tebe a touží po spojení s tebou. Neboj se svého Spasitele a neutíkej před ním!

Tak vidíme, že výchova k čistotě vede nutně k výchově eucharistické. A takový je předpis duchovního lékaře pro tvou anemií trpící a oslábou duši: Mše sv., pokud možno, denně — zpo- věď, vždy hned po pádu — a sv. přijímání týdně.

Jestliže jsi četl s porozuměním srdce tuto kapitolu, nebudeš se tázat: Jak často m u s í m, ale jak často s m í m k sv. přijímání?

Uvaž ještě tato vzletná slova našeho básníka S. Boušky o sv. přijímání:

Toť přesvatý je stůl, k němuž Pán zve učedníky
svoje milované.

Toť přitisknouti retы žíznivé ku zbodanému boku
Kristovu.

Toť na ňadra jej vzít jak Simeon, jak Maria
v svém životě jej mít.

Toť spojit jeho bytí a své též jak kapka vody
s moře vodami.

Jaká to čest, síla a štěstí plynoucí z tak úzkého spojení se samým Bohem!

Čistota představuje kapitál ctnosti, neboť vyžaduje odříkání, pokoru, bdělost atd.

Jako barva bílá je základem všech ostatních barev, tak čistota je základem všech ostatních ctností.

BLAHOSLAVENÍ ČISTÉHO SRDCE!

Vše, co jsme dosud řekli, může chváliti, či lépe musí uznati každý rozumný člověk, i jinověrec, i žid, ba i ten, jenž věří pouze v humanitu, v čisté lidství, jak říkají, není-li mu ovšem pláštíkem, jímž zakrývá nezřízené vybočení smyslnosti.

Od křesťana a katolíka se pochopitelně žádá víc. Uchováš-li se čistým a mravně silným jenom proto, abys neškodil ani sobě, ani jiným, ještě

nemáš pravé zásluhy před Bohem, a co činíš, jest jen přirozená samoláska a přirozená láska k bližnímu. Abys měl jistou zásluhu před Bohem, aby sis zajistil pomoc Boží v pokušení, abys měl odměnu v nebi, musíš mít na mysli ještě jeden důvod. Měj ještě chvilku strpení, krátce ti naznačím onen vyšší důvod, který ti pomůže možná víc, než ostatní, krotit bujného oře smyslnosti.

Staří národové ctili své krále jako bohy. Myslili, že Bůh se do nich vtělil, i obětovali jim jako bohům, klaněli se jejich sochám atd. Králové tito, obyčejní smrtelníci, jako poslední jejich poddaní, uzavírali se proto ve svých palácích, aby lid je neviděl a nepoznal jejich slabosti a nebyl tak zbaven víry v jejich božství. Jen vyvolení služebníci — jejich milcové jakoby ministři — směli před krále předstoupiti a viděti jeho tvář. A to bylo největším vyznamenáním a štěstím: *V i d ě t i t v á ř k r á l e*. Komu pak z ostatních se dostalo té milosti, že byl připuštěn k audienci, ke slyšení u krále, mohl se sice přiblížiti, ale tváře jeho neviděl, neb král, mluvě s ním, byl skryt za tenkou stěnou. Ve světle těchto východních obyčejů budeš nyní lépe rozuměti slovnému znění šestého blahoslavenství, šestému z 8 paragrafů zákoníka Kristova: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou“. Lidé čistého srdce budou tak milí Bohu, že ho budou viděti, jako oni vyvolení služebníci — milcové královi tváří v tvář, budou požívati štěstí a odměny v nebi nad ostatní.

Vzpomeneš-li si ve svých bojích o čistotu na tuto myšlenku a řekneš-li: „Pane Bože, nechci škodit tobě, ani jiným, zůstanu čistým, abych viděl Tvoji tvář a byl v kruhu Tvých nejbližších přátel věčně blažen“, máš jistou zásluhu v nebi,

vykonat jsi nadpřirozený skutek a můžeš býti jist pomocí Boží i Božím požehnáním.

Poznámka: Chceš-li se ještě důkladněji poučiti o těchto věcech, nelituj peněz a kup si knížku: Puntigam, V bouřích mládí (Hlasy Svatohost.) a Schilgenovy knihy: Mladí hrdinové, Ty a ona. Vydal Josef Birnbaum v Brtnici. Z nich poznáš, jak sv. svátosti, sv. přijímání pomáhají v boji o čistotu.

*

Pod dojmem těchto myšlenek snad mnohý vchází do svého svědomí, účtuje a vzdychá: „Ach, že jsem si neuvědomil dříve všechny tyto věci! Jak mnohého pádu bych se byl uchránil. To mne pálí na svědomí ještě nyní. Ale neměl jsem z toho tenkrát ještě rozum. Dal jsem se zlákat kamarády, ale nyní už bych tak neklesl. Jak Pán Bůh na mne hledí? Mám lilii čistoty anebo byla navždy ztracena?“

Nejednou jsem musel vysvětlovati naší mládeži tuto otázku, jak je to s panenstvím a panictvím po chybném kroku — třeba dávno z nerozumu. Nejlepší rozluštění těchto záhad obsahuje líbezný příklad, či lépe parabola, podobenství spisovatelky J. Stekbauerové o kvetoucích lilích. — Čti, uvažuj a následuj!

O LILIÍCH, KTERÉ ZPÍVAJÍ...

Spali. Jaroslav v neklidném spánku vzdychal a jeho sestřička Božena obracela se na svém lůžku se strany na stranu. Večer se nemodlili. Byli na to zajedno už příliš velcí — chodiliť do poslední třídy! — a pak jejich myšlenky před spaním byly tak nepěkné, že ďábel pro samou radost jistě plnými plícemi foukal do pekelného ohně.

Měsíc vrhal plný proud bledého světla v otevřené okno a ozařoval spící dětské tváře. Jaro-

slav s Božou měli zvláštní sen. Byli kdes na široké jasně ozářené cestě. Drželi se za ruce a šli. Čím dále, tím jasnější byla cesta. Na samém konci při vchodu do velké zahrady stála vážně, vysoká světlá postava. Byl to anděl. Jako by tu na ně čekal, pokynul jim, aby šli za ním.

S plachým údivem daly se děti zahradou, tonoucí v moři světla. Na všech stranách to vonělo a kvetlo a zdáli zněla jim vstříc nebesky krásná hudba. Jaroslav s Božou báli se promluvit. Čím dále zřetelnější a krásnější byly ty sladké melodie. Pojednou anděl stanul. Byli před široce rozlehlým kopcem, posetým sněhovými liliemi. Kopeček byl rozdělen v kruhovitě záhony. Záhon nejvyšší — krásný to kruh — korunoval jeho vrchol. Záhony ostatní byly zpřetínány uzoučkými stezkami. Po jedné z nich dal se anděl vzhůru. Teď už jim bylo jasno, zpěv přicházel ze záhonů od vrcholku.

Jára s Božou stáli a stáli před zpívajícími liliemi. Tisíce otázek se rojilo v jejich nitru — tisíce jich četl anděl v jejich pobledlých tvářích, i promluvil:

„Jsme v zahradě u brány nebes. Po každé, když dítě přijde na svět a svá malá očka světlu otevře, otevře tu v zahradě vždy jedna lilie svůj bělostný květ a počne svou píseň. Bez ustání nové pupence se tu rozvíjí, bez ustání také nové hlasy vpadají do sboru zpívajících lilí. Nebeský Otec sám rád si poslechne tu píseň. Tak čistě a upřímně zní. Vážní andělé bdí nad zahradou. Znájí všechny děti, kolik jich je na světě, a předsobě vědí, kde čí lilie kvete a zpívá. Nyní otevru vám zraky k vidění a pospíšíme si k nejzazšímu záhonu“. Pak se sklonil a políbil děti na čelo. Jaroslav s Božou teď velké věci poznávali, světlo jim proudilo v jejich duše a tajemná zahrada

pozbyla pro ně závoje. Viděli, že nejvyšší záhon je záhonem nedospělých dětí, těch maličkých, jichž rozum se ještě neotevřel pro poznání dobra a zla. Nebylo v něm také jediného povadlého lístečku, nebylo znavených hlásek.

Andělé všude tiše pracovali. Přesazovali bílé květiny z jednoho kruhu do druhého a otrhávali povadlé listy. Jaroslav s Božou mohli i pozorovati, jak při odstraňování každého suchého listu varovný hlas pronikal nitro dítky, jemuž ona lilie patřila: „Bud' bdělejší na nevinnost svého srdce!" Boža postřehla, jak i anděl políbil květinu, jejíž píseň již jen sotva slyšitelně zněla a jejíž květnatá korunka věštila brzký pád. Jeho dechem vzpřímil se jakoby zázrakem bílý květ a opět čistá a svěží byla jeho píseň. A obě děti omilostněným zrakem viděly i dítko, jemuž ona lilie patřila, jak se sklání nad knihou, jak jeho tvář se podivně rdí a cítily tlukot jeho rozbouraného srdce. Ale když anděl jeho lilii smutně líbal, tu najednou se dítě probralo, přišlo k sobě — a po nedlouhém váhání, z hluboka si oddechnuvši, zavřelo knihu a hodilo ji do kouta.

„Ne vždycky to pomůže“, poznamenal vážně anděl. A Jaroslav i Boža se studem v duši musili mu dát za pravdu.

Však anděl velel k dalšímu záhonu. Ten byl plný samých pupenců. Jeden právě se otevřel a pomalu rozvínoval své bílé lístečky, pak se vzpřímil a počal pěti. A už tu byl anděl, aby květ přesadil do nejvyššího kruhu.

„Novorozeňátko“, upozornil anděl.

Tak druhý, třetí — pátý, šestý pupenec se rozvíjel a počínal svou píseň. Roztomilý pohled!

Jaroslav s Božou jasně poznávali, komu která lilie patří a až do hloubi duše studem se rděli při zpěvu lilie hrbatého Pepíčka, jímž opovrho-

vali a tak často se mu posmívali. Ted' viděli, že i ten „blázínek" — jak nazývali sousedovic slabomyslnou Faninku — má tu svou lilii s překrásným hlasem. Svých vlastních lilií tu nenalezli. Ale dobře si povšimli, že mnoho a mnoho lilií povadlých andělé vyrývají a pečlivě odstraňují. Kam je dávají? Jaroslav s Božou to brzy uzřeli.

Než tu objevil se na obzoru bělostný sbor s palmami v rukou a za zpěvu a modliteb bral se v průvodu vzhůru.

„Duše dnes zemřelých", zašeptal anděl. „Jdou si pro své lilie a pak půjdou s nimi do nebe".

Mocným dojmem působil průvod na děti. Leč anděl už je vedl níže k širokým záhonům. I tu vše bylo plničké krásných bílých, kvetoucích lilií, ale bylo tu nápadné ticho. Proč mlčí, ještě nechápali.

Však anděl jim to sám vysvětlil: „Zvadne-li jen trochu některá z lilií, může ještě znova rozkvést a zpívati, ale uschne-li úplně, i když znovu rozkvést může, zpívat nikdy již nesmí". Tak mluvil.

„Nikdy již!" Znělo to jako hlas puklého zvonu.

„Nikdy již!"

„Anděle můj", vyražel ze sebe na smrt bledý Jaroslav, „a není to už nijak možno — nijak?"

„Nijak vlastní silou", potvrzoval anděl.

„Ale, ale...", chtěl Jaroslav namítati a hleděl na anděla, jako by očekával od něho svůj rozsudek.

„Je tu ještě vždy Boží milosrdenství", konejšil anděl.

„Můj dobrý andělíčku", jekotala Boža, „kde jsou naše lilie, moje a Jaroslavova?"

„Hned vám je ukáží". — Už dlouho šli mlčícími liliemi. Za nimi rýsovalo se jakési nepře-

hledné pole. Když přišli blíže, viděli, že tu plno liliových stonků a ucítili hnilobný zápach”.

„Andělíčku zlatý”, vykřikla Boža, „zde?!”

Anděl mlčky ukázal na dva květy. Jeden suchý: to byla lilie chlapcova. Druhý zvadlý, jako bleskem sežehnutý: patřil dívce. Boža bezvládně padla na zem a vzlykala hořce. Jaroslav strnule stál před svou uschlou lilií a jeho duši jala lítost jak stravující horečka.

„Dosti už, musím odejít”, připomněl dětem anděl. Zvedl dívku a vzal Jaroslava za ruku a vedl je k východu ze zahrady. Za chvíli byli opět na ozářené cestě. Anděl na rozloučenou tiskl jim požehnání na čelo.

U lůžka Jaroslavova stála matka. „Vstávejte ve jménu Páně”, mluvila k probouzejícímu se hochovi a znamenala jeho čelo křížkem. Pak zašla k Boženě a požehnáním sv. kříže ji budila.

Tentokrát to však dlouho trvalo, než se děti mohly trochu vzpamatovat. Jaroslav ve svých myšlenkách se viděl stále ještě na poli suchých lilí. Božka všude cítila hnilobný zápach.

Ve škole vrátila Boža své spolužačce knihu a Jaroslav rozhodnými slovy sdělil svému příteli, že se už nemůže účastnit obvyklých schůzek a prosil za prominutí.

Ode dneška Jaroslav s Božkou byli k nepoznání. Příliš hluboká a vážná poučení jim sen vštípil. Jejich lilie rozkvetly znova, ale už zpívat nesměly.

„... Boží milosrdenství”, stálou ozvěnou znělo v duši Jaroslavově. Ted’ pilně hledal cestu do kostela a tam u oltáře Dobrého pastýře se vroucně modlival. Nikdo netušil, oč prosil. Boža klečela ted’ často a často u oltáře Sedmibolestné a nikomu nesvěřila, proč se tu tak horlivě modlí.

*

Minula léta. Dávno už Boža hospodařila po rodičích v rodném domku a čtvery zdravé dětské tváře smály se na ni. Byla šťastná. Hleděti v nevinná očka svých dětí a v duchu naslouchati zpěvu jejich lilií, bylo jejím největším štěstím a blahem.

Na konec Boža pečlivě střežila již sedm hlavicek. Sedm lilií pělo také nahoře svou čistou píseň. A Otec nebeský pokaždé, když těch sedm lilií viděl, zašel mezi němé lilie a tu vždy „jeden květ“ políbil. Bylo to jako velké příslibení.

I Jaroslav už dávno vyspěl v muže. S duševní rovnováhou nabyt radostné tváře. Boží milosrdenství vedlo ho cestami, jichž se sám už hodným neuznával. Stal se knězem. Dávno už překrásně rozkvetla jeho lilie v zahradě Boží a ve vnitřních kruzích kvetou a zpívají lilie, jež on svým požehnaným kněžstvím zachránil.

Tak oba krásně, plně věrně vůli Boží, odčinili hříchy své mladosti.

*

Právě kráčí anděl nejvyšším záhonem. Byl to dnes pro něho požehnaný den. Mnoho pupenců se rozvilo a všichni andělé měli co dělat, aby je včas přesadili do záhonu na vrcholku. Také Otec nebeský byl dnes zase v zahradě a svým polibkem vrátil několika liliím i hlas, aby mohly Pána a jeho milosrdenství velebiti po celou věčnost. S jásotem je hned andělé přesazovali; věděli, že ještě dnes si pro ně duše přijdou. Na jedné z nich bylo sedm krásně rozvitých pupat.

A anděl už zahlédl v dálce každodenní průvod zemřelých. Byla jich hezká řada.

Poslední v zástupu byli Jaroslav a sestra jeho Boža. V rukou nesli si svoje kvetoucí lilie: Jaroslav svatého kněžství a Božena nezneuctěné dů-

stojnosti mateřské. Šli do nebe, aby následovali Beránka a zpívali Jeho píseň na věky.

Byl to sen anebo jen pěkná povídka o zpívajících lilích? Nikoliv! Víc než sen a víc než povídka. Je to v jádru svatá pravda, v podstatě — neomylná pravda. Samo Písmo svaté. Je to jen ilustrace slov poslední knihy Písma, Zjevení sv. Jana, v němž apoštol — Miláček Páně — popisuje své vidění ve 14. kap., v. 3.—5.: „I zpívali píseň novou před trůnem a nikdo nemohl se naučiti té písni, leč oni, — kteří jsou vykoupeni ze země. To jsou ti, kteří se neposkvřili...; ti jsou to, kteří následují Beránka, kamkoli jde — neboť jsou bez poskvřny”.

Jaká to slast pěti píseň tak krásnou, jaké nikdo nedovede, jaká to čest následovati všude Beránka Božího jako jeho vyvolená družina!

Mladý příteli! Zpívá nyní tvoje lilie v rajských záhonech? Jsi nyní Beránku Božímu zcela blízko? Můžeš-li přisvědčiti, pak se raduj a střež pečlivě těchto svých výsad! Ne-li však, klesl-lis neblaze a tvoje zlomená lilie je vyřazena na nečestné místo — tak jako sebevrahové na hřbitově mají svůj nečestný kout — neztrácej důvěry, vzchop se, není ještě pro tebe vše ztraceno, milosrdenství Božího není konce. — Jaroslav a Božena ukazují ti cestu!

NOVÁ SVĚTICE A MUČEDNICE ZA SV. ČISTOTU.

Mládež ve snaze o těžkou ctnost čistoty potřebuje nejen povzbuzení, ale i živých vzorů, jež jsou povzbuzením největším. I o to se Pán Bůh po-

staral. Je to přímo prozřetelnostní, že právě v této době úpadku mravů, staví se na oltář k úctě a následování dívka, která tak milovala čistotu, že raději život položila, než aby této andělské ctnosti byla zbavena.

Jest to tím dojemnější, že se jedná o dívku v rozpuku mládí, teprv dvanáctiletou. (V jižní Itálii dospívají ovšem dívky mnohem dříve.) Je patronkou panen a oroduje nyní za všechny dívky u Boha, aby šly v jejich šlápějích, třebaš ne co mučednice, ale jako milovnice čistoty.

Jistě volá nyní mnoho jejích sester v různých bojích a pokušeních: „Bl. Marie Goretti, mučednice čistoty, oroduj za nás!”

Blíže ji poznáte z popisu blahořečení, jak je vyličil očitý svědek J. S., studující v Římě, dne 4. května r. 1947 v náboženském týdeníku Rozsevač č. 22. t. r.

„Dnes se podobá svatopetrské náměstí liliové zahradě. Dívky z nejrůznějších krajů Italie i ze zahraničí v bílých závojích přišly vzdát hold své malé sestřičce, dvanáctileté mučednici za čistotu - Marii Goretti. Tisíce účastníků přitáhla vůně této rajske květiny.

Historie její pozemské pouti je velmi prostá a dá se vyjádřit několika slovy. Chudičké venkovské dítě, zdobené láskou k Bohu a krásou ctnosti, kterou bylo nutno zajistiti před zlodějem rudou pečetí krve. Ten, který se o odcizení vzácného klenotu pokusil, byl devatenáctiletý Alessandro Serenelli. Pokus o loupež se udál 2. července 1902. Druhého dne po těžké agonii odevzdala Marie svou duši tomu, který je korunou panen. Ve svém těžkém utrpení, způsobeném četnými ranami, nevzpomněla ani jediným trpkým slůvkem svého vraha, ačkoliv jeho přízrak ji stále pronásledoval. Jediné, co o něm řekla, bylo: „Chtěl, abych se

Bl. Marie Goretti, mučednice čistoty.

dopustila velice těžkého hříchu a já jsem řekla: Ne, ne!" Než naposledy vydechla, s láskou mu odpustila.

Tak skončila pozemská pouť dvanáctileté hrdinky.

Nepřestalo však její působení na zemi. Její vrah byl za svůj čin odsouzen na 30 let do těžkého žaláře, který si odpykával v Moto na Sicílii. Zůstával stále zpupným a zatvrzelým. Nejevil lítosti nad svým činem. A tu pomohla jeho „malá svatá". Uviděl ji ve snu, jak se prochází krásnou liliovou zahradou. Radostně trhala květy a podávala mu je. Jakmile je však vzal do ruky, po-

kryly se rudými skvrnami krve a shořely jasným plamenem. Tento obraz ho pohnul k hluboké lítosti. Kajícně se vyzpovídal a začal nový život. Když vyšel po 27 letech z vězení, první jeho cesta byla k matce své oběti, kterou prosil za odpuštění. Tehdy ukázala tato prostá žena, že je matkou, hodnou svaté mučednice. Řekla prostě: „Když vám odpustila moje dceruška, já bych vám neměla odpustit?“ — Dnes žije bývalý Alessandro Serenelli v kapucínském klášteře v Ascoli. Byl jedním z hlavních svědků v beatifikačním procesu, neboť zázrak jeho obrácení nebyl jistě maličkostí.

„Sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké.“ Na tento verš, vytrysknuvší z panenského srdce přechisté Panny Marie, jsem si vzpomněl, když jsem pozoroval andělský zjev malé blahoslavené nad oltářem v čele basiliky. Ještě před několika lety bylo její jméno prázdným zvukem a dnes se šíří po celém katolickém světě a miliony rtů je vyslovují s úctou a láskou. A toto všechno je jen ubohý stín štěstí, které jí připravil Ženich, kterého milovala . . . A povýšil nízké.

Její světlý zjev září dnes tím více, neboť na všech stranách stále jasněji zuří boj proti její milované ctnosti. Jak rafinovaně postupují ochotní otroci nečistého ducha ve snaze vyhladit čistotu ze života jedince i společnosti. Záměrně otravují mládež již od nejútlejšího mládí. Snaží se rozbít tvrz čisté křesťanské rodiny, propagují rozluku, schvalují nevěru, vynášejí svobodu volné lásky, vraždí nenarozené.

Nad celým tím mořem bahna a špíny vysoko se vznáší v nedotčené kráse zjev dítěte - mučednice. A není bohudík sama! Ještě je mnoho těch, kteří si zamilovali andělskou ctnost, kteří si chtějí uchovat bílé roucho, kteří touží zpívat Beránkovi píseň, kterou se mohou naučit zpívat jen ne-

poskvrnění. Mnoho je jich tu dnes shromážděno před jejím obrazem a svými mladými čistými hlasy k ní volají o přimluvu. Mnoho je jich jinde ve světě, mnoho i v mé drahé vlasti, a já volám: Blahoslavená Marie Goretti, pros toho, který tě oslavil, ať nezhyne, ať je jich stále více, pros za naši mládež!”

Basilikou zahřměl potlesk. Před oltářem pokleká stará bělovlasá prostá žena. Spíná ruce, obrací oči k obrazu a ve vroucí modlitbě rozmlouvá se svou - dceruškou. Je to matka blahoslavené, paní Assunta Goretti.

A již znějí z vnitřního balkonu basiliky stříbrné fanfáry. Vivat, papa! Vivat, papa! rozléhá se prostorami. Tleskání, mávání šátečky, volání. — Středem basiliky postupuje průvod: duchovní, švýcarská garda, nosítka se sv. Otcem, řada kardinálů. Otcovská tvář, milé oči, žehnající ruka. Uprostřed toho volání, tleskání vidíte náměstka Kristova, který přichází uctít dvanáctileté dítě . . . A povýšil nízké!

Svatý Otec pokleká, chvíli se modlí a pak se mocně rozlehne svatyní hymnus: Ježíši, koruno panen! Velekněz svaté Církve stojí s obnaženou hlavou.

Po chvíli modlitby sv. Otec vstává, dává nějaký pokyn a již přivádějí matku a dvě sestry malé mučednice. Svátý Otec s nimi chvíli s otcovskou láskou rozmlouvá a uděluje jim své požehnání.

Za nových projevů lásky a oddanosti ubírá se sv. Otec zpět. Před ním je nesena veliká kytice krásných bílých růží a mezi nimi několik krvavě rudých.

Poněvadž před basilikou bylo ještě několik tisíc lidí, kteří se již nedostali dovnitř, vystoupil sv. Otec na hlavní balkon a udělil jim své požehnání.

Skončila slavnost blahořečení malé mučednice, ale její sláva a štěstí nikdy neskončí. A tam u svého nebeského snoubence přimlouvá se též za náš národ, prosí za naši mládež dvanáctiletá svatá panna a mučednice Marie Goretti.

*

MIMOCHEDEM.

Milí mladí přátelé! Dodatkem ještě vymezíme několik pojmů, abyste měli jasno, co je dovoleno a co ne, co je nečisté a co nečistým hříchem není.

Nečisté není tělo se všemi orgány. Celé tělo, všechny jeho části a údy jsou dílo Boží a tedy dobré a čisté. Manželé jsou dokonce posvěceni ke své velké svaté úloze: plození a výchově dítek. Ovšem vůči orgánům, jež slouží k množení pokolení lidského, jest třeba míti jakousi úctu a ostych, jež se bojí zneužití.

Nečisté nejsou — samy v sobě — **hnutí** p u d u pohlavního; to je něco přirozeného a od Boha k určitým účelům chtěného. Jen kdo jim vědomě, nezřízeným způsobem povoluje, hřeší.

Nečistá není oprávněná t o u h a p o v ě d ě n í a znalosti všech těch plánů Božích, pokud se týče rozmnožení pokolení lidského. Každý má si získat znalosti, věku svému přiměřené. Rozdíl je ovšem mezi poučením a vilnou zvědavostí.

Nečistá není péče o tělo; je potřebná ke zdraví, k čistotnosti, ovšem musí se díti rozumným, řádným způsobem.

Nečisté jsou:

1. **S k u t k y,** jimiž se připravuje nedovolená rozkoš, ať už se použije k tomu jiných nebo sám sebe.

2. Řeči, žerty, písňe, jež vycházejí z nedovolené žádosti anebo vystavují tomu nebezpečí, ať toho, kdo je pronáší, nebo jiné. Jako o náboženství se nemá vtipkovati, zrovna tak o pohlavním životě. Náboženství i život pohlavní jsou příliš vážné věci. Kdo vtipkuje o náboženství, je nevychovaný, lehkovážný člověk; totéž platí o tom, kdo vtipkuje o věcech pohlavních.
3. Pohledy a četba z nedovolené žádosti.
4. Žádosti nezřízených rozkoší; dobrovolné a bezdůvodné prodlévání v myšlenkách u těch věcí znamenají nebezpečí hříšných žádostí, rovněž i zábavy. Dle toho lehko si odpovíš, kdy tanec, kino, divadlo je hříšné.

Těžký hřích je jen tehdy, když někdo vědomě a dobrovolně, tedy proti hlasu svého svědomí se raduje z nedovolené rozkoše. — Když však zlá vůle chybí, není tu hříchu; ani při tom, co se děje ve spánku neb v polospánku, neboť chybí volné užívání duševních mohutností.

Jak těžko je v těle žítí netělesně. Žádný boj není těžší, žádná válka nebezpečnější než válka s vlastním tělem.

Zato však čistota vede blíže k Bohu, povznáší k jakési duchovnosti.

Sv. Jeroným.

ROZEZNÁVEJ: NESLUŠNÉ NESTYDATÉ A NEČISTÉ (MRAVNĚ).

Není vše hříšné a nečisté, jak jsme viděli, co se pohlavních věcí týká. Proto rozeznáváme:

Neslušné. Bůh nám vložil do srdce jistý jemný ostych před mnohými věcmi, jež se týkají péče o tělo a všeho toho, co souvisí s domácností nižší lidské přirozenosti. I zde varovný signál upozorňuje:

„Nemluv zbytečně o takových věcech a straň se s nimi zraků lidských!“ Takové věci by byly neslušné a dobře vychovaný člověk toho nečiní. Výstřelky by byly tedy proti zákoníku lidskému o slušném chování, ale ne proti zákonu Božímu o čistotě.

Onen ostych nás napomíná, abychom měli k tělu vlastnímu či jinému jistou vážnost, abychom se vystříhali nepotřebných pohledů a doteků, tělo náležitě přikryli a s jistou zdrženlivostí a vážností konali vše, co zřízená péče o tělo vyžaduje.

N e s t y d a t é by bylo vše, co se děje z lehkomyšlnosti, nepotřebného pohrávání, ze zvědavosti, zkrátka z nedostatku úcty před tělem. Není takové jednání tedy ještě nečisté, ale nebezpečné, neboť připravuje cestu žádostivosti. Dle toho nebezpečí je nestydatost více méně hříchem. (Tedy dívka s příliš krátkými sukněmi, zkrátka nedostatečně oděná, neprovinila se proti čistotě, ale proti stydlivosti.)

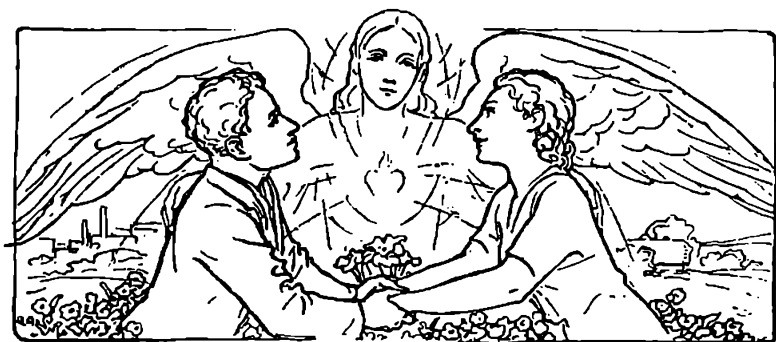
Jemný stud je nejlepší ochranou čistoty, jest jakoby hradbou v duši, o niž se útoky nepřátel čistoty odrážejí. Mějme jemný ostych před svým tělem a nepodlehne tak lehkému pokušení nečistoty.

N e č i s t ý m je zneužití pudu pohlavního nějakým takovým způsobem, jenž odporuje Božím úmyslům. A Boží úmysly jsou, aby tento pud sloužil k udržení a rozšíření pokolení lidského v řádném manželství, před Církví uzavřeném, není tedy k vůli jedinci, ale k vůli celku. Radost a rozkoš, jež Tvůrce s uplatněním jeho spojil, jest jen doprovodem a odměnou za těžké povinnosti, jež souvisejí s plozením, rozením a výchovou dětí.

To je tedy plán Stvořitelův: „Pohlavní pud pro manželství a toto pro plození a výchovu dětí,

pokud to od člověka závisí. — Jiné užití je nezřízené a rozkoš nečistá”.

Ty však, mladý příteli, povzneseš se přes všechny svody, přes všechny vnitřní boje k mravní čistotě, jež prospívá Tobě i jiným, k čistotě, t. j.: k onomu šlechetnému a vznešenému smýšlení, jež má úctu před Božím řádem, určujícím udržování pokolení lidského, k takovému vznešenému smýšlení, jež je pevně odhodláno tohoto Božího řádu nezneužítí.

ZAMILOVALI SE.

To bývá častý případ. Je to pravá láska, to nejkrásnější v žití lidském. V polském románě „Chłopi“ líčí Reymont, jak Jaguša miluje Jaša. Kroužila kol něho myšlenkou jak motýl kol světla a musela, neboť ji to táhlo za ním neodolatelně; jakási kouzelná moc ji pojala a vynesla ji ve vysněný svět štěstí. Poddala se jí celým srdcem i duší ani nemyslíce, na jaký to břeh ji ty vlny zpěněné vynesou. A dni byly jí jako ustavičné svátky, jako slavné pouti ustavičné radosti, neboť kdykoli pohlédla na pole, tu zvonily jí dozrávající klasy, zvonila rozpukaná země, zvonily sady, zvonily bory daleké i ty mraky plující nad světem: to vše zpívalo rázem s její duší jeden nebeský hymnus díkůčinění a radosti. Ach, jak je ten svět krásný, když se naň hledí zamilovanými očima!

A jak se člověk cítí silným v oné svaté chvíli! S Bohem by zápasil, smrti se nebojí. Život je mu radostí a bratrem i ten nejubožší tvoreček. Na každém místě by se s bližním rozdal a bohatým přec stále zůstává. Ba, ještě mu přibývá moci,

lásky a krásných dní. Na vysoké hvězdy hledí zblízka, po nebi sahá, o věčném štěstí sní, neb se mu zdá, že není konce ani překážky pro jeho moc a lásku. — Tak se rozepěla Jaguša jak skřivánek, tak radostně a vesele rozkvetla jak růže v její zahrádce, tak vábná, stále rozesmátá.

A podobně náš mládenec, jenž tu svou má za jedinou, všechny krásy světa v ní vidí, u ní být, ji aspoň spatřit, jeden její čarovný pohled zachytit!

Ale co bych popisoval pocity a účinky, které jakýsi bůžek Eros v srdci vykouzil, vždyť slyšíte a zpíváte o tom písničky, čtete v románech, které skoro nezbytně musejí mít nějaký zamilovaný motiv. Jako by to byl všeobecný zákon, že se hoch a dívka zamilují.

Ale dej si říci, milý jinochu a dívko, že v tom všem bývá hodně mnoho klamu, iluse, něco jako požití opia nebo morfia. Není to skutečnost, nýbrž sen. Viz jen a otaž se, jak dlouhé trvání má taková románová láska? Jen chvíli! I ti, co vstupovali v manželství s podobnou horoucí láskou, brzy vystřízlivěli. Jako sladké opojení vyvane, tak zmizí tato láska, odejde, jak přišla. Nestavěj tedy svůj život, celou budoucnost, jen na tomto citu! Velmi by ses zklamal. Může to býti krásný vstup do manželství, ale není-li tohoto proslazení života, tedy žádné neštěstí. Právě štěstí manželské spočívá v souladu povah, ve vzájemném porozumění, v oboustranné pomoci; láska toho druhu trvá; erotika jest jen předvoj manželství, v němž buď mizí neb se mění v lásku opravdovou.

Často čteme o tragickém konci nešťastné lásky. Společně zemřeli, skončili sebevraždou. Jak jsou ubozí ti lidé! Jednali v návalu citu. Ale cit je prchavý. Nejlepší cesta k vystřízlivění je jít od sebe, hodně daleko, ponořit se do práce a nedat

jeden druhému o sobě známky života. Za půl roku nebo i dříve je po nemoci.

Naše mládež je přímo zamořena erotikou; to odvádí od skutečného života a vede k nepředloženostem. Je třeba burcovat mládež z těchto snů a varovat před podněcováním erotiky. Nechte ty písňe básníkům — často beztak nešťastně ženatým — a vypočítavým filmařům!

Držte srdce na uzdě! Nežadávat je, dokud rozum nepromluvil. Jak to musí být kruté trhat dvě srdce, která už jako by k sobě přirostla! Ale ani v tom případě není třeba věšet hlavu. Pro jedno kvítí... Těžko ovšem napravovat někomu hlavu, jak se to říká v podobných okolnostech, ale rozumná mládež se vzpamatuje sama a bude se řídit skutečností, nikoli snem.

DÍVČÍ SRDCE.

Každé srdce je stvořeno, aby milovalo, ale obzvláště srdce dívky. To je její silná stránka. Silou a chloubou jinocha je vůle, charakter, silou dívky je srdce, dobrota a láska. K vůli tomuto zvláštnímu založení musíme dívkám povědět něco víc o lásce, jakožto předvoji manželství.

Zkušené oko ihned na dívce pozná, že je zamilovaná. Je zasněná, hledí do dále, je roztržitá, přesolí polévku, zkrátka je zmatena sladkostí citů dříve nepoznaných. Lidé brzy postřehnou změnu v jejím hlase, v její tváři. Je tak nějak zkrásněna přemírou lásky, která se rozlila jako horký proud po jejích žilách a bludištích nervů. Láska zpevní tvou křehkou bytost, milá dívko, odhodláním bojovat, trpět, žít i umírat pro stálost lásky, která se stává součástí tvé bytosti.

Nejsilnější bývá první láska, která se snese jako pel čarovného květu do tvé duše už

někdy, v podjaří života. Zamilovala jsi se prvně snad do svého učitele a horovalaš o kráse jeho šedin nebo do umělce, kterého uvidělas ve filmu nebo na jevišti, anebo do muže, který se o tom nikdy nedozví.

První láska bývá romantická a beznadějná. Je jako bludička v temnotě jarní noci. Snad se brzy probeřeš z těchto mámivých citů a překonáš sladké zmatky prvních lásek, ale vzpomínka na ně zůstane a ožije u tebe ještě po letech.

První láska je tak neuvážená a bezprostřední, že se ti bude zdát nenahraditelnou. Ale není tomu tak. Není láskou nejvyšší a jedinou. Mnozí uzavřeli manželství v důsledku této lásky, mnoho si od ní slibovali. Po letech teprve poznali omyl své lásky a trpce toho želeli. Byl to jen sen. Jako hluboká vodní tůň, tak lákavá a nezbadatelná je láska.

Nic není tak v r t k a v é h o jako láska. Dovede milovati dnes toho, zítra zas jiného a pozítří třetího. Jaký to rozdíl: láska a láska! Dovede člověka povznést, jindy zas ho zničit. Jednou je jako uklidňující větřík, šumící v listí, v růžích, jindy zas jako pečeť nezlomná, která přetrvá život a trvá až do hrobu, plápolá nestravitelně, je věčná; dle toho, co ji vykouzlilo a k čemu se upíná.

Někdy jsou mladí lidé okouzleni tělesnými půvaby, leskem v oku, sladkým hlasem, sličnou tvářičkou. Láska tohoto původu nemá dlouhého trvání. Zvláště ne láska, ponoukaná slepou vášní. Ta už ani nezasluhuje toho krásného a svatého jména.

Láska, vznícená tancem nebo koketováním hoří sice těžkým stravujícím žářem, ale ne na dlouho. Vášněn je jako pochoděň, která ihned vzpane, ale hned zas uhasíná. Nikdy také nepřinese štěstí.

Ba naopak. Vášněn je démon a kletba života. Zbavuje dvě bytosti duševních pout a za chvíli hledá nový předmět své nezkrocené, věčně nenasytné touhy.

Krása je obyčejně magnetem, jenž vábí srdce mužovo, ale není-li v ní stopy po kráse duševní, láká jen dočasně a nebývá štěstím. Vynikající tělesná краса nebývá pro dívku štěstím, ale spíše neštěstím. Bývá mostem ke kariéře, k slávě a bohatství, ale je po většině osudná a zavádí na scestí. Nelitujte, že vám neříkají: Kráska! Ostatně každá mladá dívka je krásná svým způsobem, aspoň žádná není ošklivá. Krása pravá a trvalá je v tvé moci. Krásná duše činí dívku trvale a věčně žádoucí.

Pravá láska je ta, která plyne z úcty, láska, která pramení z poznanych předností povahy, vnitřních nepomíjejících hodnot. Taková láska je také stálá. Láska, podložená hlubokým duševním souzvukem duší je zárukou šťastného manželství.

Nedůvěřujte lásce na první pohled! Setkali se po prvé na plesu, viděli se kdesi a vzpláli k sobě horoucí láskou. Měli za to, že nemohou bez sebe žít. Život zdál se jim nesnesitelný, když byli odloučeni. Vzali se. Za rok však už necítili ani záchrvěvu tělesného souzvuku. Nic už nepohnulo jejich krví. Ale více než to, cítili k sobě odpor. Probudili se, bohužel příliš pozdě, k hořkému poznání, že jejich sňatek byl omylem, že se nikdy nemilovali. Bylo to jen tělesné okouzlení, které se rovná přeludu. Působil tu jen živočišný magnetismus. Setkají-li se ovšem dva mladí lidé s tak silným tělesným vztahem, kteří mají k sobě současně vztahy vnitřní a duševní, pak jejich spojení vytvoří na zemi ráj, kterým každé šťastné manželství skutečně jest.

Mladí lidé, buďte na stráž! proti tomuto nebezpečnému tělesnému magnetismu! Váš půvab musí mít ještě jiný základ, nežli jen tělesný. Pamatujte na to zavčas! Pozdě plakat a naříkat! Nešťastné manželství je největší peklo na zemi.

Mladí snadno horují o lásce jako o vševládoucím, vše urovnávajícím principu. Až bude můj, změni se, dá si říct, vychovám si ho! Chyba lávky! Dá se vůbec povaha změnit láskou? Je pravda, že láska je divotvorný proutek, zmůže mnoho, ale ne všechno. Láska je jen oporou ve vzestupu; trvale člověka nepřetvoří, nezmění. A změni-li ho, tedy jen před svatbou, kdy láska bývá nejhoroucnější.

Láska musí být podepřena shodou povah. Nedej se, milá dívko, oslniti do té míry, abys podcenila význam povahy u svého milého! Rozum nesmí se nikdy poplašit se srdcem.

Nemysli, že láska vyrostlá z obdivu k povaze milovaného, je chladná. I když necítíš žádného rozechvění citové krásy. Pocítíš to později v hlubokém blahu a v pravém štěstí. Lásku nutno měřit jinak. Mohl bych vyjmenovati řadu případů, kdy dívky se vdávaly z ohromné lásky, ale na konec jejich manželství ztroskotalo. I mnozí jiní udělali takovou zkušenost. Věř ženě, která už dvacet let poslouchá upřímné, nefalšované stesky mládeže i manželů (v Péči o mládež a rodinu)! Tato spisovatelka*) statisticky odhaduje, že sotva 5% manželství uzavřených z lásky na první pohled zůstalo šťastných. Něco jiného je citové vzplanutí, byť sebe horoucnější, a něco jiného hluboká duševní láska. Tam ta je povrchní, tato láska je pravá a trvalá.

*) Vilma Hölschlová-Přímá v knížce: Dřív než se zamiluješ. Praha 1940.

Smyslem lásky je touha po blízkém a stálém soužití v rámci manželství: v jednom domově dělit se o starosti a radosti života. Manželské soužití má býti vzájemným doplňováním duševních i tělesných sil. Toto doplňování je radostné, spojili své životy a osudy dva lidé shodných povah a názorů.

Jak se tón mé řeči změnil, jaksi zvažněl. Začal jsem pět o lásce a nyní mluvím tak střízlivě? Nepřeji vám snad slasti mladé lásky? Nikoliv! Přeji vám blaženství lásky nejvroucnější, ale nade vše vám přeji životní štěstí.

MLádež ve většině případů považuje lásku za příjemné zpestření života. Nerada myslí o vážné stránce lásky. A tuto vážnou její stránku, t. j. zodpovědnost, kterou ukládá a již srdce zavazuje, chce vám jako váš dobrý přítel připomenouti. — Přeji vám lásky ne prchavé, ale pravé a trvalé. Mluv a smýšlej tak jak tato dívka k svému hochovi a jiný hoch k vyvolené svého srdce:

„My dva budem si mít věčně co říci. I když Ty budeš roztěkán a budeš mlčet, má duše Tě bude následovat v Tvých vzdušných výpravách a bude Ti vnukat sílu k dobrému řešení Tvých starostí”.

„V letech naší lásky tolik jsem přijal duševně i duchovně odkazů a tolik zas z mé mysli do její duše splynulo, že tvoříme celek. Podivuhodné je toto dávání a přijímání. S každým stiskem ruky, s každým pohledem a slovem, které mně darovala, nesl jsem domů blaženost”.

To je jiná řeč, to je něco jiného než rozněžnělé cukrování. To je láska.

Má pravdu starý moudrý pán, že láska jsou jen sítě. Má příroda svůj moudrý plán a tím jest — naše dítě.

L Á S K A, B O Ž E, L Á S K A !

Zůstaňme ještě u té lásky. Vždyť je to cit nejvznešenější, to nejkrásnější na světě a také nejsilnější. Láska dává sílu k největším obětem, vzbudí v srdci nevýslovné blaho, — vždyť se zpívá: „mladá láska to je ráj“ — ale dovede i mučit. Václav z Michalovic v stejnojmenné básni Sv. Čecha se svěruje svému příteli: „Cítím, Konráde, v tom srdce tluku, že v něm skrývám lásky slast i muku“. Je tomu zvláště tehdy, není-li jisto, zda bude opětována.

Pravou ranou, snad ještě víc než smrtelnou, je láska zhrzená. Jako když blesk udeří z čista jasna, tak působil dopis milého z ciziny, který poslal dívce, své milované dívce, jež vzplála k němu celou něhou svého ideálního srdce: „Nejtěžší ranou pro mne jest, že se musíme rozejít, neboť nemá to ceny, abys k vůli mně trpěla. U nás totiž není zvykem bráti si děvče z jiné vesnice; byla bys všem trnem v oku. Proto tě prosím, abys na mne zapomněla a odpustila mně, že jsem ti kdy vstoupil do cesty... Děkuji ti za vše, čím jsi mi zpříjemnila a ulehčila život... S Bohem navždy“.

Představte si, vy dívky, které jste někdy věnovaly celé srdce bez výhrady nejlepšímu ze všech hochů, zármutek a bolest své spolusestry. Snad se ani hned nerozplakala, ale tři dny nejedla, nespala, chodila jak ve snách, naděje se zoufalstvím v ní bojovala, vše jí zhořklo, stranila se lidí, a ani dnes, po několika letech, nemůže naň zapomenout; ztracené štěstí nikdy už se nevrátí.

A to vše způsobily řeči, předsudky, dle všeho pletichy matky, která nechtěla do domu nevěstu snad chudší a v cizím kroji, který je jiný skoro v každé farnosti na Slovácku. A hoch podlehl.

Zabil štěstí dívky, snad i své. Zřekl se svého svatého práva — oženit se dle svého srdce. Rodiče nemají práva bránit vám ve vašem štěstí. Ano, to je vaše právo, — volba stavu a nevěsty.

Bohužel na našem konservativním venkově padlo za oběť neoprávněným předsudkům mnohé slibné štěstí. Tvrdost a neústupnost, neobmezená moc, kterou si rodiče nad dětmi neprávem osobovali, způsobila mnoho zbytečného prolévání slz a snad i krve.

Jeden takový příklad z našeho moravského kraje mluví za mnoho jiných. Zachytil jej náš spisovatel, odb. učitel Ant. Kolek v knize Babuška*) a sám mne ujistil, že vyličil skutečný případ, jenž se stal v jeho drahém rodném kraji, ovšem před lety.

Do dvora v jedné slovácké obci přišel na praxi Jiří Vrbecký, jenž právě skončil studie a měl převzít doma na Hané hospodářství. Tam si oblíbil starší dcerku pololáníka Ráčka, hrdou, ale krásnou Babušku. Tak k sobě přilnuli, že si přísahali věrnost a byli hotovi ke všem obětem. Místní chlapci nepřáli „frakaři“, mělat první stárka dost domácích ctitelů, a jeho sok zpracoval rodiče do té míry, že se rozhodli všemu udělati konec. Dále ponecháváme slovo autorovi:

I.

Přišli do kuchyně vážní, rysy obou ztvrdly jako kámen. Promluvila selka: „Babošo, mosíme ti říct, že to vestávání s hádyjunkem vode dneška přestane. Vodvedle jé, ha také, co s pánem. — Haspoň debe měl složbo ho nejakýho hórado, hale gdo to jakživ slešél — veštodoje, ha chce bét sedlákem... to hospodářství be vepadalo.

*) Vřele doporučujeme jeho poutavé knihy, dýšící láskou k našemu lidu a k celé naší zemi.

Babuška zbledla jako plátno, nohy se pod ní chvěly, musila se zachytiti stolu, aby nepadla. Ale nepadla. Vydechla hluboce, líce jí slabě zrůžověly.

— Mamijnko, prosím vás pro Boha, nebraňte mi, nedělejte mě nešťastný. Mám je tak ráda, že vám haní..."

Staré zableskly oči, brada zešpičatěla. Zapjala ruku v bok, druhou povznesla, hrozivě vzhůru a řekla: „Ha já, ha me vobá, haji s tátó, ti říkáme, že s hádyjunkem mlovit nesmíš ha nebodeš”.

Babuška byla zvyklá doma jinému způsobu řeči a také se v ní probudila neústupná krev její matky. Obličej jí zrudl, rty pevně stiskla, hlavu nadzvedla . . .

— Maminko, tatinko, já vod pana hádyjunka nevodstópím, debe mně to mělo život stát, ha rač nevím, co hodělám, než bech...” Tvář jí zahorela, oči se jiskřily, celá postava se vypjala jako struna . . .

Ráček němě přihlížel rozmluvě, červenal, brunátněl. Přistoupil ke stolu a řekl nezvyklým chraptivým jakoby zastřeným příšerným hlasem: „Ba-bo-šo, te s něm mlovit nebodeš! nectí tvýho votca . . . nebodeš mluvit, mama nechce...”, hlas mu sílil, nabýval zvučnosti, „nebodeš to ti povídám . . . já Josef Ráček, pololánik, numero . . . slešíš?” Už řval jako tur, dobrácký obličej se zastřel maskou satanovou . . .

Nebodeš mlovit, slešíš, nebodeš . . . !

Selka všechna vystrašena . . . přiskočila k němu: Jozifko, Jozifečko, pamatuj se. Chytila ho za ruku, ale sedlák ji tak prudce odhodil, že zavrávorala a klesla na lavici u kamen.

— Mlov, mlov! řval už nepřičetně na Babušku sedlák. Tvář jeho byla zkřivená, strhaná, strašná. Babuška zvedla odhodlaně hlavu.

— Tatinko, prosím vás, nehněvéte se . . . Jiříka nenechám. Ve ste si také vzale, co se vám líbilo.

Sedlák zbělel, zůstal chvíli s vyjevenýma očima nehybně stát, jen ruce se mu chvěly jako listí na osice . . . Selka za ním křídově zbledlá spínala ruce a prosebnými posunky dávala znamení děvčeti, aby odešlo, avšak Babuška stála nehybně jako sloup.

„Tož te-te-né . . . te“, zakoktal sedlák a vtom jeho krví podlitý zrak utkvěl na lovecké pušce, visící nad postelí.

— Panenko Maria Žarošská!”

Skok — nasadil pušku k líci, výkřik, Ráčková skočila jako lvice — strhla pušku — výstřel zachotil, broky břinkly do police, v kuchyni se zatmělo čmoudem a prachem . . .

R o z l o u č e n í .

„Tož vojáci, ste všeci pohromadě?“ přimhouřil starosta levé oko. „Nic platno, musíme jet. Ve méno Boží — nasedéte.“ Také jemu dnes uletěl úsměv. Nasedali. Na první vůz vojáci, na ostatní kamarádi, kteří je vyprovázeli. Vojáci zvedli hlavy, jsou bledí, ale už vyrovnaní. U zahrádek, v žudrech, na cestě pláč, šátečky děvčat zabělaly se u očí.

„S Bohem chlapci! S Bohem! S Pánem Bohem!”

Vozy se stočily po mostě vzhůru k záměčku. Celá dědina vypukla v pláč nad svými dětmi. Jedou tryskem.

„S Pánem Bohem všeci kolem a já už jedo s Pánem Bohem”.

Adjunkt na prvním voze je smrtelně bledý. Před Ráčkovým vůzem s vojáky náhle zastavil. Staří stáli s Rozárkou venku, Babuška skryta za květináči usedavě plakala. A přece shlédly ji tam temné oči Jiřího.

Chasníci přestali, všecko nějak strašně zmlklo. Ráčková zčervenala, sedlák se v rozpacích usmíval na starostu. V tom už Vrbecký mrštně vyskočil s vozu, zdvihl hlavu, stiskl rty a šel prudkými ráznými kroky jako k útoku.

Ráčkovým napadlo, že venku budou divadlem pro celou ves, proto couvli do domu a hned za nimi vešel do světnice adjunkt.

„Pane Ráčku a paní Ráčková, ničím jsem vám v životě neublížil, než že jsem měl rád a dosud mám rád vaši Babušku. Prosim vás, dovolte mi, abych se s ní mohl rozloučit...”

Ráček, prchlý Ráček, stojí u okna, dívá se zdánlivě ven, ale v duši se mu ledy bortí, cítí osudovou tragiku svého dítěte, ale selka... seděla v polostínu na lavici, vstala, energicky rozhodila rukama, v očích jí zableskly ohníčky. — „Jaký ceremonie. Nic z toho nebode, ha nesmí bét, tož co sem chodíte, leda na peklo”. Smrtelně bledý mladík tu chvíli je schopen všeho. Všecko kolem přestalo existovat pro něho, přiskočil k Babušce, opírající se o stůl, prudce ji objal, vtiskl vroucí polibek na rty.

Děvče hlasitě zaplakalo. „S Bohem, Jiříčko. S Bohem, s Pá-nem Bo-hem!” „S Pánem Bohem, Báboško moje”. Z ruky jí vzal slzami promočený kapesník jako vzácnou relikvii, „Na památku”, zašeptal.

Zadívali se jeden druhému hluboko do očí, jak by si chtěli své podoby vzájemně vtisknout navždy v paměti. Venku zařehotal kůň. Adjunkt sebou trhl a velký žal ze smutného rozchodu mu zalil duši. Vrhł by se na kolena, pokorně by se tady po zemi plazil, jen kdyby... „Paní Ráčková” sepal ruce, „pro Boha nezatvrzujte se nad námi. Opatrujte mi Babušku a po vojně přijdu si pro ni”.

Jeho zraky prosí, úzkostlivě čekají na odpověď. — Selka dupla. „Juž sem řekla. Není potřeba dělat tyátr“. Vrbecký vidí oknem, jak se starosta netrpělivě dívá na hodinky, nutno odejít.

„S Pánem Bohem všichni“. „S Bohem zostáváte“, podává mu ruku sedlák; „ha nic za zlý, ... det ...bél ste hodné člověk... to všecko ledi...“ a oči člověka, který z prchlivosti střílí, se orosily.

Selka se otočila zády. Tiskna Babuščin šátek na oči, vyvrávoral adjunkt ze světnice jako opilý, tak, že Rozárce ještě ruku stiskl.

V zatáčce se Vrbecký ohlédl. Uviděl v zahrádce Babušku a Rozárku naposled v životě...

N á m l u v y.

Čtrnáct dní po odjezdu mladých vojáků byla celá dědina na nohou. V neděli odpoledne mihl se po návsi Slovák na koni. Široké rukávy košile, pentle na prsou mu vlály, kosírek se vyzývavě třepotal na kloboučku, připlasknutém furiantsky na stranu. Zastavil se u Ráčkového. Děvčata vyhlédla oknem. Babuška zbledla. A už jako by ho selka čekala, otvírala vrata a zvala hosta dále. Zavedl koníka do stáje, při čemž hned znalecky prohlédl a pochválil Ráckovy hnědáky i řadu hovězího dobytka... Rácková zářila.

Babuška nepochybovala už ani vteřinu, že tato návštěva platí jí. Ve světnici viselo ve vzduchu trapné ticho. Muškáty stály v oknech na těchže místech, záclonka byla dosud shrnuta jako za chvíle loučení.

Z kuchyně sem doléhal sebevědomý mužský hlas, hlučný hovor. Děvčata seděla jak přičarována. Každou chvíli čekala, že se objeví Rácková, ale ručička na starých švarcvaldkách se pomalu šinula, hodiny tikaly do hlubokého ticha, minuta

míjela za minutou, čtvrt hodiny, půl hodina — nikdo se neukazoval. V kuchyni mluvili zatím o majetku, penězích, dobytku, práci... Konečně hovor ztichl, zacinklo nádobí, v síni se ozvaly kroky.

Ráčková otevřela dveře jako by nic.

„Babošo, pot hovařit nějakó svačino”.

Děvče vstoupilo do kuchyně. U kamen na svém místě seděl sedlák a kouřil darovanou viržinku. Ze zástolí se zvedl velký hranatý Slovák, podíval se znalecky na Babušku...

„Ná tož vitaj, Babušo, dojel jsem se na tě podívat...”

Babuška stiskla pevně rty, podívala se mu zostra do očí. „To ste nemosél jet tak daleko. Tade pro vás nic néni”.

„Nejni, nejni, ale bude...” a zachechtal se, jako když se mu poštětilo koupit dobrého koně. Pak jí nevěnoval vůbec pozornosti. Selka přinesla studenou pečinku, chléb, víno a Babušce poručila uvařit čaj. Zase se rozhovořil o práci, dobytku, polích... Když odcházel, vyprovázela ho pod kolnu stará Ráčková.

V tu chvíli sepjala Babuška před starým ruce v kuchyni. Byla příšerně bílá jako stěna, třásla se po celém těle, že sedlákovi bylo při pohledu na ni úzko. „Tatinečko, měli ste mě toli rádi... vo jedno vás prosím...” Ráček svěsil hlavu na prsa a neříkal nic. Došla k němu, nevědouc co dělá, co zmateně mluví, chopila ho za ruku... táhla ho... „Pote, pote, tatinko...” Podíval se na ni, ale ne tvrdě. „Co chceš, Baboško?”

Tam je, tam... tam... ukázala na ručnici visící nad postelí... „střelte mně, sem, tatinko, ukázala na hrud', střelte sem, gde to toli bolí”.

Starý beze slova vstal, chopil klobouk a odcházel chvatně — do hospody.

S v a t b a.

To byla rána, kterou zdálo se, Babuška nesnese. Zhubeněla, hrdá postava se nachýlila, růžový nach z tváří zmizel. Kolik to bylo slz, výstupů, bezesných nocí . . . Kdo popíše její bolest? Čí pero se toho odváží? Kdekdo pocíťoval soustrast s ubohým děvčetem, jen Ráčková nepovolila a rozvíjela klidně a přesně svůj plán. Přišly od adjunkta dopisy, prosil, zapřisahal, ale potěšit nedovedl, když i jeho se zmocňovalo téměř zoufalství.

Žid Rosental měl už svých 40 zlatých za zprostředkování ženicha. Babuška otupěla. Domem se vláčela jako stín, nejedla, nepila, v noci sedávala jako náměsíčník při okně u shrnuté záclony, kterou se neodvážila srovnat a dívala se do pusté ulice. Viděla, stále viděla Jiříka bledého na voze, jeho poslední pohled ze zátočiny.

Když pak její myšlenky začaly černat, začala myslet na smrt. Tu odešla kteréśi neděle do Žarošic . . . požalovat velké trpitelce. Klečela dlouho na studené kostelní dlažbě, modlila se celou mladou duší k Bohu, aby ji zbavil trápení, ani se neodvažovala oči pozvednout, prosila jeho matku o přimluvu a když konečně se podívala na oltář, stály slzy v očích Boží Matěře. Byly to slzy nejen soucitu, ale slzy, jež dodávaly podivuhodné síly a odvahy jít dále životem s hlavou bolestí skloněnou, ale odevzdanou nezlomnou duší mučednice a vlévaly rajský balsám do bolavého nitra, vědomí, že všechny strážně, slzy a vzdechy pocházejí z laskavé ruky nejdobrotivějšího Otce lidí, který dobře ví, proč je dopouští. A toho dne poddala se Babuška svému osudu s resignací světice.

Byl nevlídný listopadový den — den Babuščiny svatby. Byla krásná ve svatebním úboru, ale v duši bylo jí smutno, teskno a kolem ní ticho jako o pohřbu. Nikdo se neodvážil hlasitěji promluvit, svatební píseň se neozvala, vždyť Babuška pochovávala krátký, ale nejkrásnější sen svého života. Ještě — ještě hodinu či dvě a pak je konec, na věky konec a bude patřit jinému.

Venku zarachotily vozy, zařehťali koně, ozval se zpěv. Před Ráčkovými se zapestrilo slováckými kroji, ženich byl tady. Babuška zbledla a družičky s ní. Nasedli na vozy, jež je měly zavést do kostela v Žumperku. Když nevěsta kladla nohu na stupátko, objevil se listonoš a vložil jí do rukou proužek bílého papíru. Prolétla očima řádky a klesla bezvládně do rukou svatebčanů.

Byla to smutná svatba, jaké ani nejstarší lidé nepamatovali.

*

Snad proléváte, hoši i dívky horké slzy soustrasti nad nešťastnou Babuškou, která každoročně pak chodila k Panně Marii do Žarošic se modlit, vyplakat se a posílit, a myslíte si, že byste to byli udělali jinak. Proč jen ta Babuška neodpověděla tehdy u oltáře dle pravdy na otázku: „Berete si zde přítomného Jana bez přinucení“ — Ne! Proč neutekla z domu pryč, někam daleko k příbuzným, třeba do služby?

Ta bylo tehdy na venkově nemyslitelno. Rodiče vdávali dceru, což někdy dělalo dojem spíše kupu či prodeje. Nebylo vše staré dobré a nejlepší.

Bohužel máme zas nový doklad, že matka bývá někdy tvrdší než otec. Vyplatila Židovi 40 zl., a proto svatba musela být. Na podobný odpor naráží mládež i dnes. Matka vyhlédla synovi nevěstu, k níž on nemá žádné sympatie. Hrozí, že

se utopí, že z domu uteče, zapřisáhá při památce zemřelého otce, aby poslechl a nebral si tu chudobnou. Bohudík, dnes je si mládež vědoma svých práv a jde za hlasem srdce, když tu není vskutku rozumných námitek se strany rodičů, a dobře dělá.

I když matka svému synu odepre k sňatku požehnání, Pán Bůh mu je dá dvakrát. A na konec to snad sama nahlédne.

Tvrdá práce, chtivost majetku i dnes vede k hmotařskému názoru na svátost manželství. Co má být spojením srdcí, bývá spojením dvou statků nebo pokladen a svatba se rozbije třeba pro nějakou jalůvku, kterou rodiče synovi žádají s nevěstou. A to bylo příčinou, že nejeden ideální hoch utekl do města, kde při sňatku nerozhodují ani krávy ani chotáry.

Mladí lidé si však také musejí uvědomiti, že láska je slepá a že rozum nelze vylučovati i z tak citové oblasti, jako je společenství srdcí. Rodičům nelze upříti venkoncem právo vměšovati se do této záležitosti mladých. I to je svaté právo rodičů starati se o budoucí štěstí svých dětí. A když jest jim jasno, že tu nejsou podmínky k štěstí, mohou, ba mají zbraňovat. Když nápadník není dobrý hospodář, chodí více do hospody než do kostela, nechť učiní vše, aby uchránili dceru neštěstí, do něhož se slepě vrhá. Jestliže je nevěsta tuberkulosní, nemocná, jaký by to pak byl kříž s nemocnými dětmi? Nedivím se, že rodiče brání svému synu, jenž má po nich převzít hospodářství, ve známosti s modistkou, která od 14 let chodí denně ráno do města do salonu. Selkou být není jen dělat klobouky. Nespokojenou by byla ona a hospodářství by přišlo v nic. Sám bych mu to hleděl rozmluvit. V tom zajisté jsou všichni zajedno. Jde jen o to, v čem vidí kdo

štěstí. A v tom chybuji mnohdy rodiče, kteří pokládají za štěstí jen majetek, pole, bohatství.

O nejdůležitější podmínce šťastného manželství, o víře, zbožnosti, o jeho shodě v jednom potřebném promluvíme zvláště v dalším článku.

MÁM RÁDA NEKATOLÍKA!

Tak zněl dotaz dívky při exerciciích: „Mám ráda nekatolíka. Povězte mi, může být katolická dívka šťastna po boku muže jiného náboženského smýšlení nebo vyznání? Jaké jsou její vyhlídky do budoucna? Má svoliti k sňatku, anebo se té známosti zříci?“

Dobrá dívka v podobných okolnostech má vždy pochybnosti, a je-li rozumná, dá si říci. Takovým představím jejich vyhlídky do budoucna. Samy si pak zodpoví otázku poslední.

Zajisté i nekatolík může být člověk šlechetný a dobrý, zvláště, je-li bez své viny mimo církev. Může býti tedy sympatický a nejednou se stane, že si získá srdce naší dobré dívky. Domysli si však, milá sestro, všechny ty důsledky. Čeká tě především s m í š e n ý s ň a t e k !

A to je velké zlo, lépe řečeno, velké nebezpečí, jehož tě církev svatá chce uvarovati všemi prostředky. Vidí totiž dále a chvěje se o tvou víru a duši. Představ si svou budoucnost!

Budeš se modlit, on však se nebude modlit s tebou. Je snad šlechetný, nebude se ti vysmívat, ale nepůjde s tebou do kostela. Jak tě bude bolet, když budeš vidět svou přítelkyni, která jde se svým mužem posvětit své štěstí? Ale ani to snad nebude milé tvému muži, uslyšíš často nějakou narážku. Jak dlouho sneseš ty posměšky na svou zaostalost?

Manželé mají být jedno tělo a jedna duše.

A hle, v tom nejdůležitějším nejsou za jedno, je mezi nimi velká propast. A ta se ještě rozšíří, až přijdou děti.

Jak mají být pokřtěny a vychovávány? On bude hájit své stanovisko: „Potomci mužského pohlaví budou jako já!“ Tedy třeba evangelíci! Zůstaneš-li ještě do té doby katoličkou v srdci, jak ti bude a jak budeš své děti-evangelíky vychovávat? Abys měla pokoj, přistoupíš na nesprávnou zásadu: víra jako víra! Není to už úplné zvlažnění? Tak to končívá. Náboženství ve smíšeném manželství ustupuje úplně do pozadí.

Smíšené sňatky jsou pařeníštěm náboženské lhostejnosti.

A já k tomu dodávám: Jsou už známkou úplné vlažnosti. Žádná jen trochu katolička se takového sňatku neodvází.

A uvažuj dále! Různost smýšlení a tím příčina k sporům a svárům nastane zas co nejdřív. Jinověrec pokládá manželství za rozlučitelné. Při nějaké neshodě vyrukuje hned s východiskem: „Dáme se rozvést a najdu si jinou!“ A tak se také zhusta stává. Naivní dcera uvěřila nekato líkovi, po nějaké hádce odešla od něho k matce a on zatím vymohl rozluku. Pak už je pozdě plakati.

Uvěřím-li ti, že ten tvůj takovým není, tedy dobrá, budete spolu dítky vychovávat (ale jak?), a tu se stane, že vám dítěto zemře. Stojíte nyní u hrobu svého dítěta zdrceni, ale je mezi vámi propast větší než je ten hrob. Necítíte spolu. Myšlenky tvé budou provázet dítěto až za hrob, ale kam? Co je s jeho duší? Vždyť nebylo snad ani katolicky vychováno? Nebude-li tě ani tehdy mrzet onen nerozvážný krok, pak už jsi přišla o víru úplně. Jsou to tedy velmi smutné vyhlídky.

SMÍŠENÝ SŇATEK.

A přece jsi slyšela — snad ti to někdo poradil jako východisko z nouze — církev dává svolení i k takovým sňatkům.

Ano, uděluje je církev, ale jakoby plačíc. Církevní dispens. To jest vskutku jen východisko z nouze. Když už ničím se to dítě nedá zdržet a je ochotno jít i na úřad, tedy i odpadnout, církev, aby je neztratila, je ochotna k největším ústupkům, ale se srdcem krvácejícím. Aspoň nějaká jiskřička naděje zbývá, že ta duše nebude úplně ztracena.

Toto dovolení dává však církev jen za těchto podmínek: 1. sňatek bude zcela katolický (tedy jen v katolickém kostele), 2. nekatolická strana se zaváže, že nebude katolické straně bránit ve vykonávání náboženských povinností, 3. podepíše revers, že všechny děti z tohoto smíšeného manželství budou v katolickém kostele pokřtěny a v naší svaté víře vychovávány.

Tak se to rychle slíbí a podepíše, ale zdaž se to také splní? Nebude později nekatolická strana uplatňovat své, prý spravedlivé, stanovisko: na polovic? Na to ovšem katolík přistoupit nemůže. Jeho stanovisko je jiné. Nám je jen jedna církev pravá, ta, kterou Kristus na Petrovi založil, nám není víra jako víra, jako není nám jedno matka má jako matka cizí.

Zkušenost potvrzuje, že děti bývají ztraceny pro církev, aspoň ty, které nejsou katolicky pokřtěny a mnohdy všechny i s jejich katolickou matkou. Katolická strana, ať je to muž či žena, obvykle podléhá.

Milá dívka! Nic se tak nemstí, jako když mládež nedbá rady starších a zhrdá dlouholetou zkušeností.

Nevydávej v takové nebezpečí ty nejvyšší zájmy, to jedno potřebné! Střez se smíšeného sňatku a všech známostí s nekatolíky, neboť jak jednou srdce je chyceno, pak těžko mluvit hluchému a stavět před oči obrazy slepému.

Bohužel lehkomyslné mládí tak málo si dá říci.

Co se mne duchovní správce naprosili, abych mládeži na exerciciích důrazně promluvil o známostech s nekatolíky nebo s nevěrci! Víte, co mně na mé prosby řekly? „Však on si dá říct, já ho předělám, on ještě přestoupí!“ A co já na to?

— Jisto je, že dívka má velký vliv na hochy. Andělsky čistá dívka dovede spoutat jeho vášně, přivede ho i na exercicie, on jde k vůli ní i do kostela. Ale takovýto krok, přestoupení do církve, je upřímný? A jestli tomu tak někdy je, čest budíž takové apoštolské dívce, ale pozor! Před svatbou musí být vše hotovo, tenkrát je žena nejsilnější, když muž ji chce, ji získává a dobývá, má-li ji, tehdy už sotva co zmůže.

Nezapomeňte, milé dívky, že toto je jen výjimečný případ. Nemějte před očima výjimky, řiďte se pravidlem!

Tak první podmínkou, abys s někým si začínala známost, je, aby byl katolík, charakterní a zbožný mladý muž. U vlažného katolíka odpadá sice obtíž sňatku smíšeného, ale nebezpečí je téměř stejné.

Při lásce musí i rozum promluvit: ano, totiž že je možno milovati. Jsi rozumná a nehledíš jen na sličnou tvář. Není-li on charakter, nemá existence, je-li nemocen, tedy nepadá v úvahu pro celoživotní svazek. Tak se také táž na jeho náboženské vyznání a přesvědčení a to především. Katolická dívka může být šťastna jen s věřícím katolíkem, šťastna po celý život, po celou věčnost.

Totéž zajisté platí i pro jinochy. Nemluvíme-li, přímo k nim, je to jen z toho důvodu, že zbožných dívek je víc a oni nemusejí se naprosto ohlížet v cizích zahradách.

K sňatku smíšenému přivolí dívka jen v nejzazší nouzi, když už to musí být a dítě už je na cestě. Čistá dívka je však chráněna od takového východiska z nouze a má mnoho možností krásného, trvalého štěstí.

Když však ještě přes to si katolička zpívá: Luterán, luterán, přec já tě ráda mám . . . divíte se pak, že se mluví o naprosté lehkomyšlnosti dnešní mládeže?!

JAK HLEDATI NEVĚSTU ?

Mladí přátelé! Nabádám vás opět k opatrnosti ve vážné známosti, ale měl bych vás zajisté také poučiti, jak si počínati v navazování známostí. Jak hledati družku života? Otevru-li knihy, v nichž je veškerá moudrost, knihy svaté, nalézám příklad jako ulitý. Čím bychom se měli řídit, ne-li Písmem sv. ? Tu promlouvá sám Duch Svátý a vybízí k následování.

A že se tu jedná o patriarchy, o svaté? Nejsme-liž my synové svatých? To nám právě schází. Nenásledujeme ty, kteří uskutečnili cele myšlenku Boží. Proto také snad nemáme požehnání, jsme od nich příliš vzdáleni. Jedná se tu sice o vyvolené Starého zákona, ale uvidíte hned, že případ patriarchy Isáka je krásný po stránce lidské i božské. Zopakujeme si aspoň něco z biblické dějepravy Starého zákona.

Když nadešel čas, aby Isák vstoupil v manželství, zavolal Abraham svého služebníka Eliezera a pravil mu: „Zapřisáhám tě skrze Hospodina, Boha nebe i země, abys nebral manželky synu

mému z dcer kananejských, mezi nimiž bydlím, ale abys do země a příbuzenství mého šel a odtud vzal manželku synu mému Isákovi." (I Mojž. 24, 3—4.) Abraham nechtěl, aby jeho syn pojal dívku z krajiny Kanaán, kde žil, protože tamní obyvatelé neznali pravého Boha, ale posílá svého služebníka raději daleko, na dlouhou a nebezpečnou cestu do Mesopotamie, jen z toho důvodu, aby našel pro Isáka manželku téhož náboženství.

Když přichází Eliezer po dlouhé cestě k studnici před městem Háran, nejdříve se modlí: „Hospodine, Bože pána mého Abrahama, potkej se, prosím, se mnou dnes a učiň milosrdenství s pánem mým Abrahamem. Hle, já stojím blízko studnice vody a dcery obyvatelů tohoto města vyjdou vážit vodu. Protož děvče, kteréž já dám: Nachyl věderce svého, ať se napiji, a ona odpoví: Pij, ano i velbloudům tvým dám nápoj, tať jest, kterouž jsi připravil služebníku svému Izákovi. A skrze to porozumím, že jsi učinil milosrdenství s pánem mým." — Ještě v sobě slov nedokončil a hle, Rebeka vycházela, dcera Batuele, mající věderce na rameni svém. Bylať děvče příliš krásná a panna přepěkná a od muže ještě nepoznaná. A ona sestoupila pak k studnici, naplnila věderce a vracela se. A Eliezer ji oslovuje: „Dej mi píti maličko vody z věderce svého." Ona odpovídá: „Pij, pane můj. Ano i velbloudům tvým navážím vody, dokud se všichni nenapijí."

Eliezer poznal, že Bůh mu dal sejíti se s touto dívkou, a děkoval mu. V domě jejích rodičů jí sdělil své poslání. Druhého pak dne odebrala se s nimi do země Kanaán. Bůh vyslyšel prosby jeho i Abrahamovy a očividně dal najevo, že poslal anděla svého před Eliezerem.

Kde hledal Isák či jeho otec Abraham nevěstu?

Nehledal ji na taneční zábavě ani na plese, ale o to především měl péči, aby byla téhož náboženského smýšlení. Katolický jinoch hledá družku života v kostele a v katolickém spolku, hledí na to především, ne jak je bohatá neb jakou má tvář, ale má-li největší bohatství pravé zbožnosti. Běda, ohlédneš-li se na věci vedlejší — ztrácíš to hlavní, jak už jsme o tom ze široka mluvili. A u dívek je to ještě důležitější. Žádná katolička nemá navazovat známost s nekatolíkem nebo s hochem, který ještě před svatbou není upřímně takovým, jakým jej chce mít Církev.

Pamatuj dále, že manželství se uzavírají v nebi, pros tedy Boha na modlitbách, aby ti ukázal tu pravou, toho pravého, a to vřele a opravdově, ne tak, jak to činí některé dívky u sv. Antoníčka na pouti:

„Ty můj svatý Antonínku, dej mně muža v tu hodinku, bar jakýho, třeba i šmatlavýho“ nebo „Svatý Antonínku, dej mi muže v tu hodinku“. — „A nač by ti byl, kdyby tě bil?“ — „A nechť by i bil, jenom kdyby byl!“

Mějte na paměti všichni, že krása srdce je víc než krásná tvář. Eliezer poznal tu pravou, zbožnou nevěstu v její dobrotě. Pros a hledej dobrou, zbožnou Rebeku a varuj se různých Dalil, které vrhají sítě a poutají jen zevnějškem. Pak bude tvůj rod zahrnut požehnáním jako rod Abrahámův, Isákův a Jakobův. Jak poznají dívky toho pravého, od Boha vyvoleného, o tom se dočtou v posledním článku: Zvláštní turnaj o nevěstu.

I nad tvou nevěstou se bude jednou modlit kněz ve mši sv. za snoubence: „Nechť vždy následuje svaté ženy, kéž miluje svého muže jako Rachael, ať je moudrá jako Rebeka a věrná jako Sára.“ To měj na zřeteli už při volbě nevěsty a pak jistě modlitba kněze bude vyslyšena.

TVŮJ ŽENICH ?

Tvůj budoucí muž — velká životní otázka. Tvé osudové rozhodnutí. Rozmysli si, Mařenko, rozmysli . . .

Při volbě svého manžela opatrně! Zkoumej, hledej radu u lidí i u Pána Boha. Když někdo hledá společníka do obchodu, nehledí jen na to, jak ho na první pohled upoutal, ale informuje se o jeho vlastnostech a minulosti; toho vyžaduje úspěch podniku. A není důležitějšího podniku nad celoživotní svazek manželský. Bude to společník na každý den a na 365 dní v roce! Má vlastnosti, jež zaručují úspěch vašemu společnému podniku?

Kupujete statek, aniž byste se přesvědčili, zda na něm nevázne dluh aneb zda tu není jiných právních závad? A zde jde o něco neskonale důležitějšího, když muž žádá o Vaši ruku. Přesvědčte se, zda tu není mravních nebo dokonce právních závad, má to býti přece otec Vašich dětí!

Jak jsou lehkomyšlné mnohé dívky, které okouzleny novým stavem, jakožto snoubenky na všechna rozumná upozornění odpovídají: „Nechci, aby si Václav myslel, že jsem se pokradmu chtěla dovědět o jeho záležitostech, než budem svoji. Ostatně mám starosti s výbavou.“ Jak si představuje manželství? Jako pohádku, vybájené živobytí a pozemský ráj? Nezná lidi ani život; sen mladé lásky ji pojal, ale možná brzy se z něho probere a nebude to příjemné procitnutí.

Aby ses uvarovala osudných omylů a trpkých zklamání, milá dívko, polož si několik otázek:

1. Je zbožný, praktický k a t o l í k ? O důležitosti jednoty v tomto nejvážnějším bodě jsme už mluvili. Jde tu o mnoho, o jedno potřebné, o spásu duše.

2. Má mě u p ř í m n ě r á d ? Nebere si mne ze zistných důvodů? Chce spíš mé věno, mé tělo nežli mne, mé srdce? — Dobře dívky zkoušejí mládence, když zatukají: „Ale já nedostanu nic, žádné věno, ani výbavu ne.“ — Když se dívka doslechne, co o ní po straně povídal, že není na dvakrát a že staří musejí přidat, jak může věřit v jeho lásku? Neponechávejte tuto stránku jen rodičům, kteří rovněž mohou býti zaslepeni. I při lásce musí být ostražitost.

3. Jak smýšlí o manželství a má r á d d ě t i ? Dnešní průměrní jinoši mají o manželství pojem velmi povrchní a nízký. Místo krásného přátelství, svatého čistého společenství a sladkého spojení dvou duší, myslí jen na ukojení zvířecího pudu. Proti mužově hrubosti a jeho sobecké bezohlednosti protestuje celá duše ušlechtilé a jemné ženy, která je pak už držena v hnusném nevolnictví jeho zvrhlých návyků a sotva kdy se z onoho otřesu zotaví. Jinoch, který nemá rád děti, sotva bude dobrým otcem.

4. Má poctivou, d o b r o u p o v a h u bez vášní? Ať je ta neovládaná vášně jakákoli: opilství, lakota nebo hněv, je vážnou skvrnou na charakteru.

5. Umí dobře s v o j i p r á c i ? Pak se uplatní vždy i v době krise a uživí svou rodinu. Zajištěná existence nesmí býti mezi požadavky dívky na místě posledním.

6. J e z d r á v ? Pomysli na potomstvo! Nedostatek zodpovědnosti vůči dětem těžce se mstí. Nejednou různými chorobami stížené dítě proklíná své rodiče.

Dostane-li Tvůj nastávající při všech těchto šesti otázkách aspoň dobře, obstál, vyhovuje. Neobstojí-li v některé z nich, dej mu „vale“. A ne-

povol, ani kdyby se střílet chtěl. Za 10, 15 let možná, že by chtěl střílet Tebe.

Není-li krasavec, nejsou-li jeho rodiče dost nóbl, nemá-li zaručenou kariéru před sebou, je-li trochu neohrabaný, o nějaký centimetr větší nebo menší a dokonce, je-li chudý jako kostelní myš, to nerozhoduje. Přes to vám mohou dát rodiče své požehnání.

NAČ HLEDÍ MLADÝ MUŽ ?

Nejen dívky, ale i hoši mají dbát pečlivého výběru při volbě své životní družky. A také si vybírají, jak slýcháme, až příliš mnoho.

I mladí muži mají klást tytéž požadavky, ale poněvadž v manželském společenství mají oba úkoly rozdílné, má míti jejich vyvolená některé zvláštní vlastnosti.

Řádný hoch vyvolí si za královnu srdce jen tu dívku, kterou může ctít. Tedy úctyhodnou musí dívka být. Něco jiného je pobavit se, ukrátit si dlouhou chvíli, provést nějaký žert. Na to jsou dobré ty vtíravé, namalované kokety, ale ženu si z nich nevyberou. Mají na mysli děvče, kterého se nikdy nenabaží, děvče, na něž by se mohli dívat 365 dní v roce. Hledaná společnice a tanečnice nebývá i hledanou nevěstou.

Dívky, které dopisují mužům, jež ani neznají, ochotné s každým navázat známost, které hned při prvním, druhém setkání přistoupí na tykání, takové jsou obtížné nebo aspoň lhostejné i těm, kteří je o to požádali. Dívka musí být zdrženlivá. Právě děvče musí být hledáno. Ona nesmí učinit prvního kroku. Spíš odmítavé než příliš ochotné.

Mnohá dívka nerozumí, proč mladý muž, který byl k ní dřív tak pozorný, náhle ochladl, proč přichází stále méně. Snad něco na ní odpuzovalo.

Jeden dívku zanechal proto, že její hlas byl ve společnosti zvlášť pronikavý, že toho druží nemohli snést, jiný pak, když seznal její pánovitost a neuctivost vůči matce. Ne, ta nemůže být dobrou ženou; to není ideál, a přestal na ni myslet.

Muži hledají dívku, která dovede učinit domov jasným, útulným a hřejivým. A není divu. Jejich povolání jsou namáhavá, obtížná a často trpká. Aspoň myšlenka na vlastní domov, jakožto přístav klidu po bouřích životních a denních je bláží. A duší domova je žena. Dívka má tedy m i l o v a t i d o m á c n o s t a uměti vše vkusně a levně zařídit.

Kterýsi Američan (Max O'Rell) pěkně shrnul požadavky mladých mužů v tomto směru:

1. Dívka má vědět, že sto centů je právě dolar.
2. Má umět zařídit každý pokoj v domě.
3. Má být sečtělá, ale ne knihomol.
4. Má vědět, jak poříditi oděv a sebe odívat dle příjmů a nositi oblek z levné látky jako královna.
5. Má konečně znát umění, jak se stane nenahraditelnou u lože nemocného.

Tyto nejdůležitější znalosti musí mít v sobě a od matky vštípeny; tomu se nenaučí v žádné škole. Ba dívky příliš studované a zaměstnané mimo domov jsou v tomto ohledu pozadu, neboť povolání je odvádí od domácích prací, v nichž pak už zálibu nenalézají.

Muži obyčejně se bojí „moderní dámy“ a hledají dívky prosté a domácké. Najdou-li takovou prostou a přece elegantní, byť chudou, jsou šťastni, neb vědí, že její dva tisíce jsou dva miliony. Ona ho nebude žádati stále o nové šaty, podle potřeby dovede i ty svoje obrátit, nebude na něm chtít vůz, vše udrží v čistotě a dovede pohostit věrné přátele za pár korun. Taková hospodyňka

vítá vždy mile po práci muže do svého království a připoutá jej zcela k domovu. A sama žena, patřící cele domovu, je také nejšťastnější.

Aby si dívka získala jméno dobré hospodyňky, musí být i do b r o u k u c h a ř k o u. Na tuto důležitou vlastnost nesmí zapomenouti žádná dívka, která se chce provdati, ani žena vdaná, aby si lásku svého muže udržela. Milé dívky, se srdcem muže bude Vám svěřena i péče o jeho žaludek; obojí spolu souvisí. Jak dlouho se bude srdce vzpírat protestům žaludku? Když žena vyhazuje oknem těžce vydělané peníze a nedovede nic kloudného připravit, i největší romantická láska ochabne. Je to všední skutečnost, že blahobyť žaludku má co činit se štěstím muže. Proto správně dí O. S. Marden, že žena, která umí vařit, přispívá ke štěstí společnosti víc než dvacet žen, nevím jak talentovaných a činných, které vařit neumějí.

Když zdůrazňujeme stále jen věci praktické, vyřazujeme tím dívky studované a vzdělané z galerie vhodných nevěst? Nikoli. Pro vzdělaného a inteligentního muže se hodí zas jen inteligentní a vzdělaná dívka, neboť ho chápe a může mu být pomocnicí ve všem. Neztratí-li vzdělaná dívka praktický smysl, o němž jsme právě hovořili, je ideální nevěstou.

Ale proti čemu jsme a co chceme bořit, to jsou ty vzdušné zámky zamilovaných lidí, jako by manželství bylo jen prodlouženým milostným výjevem, jako by muž se mohl kochati nepřetržitým držením bílé ručky po čtyřicet let. Z říše pohádek zpět do šeré skutečnosti!

Intelligence však a rozumné vzdělání je ženě a matce jen na prospěch, neboť muž hledá nejen hospodyně, ale manželku. A tu má jistě na zřeteli ono hřejivé inteligentní ženství, které mu bude

ohniskem blaha, jež odstraní ztrnulost z jeho myšlenek, mráz z jeho citění a vdechne celému jeho životu jiný rytmus.

TROJÍ HŘÍCH DĚDIČNÝ.

Je přirozené, že 2 mladí lidé, vstupující v manželství si přejí děti. Dítě je ztělesnění lásky, je pokračování jejich bytosti. Smíte si však děti přát jen za dvou předpokladů: Jste-li zdraví a žijete-li v manželství přirozeně.

Je jedno slovo, které obsahuje celý svět duševních a tělesných běd a to je: dědičnost. I Písmo sv. svědčí, že Bůh trestá hříchy otců na dětech až do třetího a čtvrtého pokolení. To znamená, že hřích a hříšná náklonnost přechází na děti, které mohou býti pak zatíženy a skoro neodolatelně puzeny k tomu zlu, jež se stalo druhou přirozeností třeba jen jednoho předka. Jako jisté nemoci se dědí, tak i duševní a duchovní poruchy se přenášejí na potomstvo.

Tak můžeme mluvit v jistém smyslu o trojím hříchu dědičného. První jsme zdědili po svých prarodičích Adamovi a Evě. S ním na člověka přecházejí různé bědy jako zatemnění rozumu, slabost vůle a přímý sklon k zlu. Druhý „dědičný hřích“ pochází od předků, jichž hříchy se namnoze ještě po staletích v potomstvu nějakým žalostným způsobem projevují. Třetím dědičným hříchem jsou jisté hříchy rodičů, obzvláště opilství a chorobná smyslnost, které působí v dětech přímé sklony k týmž neřestem.

Z toho plyne dvojí mravní povinnost pro mladé lidi: 1. Nejste-li zdraví ať tělesně či duševně, neženěte se a nevdávejte se, abyste nákazu nepřenesli dál. Ať s vámi skončí! Jinak pravděpodobně budou Vás proklínat Vaše děti, neboť budou samy

proklety dřív než opustí kolébku. 2. Žijte mravně, ctnostně, zapírejte se, aby se přenášely na Vaše potomstvo jen dobré návyky a ne vady a slabosti.

Dívka nechť bedlivě zkoumá rodokmen svého nápadníka, neobjevovala-li se v jeho rodině nějaká porucha; podobně i hoch! V tom případě mějte odvahu říci rázné: ne! Kdyby vdavek chtivým dívkám mohla býti ukázána utrpení dětí, jež od vadných a nezpůsobilých rodičů na ně přešla, neváhaly by ani na chvíli. Je tu v sázce i prospěch společnosti; veřejnosti pochopitelně nemůže být lhostejno, zda tu vyrůstá bláznivé a zločinné potomstvo. A nikdy nevíte, kam až se rozšíří vlna života, která od vás dostane odraz.

Uvažte ještě tento případ!*) Potomci amerického ničemného rybáře, narozeného r. 1720, zrodili v pouhých 5 pokoleních dvanáct set duší. Státní úřady vyšetřily, že 440 potomků, mezi nimi děvčata, jež se stala nevěstkami, bylo stíženo venerickými nemocemi, tři sta z nich bylo v chudobinci, 130 bylo zlodějů a 7 vrahů. Statistika ukazuje, že zvrhlé potomstvo této jediné rodiny stálo zemi v 70 letech 1,700.000 dolarů.

Kdo může odhadnouti zkázu, jakou nanese na příští pokolení špinavý proud zvrhlosti?

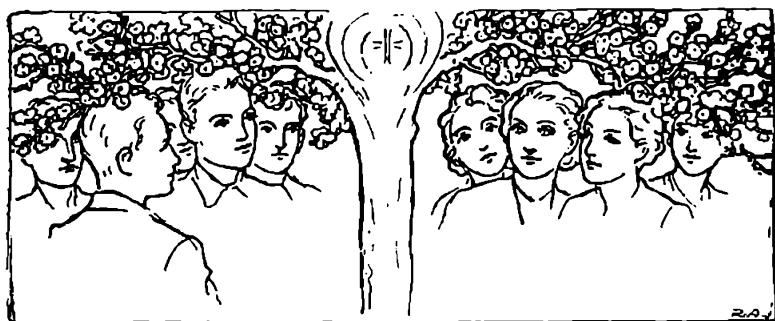
Mladí lidé, nepřezírejte tyto vlivy dědičnosti, zkoumejte rodinu svého životního druha a není-li dosud předepsáno jako podmínka manželství lékařské osvědčení o tělesné a duševní způsobilosti, uvažte to svědomitě sami!

Nevstupujte v manželské spojení s osobami spřízněnými, čemuž i církve sv. brání, neboť blízká krev potomstvu neprospívá. Zmenšuje jejich odolnost vůči vlivům dědičnosti a je příčinou

*) Zaznamenává jej O. Swett Marden v knize: Žena a domov, str. 80.

mnoha jiných poruch dle německého přísloví: Nahes Blut tut nicht gut: Früh sterben, keine Erben oder sonstwie Verderben, t. j. blízká krev působí neblaze: přináší brzkou smrt, zbavuje dědiců anebo do jiné zkázy vrhá.

U silných manželů, zvláště když je to první případ příbuzenského manželství, nemusejí se projevit následky, ale zdatnosti potomstva rozhodně to neposlouží. Časté sňatky příbuzenské, jak tomu bylo mezi panovnickými rody a šlechtou, způsobily úplnou degeneraci a připravily zánik rodu.

DÍVKY! ZRCADLO PRO VÁS!

V pojednání o mravní čistotě nesmíme opomenouti samostatné kapitoly pro dívky. Ba vlastně celá knížka by měla býti věnována především vám, milé dívky! Mravní úroveň totiž závisí hlavně od dívek, ne tak od hochů. Musíme-li dnes hleděti na takový úpadek mravnosti, jest to smutným vysvědčením pro dnešní ženy a dívky.

*

Žena, jak známo, má velký vliv v každé příčině; jest buď požehnáním nebo kletbou, a to obzvláště v příčině mravní. Bez dlouhého filosofování vyslechneme jen, co doznávají hoši a muži o působení vlivu žen a dívek:

„Poznal jsem dívku, kníž jsem choval úctu, ona mi byla vždy andělem strážným a jest jím doposud.”

Již pouhý pohled na čistou a ušlechtilou dívčí bytost působil začasťe, že se z jinochů stávali lepší lidé. A nejednou se stalo, že vzpomínka na čistou dívku vysvobodila hocha z hříchu.

A naopak zase, jsou-li dívky jen ztělesněním smyslnosti a požitkářství, strhují do propasti zla a nízkosti druhé a ovšem i samy sebe. Zde svědectví hochů:

„Většina dnešních dívek je tak do-
těrná a beze studu, že není možno je
míti ve vážnosti.”

„Rafinovaně sedící děvče nebo je-
jí vyzývavá přitažlivost je často
příčinou, že ve mně nižší pudy na-
byly vrchu.”

„Dívky samy ztěžují, aby o nich
člověk mohl mít lepší představu.”

Co plyne z těchto poznání? To, že žena je buď
andělem strážným anebo svůdkyní.

A smutná je skutečnost, v tom mně dáte jistě
za pravdu, že jest dnes málo ženských andělů
strážných.

—

Naším katolickým dívkám, jimž tato čestná
a blaživá úloha — býti anděly strážnými —
v dnešním světě náleží, stačí malé upozornění a
výstraha, kterou jim v této kapitole věnujeme,
aby ani rafinované svody světa ani léčky d'áblov-
vy je nestrhly s jejich mravní výše.

*

Základní blud, jenž má za následek mravní ú-
padek dnešního ženského světa, jest nesprávný
názor na manželství.

Úpadek dnešního ženského světa nutno ovšem hledati
ve výchově, jež se vyznačuje velkou svobodou a uvolně-
ností. Dívky vycházejí do zábav, do společnosti, na výlety
samy, jen s přítelkyněmi a kamarády. Gardedámy ne-
jsou prý už moderní.

Kdežpak dříve bylo myslitelné, aby mladé dívky jezdily
na výlety v průvodu hochů už v sobotu v poledne a vra-
cely se až v pondělí ráno, aby tábořily s nimi po lesích
ve stanech, v chatách, aby podnikaly velké tury do hor.

Tento stálý úzký styk obou pohlaví vede k oné uvolněnosti mravů, dívky se snaží napodobit hochy — řečí, chováním, způsoby a zvyky, mezi obojím pohlavím vyvíjí se onen poměr, z něhož povstávají t. zv. kamarádská manželství. To jsou zjevy povětšinou městské.

PŘIROZENÉ POSLÁNÍ ŽENY.

„Až budete připravovat nové vydání Vína ze sodomských vinic, nezapomeňte tam našim dívkám připomenout, aby se řádně připravily na svůj úkol ženy-matky! Dnešní dívky jsou v tom často povrchní a lehkomyšlné.“ Tak mne prosila nedávno jedna čilá pracovnice v mládeži. Ale i bez její připomínky bych udeřil na tuto strunu ženského srdce. Budoucí šťastná matka nerozdá přece všechnu něhu svého srdce v lehkovážném flirtování, vždyť by jí pak nezbylo nic neb pramálo pro své nejbližší. Nejlepší zajisté prostředek, jak přivedeme mládež k rozumnému pojmání života, je připomenouti jí velkou zodpovědnost jejího poslání v budoucnu. Řekněme tedy přímo:

Přirozený úkol každé ženy je manželství a mateřství.

K tomu vede ženu už příroda. Pozoruj hračky, s nimiž si malá holčička hraje: panenka, kočárek, to prozrazuje záliby mateřské. Hoch má koně, šavli, dělá rytíře, aby jednou tu malou maminku chránil. Organismus dívky od mládí činí přípravy k mateřství. Vlohy duševní, city, jež se vyznačují nezištnou obětavostí, jsou budoucí ochranou dítěte. Tak duše i tělo ženy jsou čistě mateřské. Proto dívka, žena je šťastna, když se obětuje pro rodinu, pro děti. Smyslem života ženy, vyřešením všech jejích problémů je dítě. Žena, ovšem normální, zdravá, pověsí třeba i doktorský klobouk na hřebík, když jde o to, aby se provdala. A každý tuší, že právě v tom je pravá

cena ženy, její nepostradatelnost, když je matkou a vychovává Církvi a vlasti zdárné občany.

Poněvadž je dvojí stav, který může dívka volit aneb vlastně který Bůh pro dívku zvolil, prosila naše zbožná dívka takto: „Pane Bože, chceš-li, abych vstoupila v manželství, pošli mně do cesty hodného hochy a dej mi hodně dětí! Všechny chci vychovat k Tvé cti a snad i — Tvého sluhu.“ To jsou nejvyšší ideály obyčejné dívky, ideály dosažitelné.

Tak má dívka hledět na své budoucí poslání. Nemá se dát strhnout nezdravým proudem doby, jenž volá po pohodlném životě a po počtech. Jednou „Katolická žena“ — obrázkový týdeník pro naše dívky nejlepší (nyní nevychází) pořádala zajímavou anketu o otázce: „Jsi šťastna v manželství a rodině?“ Ku podivu došlo mnoho odpovědí, a to i od žen svobodných. Obzvláště ženy výdělečně činné otevřeně vyznávají, že spokojené nejsou. Při vykonávání svých kancelářských povinností cítí prázdnotu a touží po vlastním domově a rodinném štěstí. V řadách učitelek a ošetrovatelek je více spokojenosti, neboť pracují s dětmi a mezi dětmi anebo se obětují pro nemocné. Téměř všechny hlasují pro manželství a rodinu, i když tuší, že jim to přinese mnoho odříkání a strádání. Tak je tomu u většiny žen, ba vlastně u všech, ovšem s tou obměnou, že snoubenec nemusí být pozemský a děti nemusejí být vlastní. Ale každá žena musí věnovat své srdce, musí zvolit závoj řeholní neb závoj nevěsty, musí vstoupit do svatyně kláštera neb do svatyně manželství — ovšem s čestnými výhradami.

Kandidátkám řeholním tu nemluvíme, ty potřebují jiné, silnější víno; ale chceme promluvit do svědomí většině dívek, těm, které se připravují na 7. svátost. Kéž by se jen připravovaly!

Vlastně připravují se, ale jak? Až se otřeseme hrůzou, když to některá řekne otevřeně! „Chci být bohatá, chci perly, kožich a diamanty! Chci auto a vilu, chci úsměvy, rozkoše. Za to dám svá ústa, své tělo, jen duši ne. O tu se dělte d'áblové.“ Před porotou v Jičíně, která soudila ženu z vraždy svého nemilovaného muže, byl čten její deník. Jednala ve smyslu svých zásad, jež byly spolu s ní odsouzeny do káznice. To je něco ohavného! Ale nechťjí mnohé podobně se vdát bohatě a mít pohodlný život a za jakou cenu?

Co souditi o těch jinak slušných dívkách, které se točí v tančírnách, potulují se s muži, nedbají na domluvy ani na pomluvy. Jsou to zkrátka padavčata. Nerozumějí řeči o studu, o skromnosti, o vážném pojímání života, o přípravě na manželství. Tímto slovem rozumějí pružný pojem nějakého kamarádství. To jsou zjevy, které musíme hledati jinde než mezi nábožensky založenými dívkami.

Dívky středního stavu jsou však těmito názory rovněž nakaženy. Tak můžeme všeobecně říci, že dívky dnešního vychování nehodí se již pro muže, který nemá hodně peněz; ony mají tolik potřeb, bez nichž se nemohou obejít, baží po rozkoších velkého světa, a jestliže jich užívati nemohou, pokládají se za nešťastné; aby jich dosáhly, odhodlávají se mnohdy i k nejhroznějším prostředkům. Jejich srdce je prázdná buňka, z níž med trubci vyssáli. Chtějí být královnami, ale úkol pracovnic se jim nelíbí.

Jsou i vážné dívky, které mají smysl pro obět a povinnost, ale jistou dávku lehkomyšlnosti snad u všech třeba hledati. Kde jsou žerty, tanec, leg-race, tam jsou vždy. Jak muziká zahrá, to hned slyší, ale když do kostela zvoní, to se často pře-

slechne. A nezpívá se jen tak pro nic za nic: „Mikádo měla, vdávat se chtěla, brambory uvařit, to neuměla.“

To jsou nedostatky praktické přípravy na manželství. O tom hlavním však se nemluví. Poklady srdce jsou vyprázdněny, flirtem jako květy vichrem orvány. Jak taková dívka může být obětavou matkou, dle vzoru našich hrdinných babiček, jež vychovaly velké muže, kněze atd.? Má-li žena vrátiti lidstvu ztracený ráj, musí jej dříve vypěstovati, ochrániti ve svém srdci, neb štěstí spočívá jen na dně ženského srdce.

Když už jsme dívkám vyčetli levity, však to někdy také musí být, vrátíme se zas k vlastnímu předmětu, k manželství jakožto přirozenému poslání ženy. Nic nechceme mít s těmi kamarádkami, které nemají smysl pro přirozenost, a přihlédneme spíše k základnímu bludu našich vdavekchtivých dívek.

Ten základní blud zní: Vdát se za každou cenu.

Dívky mají obavu před smutnou existencí ve stáří, a proto hledí se vdát hodně brzy. I rodiče je k tomu nutí. Odtud tedy honba za ženichem. A tu se stává, že platí draho — svou ctí — už i pouhý slib manželství. Této ženské touhy po vdavkách využívají muži a sázejí se, že za každou cenu dívku dostanou. Pak ji ovšem často nechávají sedět — a hůř ještě někdy pro dívku, když si ji vezmou. Proto tolik stínů manželství, proto tolik rozvrácených rodin!

L é p e s e n e v d a t, n e ž s e v d á t š p a t n ě. Nemusí se každá žena vdát, aby byla šťastna. Manželství je pro lidi a ne lidé pro manželství. Mnohé najdou štěstí i bez manželství a bez muže, zasvětili své srdce Pánu Bohu nebo bližním.

Na dotvrzenou těchto slov čti následující článek:

PROČ JSEM SE NEVDALA.

Už dávno tomu, kdy Alžběta také jednou snila o vlastní domácnosti, o vlastních dětech... Kdy věřila ve štěstí, jež jí mělo přijíti s láskou muže... kdy i ona v sladké důvěře zasnoubila se s tím, kdo se o ni ucházel... V blahé důvěře...

Bylť Vojtěch dobrou partií aspoň pro naše poměry. Zástupce velkých závodů se značným příjmem. U tety byla svatba a Alžběta šla k ní na několik týdnů ušít výbavu. Tam ho poznala. V kruhu rodinném, jak tenkrát bylo zvykem. Vše se zdálo dobré a v pořádku. Strýc se přeptal na něho a na jeho poměry. Velice mně radili, abych si nedala ujíti to štěstí. Slavili jsme zasnoubení. Moje srdce vzplanulo.

Nestydím se to vyznat. Je to v plánu stvořitel-ském, že lidská srdce se najdou. A také myslím, že sotva je nějaká normální dívka, která by zůstala zcela lhostejnou vůči vážnému a opravdovému nabídnutí k sňatku, není-li její srdce ještě zadáno.

Přece tu však bylo cosi, co nás dělilo, cosi cizího stálo před mojí duší... Jako závora u přechodu přes koleje a signál varovný prikazoval: stát! — právě tehdy, když Vojtěch pokoušel se vystoupiti z hranic rodinné tradice... Ať slovy nebo něžnostmi či přáním. Stále znovu se pokoušel mne přemluvit, abych ho tu nebo tam zastihla o samotě, abych s ním večer sama šla. Ihned zazněl v mé duši varovný signál, ač jsem při svém tehdejší výchování nevěděla proč. Nenahlížela jsem ani dost málo, proč takové setkání o samotě mělo být nutné. Nebyli jsme v rodině úzkoprsí. Měli jsme času a příležitosti dost, abychom se poznali a vše pro budoucnost domluvili.

Tak jsem nepřistoupila na jeho návrhy, což ho zřejmě rozladovalo.

Když jsem se dověděla, že se mám vrátit domů, navrhl mi, abychom využili té příležitosti a abych mu věnovala zcela jeden den. Takovou příznivou příležitost „mít se jednou pořádně rádi“ nesmíme prý si dát ujít. Nyní prý má už na to právo.

„Právo? Na co? Můžeš přece přijít kdykoliv k mé matce, když už nejsem zde.“

„Musíš mně jednou zcela náležet. Musíš mně ukázat, že mne máš ráda, jinak to nevěřím, když se i dále chceš tak uzavírat.“

Nerozuměla jsem tenkrát smyslu toho požadavku, ale zvláštní úzkost se mne zmocnila... hrůza před planoucím ohněm, jenž šlehal z jeho očí, před něžnostmi, jež byly tak naléhavé a mně nesrozumitelné...

„Přestaň! Nevím ani, o čem mluvíš. Ale zcela náležím jen Pánu Bohu, nikomu jinému...!“ a s těmi slovy jsem z pokoje odešla a nechala ho samotna.

Přece však cosi nového, čemu jsem nerozuměla, vězelo mi v duši a nezbavila jsem se toho. Co se jen skrývalo za těmi zvláštními slovy? Jasno za každou cenu! Kam jen mířil? Večer jsem šla do kostela Panny Marie. Následující den bylo Nanebevstoupení Páně. Pana faráře, starého, jemného pána, chtěla jsem se na to otázat ve zpovědi...

A dobře mi poradil. Bůh račiž mu odplatiti po celou věčnost!

Teta mně dělala kázání, takhle že nesmím jednat se svým snoubencem, abych od něho utíkala. Nyní že je to už jiné, když jsme zasnoubeni. Já že musím být ráda, když přijdu do takových poměrů. Neměla jsem jí to za zlé — neznala ještě pravé příčiny.

Večer přišel Vojtěch znovu — zřejmě rozladěn a popuzen. Při nejbližší příležitosti uchopil znovu nit včera přetrženou:

„Tak jak? Chceš mně konečně dokázat svou lásku? Středa tedy náleží jen nám. Odtud vyjedeš ráno a ve čtvrtek se pak vrátíš domů...”

„Ne! To bych musela lhát buď zde nebo doma. A co za tím vězí? Pokud nemáme po svatbě, nejdou s tebou nikam na cesty. Chci přinést svůj věnec ve cti až k oltáři!”

„Mám právo na tebe, na tvou lásku, když jsme zasnoubeni. Co na tom záleží, dřív nebo později!”

„Nikdo nemá na mne práva, jež je v rozporu s právy Božími. Ani ty ne. Co je proti přikázání Božímu, nedostaneš nikdy ode mne vědomě a dobrovolně...”

„Je vidět, že jsi vyrostla na venkově! Jaké to máš ještě zaostalé názory. My muži nemůžeme se zříci svého práva na lásku. Když mně je odepřeš, pak musím jít jinam a ty máš za to odpovědnost. Kdybys měla jen trošičku lásky ke mně, byla bys ochotna a všechno bys mně udělala k vůli.”

„Nemůžete-li vy muži žít čistě, pak by vám to Pán Bůh nepřikazoval a nežádal toho od vás. Ale On vás dobře znal. A když nyní prohlašuješ, že nemůžeš zdrženlivě žít až do naší svatby, jak mám věřit později ve tvou věrnost, když jsi tak dlouho na cestách?”

„Musíš konečně nahlédnouti, že muži nejsou ženy.”

„Já nechci vstoupiti jenom sama čistá v manželství, chci také muže, který přijde v manželství čistý — žádného jiného! Raději zůstanu sama ve světě. O tom už ani slovo!”

*

Přišlo, co přijít musilo. Napsal mně nedlouho nato, že pokládá zasnoubení za zrušené. S dívkou, která má takové zaostalé a staromódní názory, nemůže prý být šťasten.

„Nemusíš se trápit, dítě“, pravila mi tenkrát matička, „na tom muži jsi nic neztratila. Nebyl tě hoden. Můžeš být ráda, že tě ochránil od toho kříže, který bys musela v manželství nést.“ —

Dnes vím, že měla pravdu. Ale tenkrát nebylo to tak lehké se s tím smířit: vytoužené štěstí v cáry rozmetat jen k vůli věrnosti zákonu Božímu.

A nyní vím, že Bůh chtěl ode mne něco jiného.

Před časem přišel Vojtěch do textilní továrny. Byl ženat, ale jak? Našel ženu dle svého vkusu — ochotnou ke všemu — před sňatkem i po něm. Zatím co se on venku ohlížel po změně, činila doma totéž. Jednou jsem byla zavolána do jejího domu k potratu. „L u e s“*) řekl lékař. — Pak přišla rozluka.

Krátce nato začal poměr s 20letou komptoiristkou. Děvče bylo o 25 let mladší. Poněvadž jsem přesně věděla, co s tím mužem je, odvážila jsem se mluvit s matkou i onou dívkou, aby se nevrhala do neštěstí! — —

— „Vždyť my se vezmeme!“

„Nemohu přece zakopat štěstí svého dítěte. Představte si, taková partie se dnes nenajde každý den!“

Nadarmo jsem se snažila vytáhnout všechny rejstříky, jak jsem jen směla: „On, rozvedený muž, o 25 let starší — poslední manželství, toto není svatba pro katolickou dívku!“ — Vše marno!

„Muži se musejí vybouřit. Pak budou nejlepšími manžely. Taková partie s takovým příjmem,

*) Venerická nakažlivá nemoc.

s domácností, s bytem atd. — — to se dnes nenajde na ulici."

Vdavek chtivé dívky nedají si radit a vdavek chtivé matky tím méně.

To je dnes nerozluštitelnou hádankou: matky, které musejí mít zkušenost z manželství, a svoje děti tak lehkomyšlně ženou do nezdravých poměrů!

*

Před třemi týdny byl sňatek na úřadě! Ovšem jen civilní. A nyní se narodilo dítě.

„Kdybych ještě jednou se měla rozhodovat, jinak bych se rozhodla. Dobře jste udělala, že jste se nevdala. Kolik hádek a bojů bylo pro to dítě! Už nyní před narozením, poněvadž se vůbec narodilo! ... Ale matka řekla: On ti slíbil manželství, ať si tě tedy vezme. Odstraníš-li dítě, má tě v ruce a nechá tě sedět”.

„A zatím, co já tu ležím v bolestech pro jeho dítě, on sedí v K. s jinou. Včera jsem četla dopis, který ve spěchu nechal ležet na psacím stolku.”

„Ach, kdybych ještě jednou mohla volit!” —

*

Můj Bože, jak dobré jsou zaostalé a staromódní předpisy Tvého svatého mravního zákona, Tvých přikázání. Před jakým utrpením a nouzí ochrání lidi, kteří je věrně zachovávají!

Jest to zpověď spisovatelky Alžběty Burgerové. Povězte samy, milé dívky! Kdyby se byla tenkrát vdala, měl by svět o jednu nešťastnou ženu víc — a takhle, že se nevdala, má svět víc o jednu slavnou spisovatelku, která mnoho dobrého způsobila svou knihou „Z deníku porodní babičky”,*) nepočítajíc ani její blahodárné čtyři-

*) Překlad celé této knihy „40 Jahre Storchentante”, Breslau, Bergstadtverlag, vyšel nákladem exercičního domu ve Frýdku pod titulem „Z deníku porodní babičky”.

cetileté činnosti v průmyslovém městě jako porodní asistentky.

Z toho vidíte, že manželství není pro ženu jedinou cestou ku štěstí. Životní úkol svůj může splnit i jinak.

Má si dívka dnes hledat samostatné zaměstnání?

Dříve se říkalo: Ženě patří vařečka a kuchyňská zástěra, dívka ať zůstane u sporáku v kuchyni. Dnes za změněných poměrů už to nikdo neříká. Mnohé dívky jsou dnes nuceny hledati si samostatné povolání. Snad se ten stav zase změní, ale pokud trvá, nezakrývejme si jeho výhody. Jsou to zejména:

1. Dívka není tak odkázána na muže, jenž by ji vysvobodil, uživí-li se sama. Muž si jí musí zasloužit, protože ona něco umí a ke své existenci ho nepotřebuje.

2. V odborném povolání život ji vezme, jak se říká, do školy a je pak lépe připravena i na manželské povinnosti.

Proto rodiče mají dáti své dcery záhy vyučit a vzdělat. Dívka-dělnice, bez vzdělání i průpravy, dnes se neuživí a musí přimouti často místo, jež neodpovídá jejímu ženskému rázu.

Povolání, jež vyhovují ženské povaze a síle, jsou na př.: šití, modistství, ošetrovatelství, vychovatelství; dívka uplatní se nejlépe jako švadlena, ošetrovatelka, učitelka, prodavačka, ba i v mnohých úřadech a v některých pracích továrenských.

Při tom však je a zůstane stálým požadavkem pro všechny dívky i v samostatném povolání:

Zájem o domov, o domácí práce.

Každá dívka má mít zájem o to, jak by vše upravila a zařídila, aby učinila byt útulným a

půvabným. Přijde-li dívka ze školy, kanceláře anebo z obchodu, nemá nechati matku pracovati, ale ať si sama všímá všeho, co činí pokoj milým, útulným, aby byl čistý, teplý a všichni aby se v něm cítili spokojeni.

Nežádáme, aby všechny dívky a ženy byly jen lepšími pomocnicemi v domácnosti, ale zájem pro úpravu bytu musí míti každá, chce-li býti šťastna, až se vdá; neboť to je jisto:

Jaká domácnost, taková žena, a jaká žena, taková domácnost.

STAV PANENSKÝ.

Proč mnohé jiné dívky se nevdaly? Ne proto, že by se bály špatného manželství, ale že poznaly něco lepšího, vyššího. Jest to jejich tajemství. Smíme je však prozraditi:

1. Duše jejich uzavřely provždy svazek panenské lásky s Bohem a Kristem. Procítily v sobě rozpor mezi Evou a Marií, avšak Maria zvítězila. Velmi dobře vědí, co velikého mohlo jim manželství dáti. Ale nyní vyrostly ještě výše, než kam sahá štěstí manželství, a spočívají v náručí Božím. Jsou pevně zakořeněny v Bohu a dobře vědí: ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravuje Bůh již na světě velkomyslným duším, které se postupně odpoutávají od lidí a Bohu se oddávají.

2. Být matkou duší, toť druhé tajemství těch vzácných žen. Aby dostiučinily té svaté touze, neznají únavy. Zahlédnou někde nepřátelství. Nemají pokoje, dokud nezprostředkují a neprobudí ze smrti život: docílí usmíření. Jinde vidí bytosti opuštěné, jimž schází matka. Cosi je puď a nedá jim pokoje, pokusí se býti opuštěným mat-

kou. Setkají se s lidmi, jež jiní oloupili o božský život, jenž obdrželi na křtu sv., těm staly by se nejraději takřka druhou křtitelnicí, z níž tryská nový život. Znenáhla vzchází jim jak zářící slunce smysl slova: Býti ženou znamená býti matkou. Tuší, jak úzce a těsně smýšlí ten, kdo sní pouze o tělesném mateřství. Pochopí, že právě proto mnohé neměly státi se matkami tělesnými, poněvadž svou duší mají mnohým a mnohým jiným duším, jež matky nemají, nahraditi matku.

STARÁ PANA.

Aby byla dívka šťastna, nemusí vstoupit do kláštera, nevdá-li se, ale může zůstat tak ve světě. Bude ovšem sdílet osud „starých panen“, ale její život může být radostnější, plodnější a účtyhodnější než kdyby se vdaly. Stará panna! To slovo je postrachem mladých dívek; před tímto příznakem jsou ochotny dcery i jejich matky obětovati vše. Ale neprávem.

Toto slovo musí dostat zas dobrý zvuk. Jestliže jedna či druhá neprovdaná žena působí dojmem stvoření mrzutého, zatrpklého a podivínského, oblékajícího se kdo ví podle jaké módy, obklopeného ve svém bytě hejnem koček a nebo psíků — jsou naopak jiné dívky, před nimiž bychom měli hluboko smeknout. To jsou bytosti, které ve světě přinášejí nejvíce obětí pro bližní.

Jedna z mnohých. Nejmladší z rodiny. Rodiče jí zemřeli a ona žila u staršího bratra. Tento padl ve válce a ona, dvacetiletá, zůstala sama se švagrovou a devíti dětmi. Nebylo nikoho, kdo by se chtěl přiženiti na zadlužený statek s kupou dětí. Nemohla opustiti bratrovu rodinu. Ač mohla, nevdala se a cele se obětovala. Zatím co švagrová se věnovala dětem a domácnosti, ona

dělala čeledína i hospodáře. Jezdila s dobyt看, orala, sila, sekala, její ruce zhrubly a pod práci se postava sehnula, ale vydržela. Vytáhla hospodářství z dluhů a klidně se mohla dívat, jak bratrovy děti dobře vychovány a hmotně zabezpečeny, rozcházejí se z domova. Za čas nejmladší převezme hospodářství a matka s tetou, „starou pannou“ půjdou na výměnek. Pochopí někdy mladý hospodář velikost tetiny oběti a bude jí dosti vděčen za to, že mu zachovala neztenčené dědictví po otci?

V e n k o v s k á učitelka, také „stará pan-na“. Od mládí zanícená pro věc Boží a tomuto ideálu obětovala i několikeroiu možnost provdání se. Její život je jedinou obětí pro Boha a bližní, je svící stravující se vysokým, jasným plamenem lásky. Její srdce a ruce jsou všude, kde je třeba pomoci, a jen Bůh ví, co již tato žena vykonala dobrého.

Na obranu takových „starých panen“ ještě podotkneme, že mnozí velcí myslitelé a učenci, kteří zasvětili svůj život službě pravdy a lidstva, zůstali neženati. Tak tomu je také u velkých žen. Nějaké procento nevdaných, jež se uzavřely do krunýře sobectví a připjaly své srdce na maličernosti, není s to zlehčiti zásluhy celého stavu.

Jsou ještě silnější argumenty, kterými nikdo nepohne. Stav panenský je dokonalejší než stav manželský. Stojí to jasně v Písmě. Sv. Pavel praví: „Kdo dceru vdává, dobře činí, ale kdo ji nevdává, lépe činí.“ (I. - Kor.)

Panny nerozdělují svého srdce mezi tvory a Tvůrce, jejich služba Boží je nedělitelná. Ty panny, jimž Pán Bůh je vším, jsou také šťastnější. Pán si je vyvolil. Je-li stav manželský přirozený, pak stav panenský je nadpřirozený.

Pán Bůh řídil už okolnosti, že zůstaly tak. Ve světle víry nikdo si nevolí stav sám, ale pouze poznává, k čemu ho Pán volá. Byla to vyšší vůle, že se neprovdaly. Kéž by to dívky pochopily a celou svou bytostí se přimknuly k Bohu, kde najdou pravé štěstí a nad to ještě cíl životní, jak se stanou na světě užitečnými, ba nepostradatelnými.

Jsem si vědom, že ani tato obhajoba nestačí, aby dívky rozumně nahlížely na staropanenství, jestli se nenaučily pohrdat ohledy lidskými. Tohoto je tedy třeba vždy a všude. Nepodléhat slabošsky ohledům lidským. Hlavní je dobré svědomí a čest, jež si nezadá nikdy a nedá se zastrašit ani nějakým hloupým vtipem.

*

Dívka, jež zaujala správně stanovisko k životnímu povolání a není po vdavkách jako posedlá, není však ještě ušetřena nebezpečí a pokušení. Toho není uchráněn nikdo. Ke každému plíží se hřích, a to v libivé podobě; pod trpytným hávem často však skrývá se ničemnost, hanebnost a zkáza. Hlavní věcí tu jest, aby dívka vycítila pokušení a nesmlouvala s ním, nečinila žádných ústupků, nepodala ďáblu ani malíček, neboť on za chvíli nejen bude chtít — ale bude mít celou ruku. Následující obrázek objasní nejlépe, odkud a jak přichází pokušení.

ŽIVOTNÍ ZPOVĚĎ POŠTOVNÍ POMOCNICE.

„Slečna Jindra“, dívka u poštovní přepážky, zbystřila sluch. To se ještě nestalo, aby pan pošt-mistr ji oslovil křestním jménem. Byl vždy tak odměřený a škrobený. —

„Nechtěla byste dnes večer se mnou do města? Mám dvě vstupenky do divadla — a mé paní se to dnes nehodí. Jak bývá u žen, když jsou v naději...”

Do města! do divadla... dávná vřelá touha! Co vše se za tím skrývalo pro mladé děvče, jež ještě v městě v divadle nebylo! Skvělé představy bleskurychle se vybavovaly v mysli. Sama takové cesty nemohla dělat a doma nikdo nebyl, kdo by s ní šel. Otec a matka chtěli mít pokoj a sourozenci byli ještě příliš malí. — Velice ráda tedy by tam chtěla jít. Řekla „ano”, plna radosti. — Vůbec jí ani nenapadlo, že by to mohlo být pro ni osudné... že to byl první ústupek, první ztráta celé osobní svobody, kterou dívka v boji o existenci nevyhnutelně potřebuje, aby se udržela na mravní výši.

Při obědě řekla Jindra: „Dnes večer jedu do divadla s poštmistrem. Pozval mne, poněvadž jeho paní se to dnes nehodí...”

„Dítě, to nejde”, odvětil otec, bodrý truhlář starého ražení. „Děvče si nesmí nechat nic darovat. Ani vstupenku do divadla. Řekni dnes odpoledne, že děkuješ za pozvání, ale že musíš odmítnout”.

Jindra smutně svěsila hlavu. Ale matka se do toho vložila: „Prosím tě, muži! Vždyť by to děvče mohlo ztratit místo, když by si to s poštmistrem pokazila. Nevíš, že chtěli vzít nějakou slečnu z města, že prý zde v místě není žádná tak šikovná? . . .”

„Žádné dárky se nemají přijímat”, trval na svém otec, „to je vždy závazek. A v tomto případě tím nepříjemnější, že se nemůže revanžovat.”

„Ale nebud’ tak staromódní a nech dítěti radost”, bránila se matka. „Dnes se to nebere už

tak přesně. Poštministr je přece ženatý. Co mu to udělá, jestli vezme dítě s sebou, místo, aby lístek nechal propadnout."

„Ženatý, neženatý, všechno jedno. Děvče, pamatuj si to jednou provždy. Nic si nenechej platit. Ani jízdenku, ani kávu. Když jsi to už jednou slíbila, poněvadž jsi to nevěděla, jdi tedy s Pánem Bohem. Ale pamatuj si to pro budoucnost. A dnes hezky řekni, až tam přijdete, že si chceš svou věc pěkně zaplatit. A po druhé poděkuješ za pozvání a odmítneš.

„Můj Bože, muži, jak tak můžeš mluvit. Je to přece poštministr! Já tě opravdu nechápu. Buď rád, že děvče je u představeného tak dobře zapsané. Má ji přece v rukou a může ji poslat pryč. Jiní tátové by byli rádi..."

„Hled', matko, na jiné rodiny! Z 10 děvčat, které šly do továrny, do kanceláře, jsou dnes už tři svobodné matky. To mají z toho, že jsou tak dobře zapsány. Hospodářské poměry se změnily, bohužel. Ale nemění se stará moudrost, že se d'áblu nesmí podat ani malíček. Naopak, čím větší je příležitost, tím vyšší zeď musí děvče postavit na ochranu kolem sebe..."

Ale matka a dcera zvítězily. Jindra si oblékla své sváteční šaty, hned od přepážky totiž musela k vlaku. „Bav se dobře, dítě", provázela ji matka.

„Tatínek mi zkazil radost..."

„Však víš, že je ještě ze starého světa. Dnes už jsou mnohé věci v životě jiné a musí se jít s časem." Ubohá matka byla hrdá na úspěch své dcery.

Pozdě večer stál stolař u posledního vlaku na nádraží a odvedl si dceru. Poštministr byl nemile překvapen. Jindra zářila. Je to zcela pochopitelné u mladé dívky, která zažila v životě po první takový výlet. Večer jí přinesl tolik nového, že si vše

v hlavě ani srovnat nemohla. Všechny otcovské rady vešly v zapomenutí. Přirozeně. Musí se jít s duchem času, pravila přece matka. „Jste mým hostem dnes večer“, poznamenal poštministr. Koupil jízdenky, v divadle koupil zákusky, seděli pak u sklínky vína... Časy se mění a otec, je už staromódní.

Druhého dne ráno ležela tabulka čokolády na Jindřině stolku v kanceláři. „Zbytek od včerejška“, pravil poštministr. „Váš pan otec je stále ještě o vás tak starostliv? Všechna čest! Ale dnes už jde život jinak. Staří páni se už nehodí dobře do změněných poměrů...“

Tři dny nato přistrčil jí krabičku se sladkostmi, „aby ten všední den nebyl tak šedý“. Při tom uměl to tak zařídit, že se k ní přiblížil a mohl jí hezky pohladit ruce. Malé pozornosti... malé něžnosti... dotěrnosti... Kdo by nevěděl, jak se omotává provaz, který nevinnost táhne do hrobu? Dívka byla tak zaujata svým domnělým štěstím, když už první krok na nakloněné rovině učinila, že ani nepozorovala, jak meze se poneáhlu dále pošinovaly a mizely.

„Mami, dnes večer bych mohla do koncertu. Ale tatínek... Však víš...“ ozvala se Jindra po čtrnácti dnech.

„Snad jsi neodřekla?“

„Ne, to přece nemohu svému šéfu. Když jsem po prvé s ním byla a on byl tak laskavý — to by byla urážka!“

„Můžeme otci říci, že jdeš k přítelkyni — ponevadž se blíží vánoce... Co můžeme dělat, když otec je tak nerozumný?“ ospravedlňovala se matka před sebou a před dcerou.

Společné zábavy staly se pravidlem. Stále něžněji utvářel se poměr; pozornosti byly stále větší. Hned nová taška, hedvábná bluza. Matka pře-

klenula tajně obtíže tím, že tyto věci vzala na sebe. Musíme přece na děvče něco vynaložit, když tak pěkně vydělává. Ach, jak byla hrdá na to, že její dcera je tak pěkně zapsána!

V únoru měl pošt mistr svátek. „Jindro, ale pěknou hubičku k jmeninám jsem si přece zasloužil, ne? Dívka byla v rozpacích. Varovný hlas vystal v její duši, bleskurychle — otec! Co by řekl? Ale není možno odmítnout takovou nevinnou prosbu — po tolika milých pozornostech. A co je ostatně na tom?

„Jsem přece ženatý muž. Tedy skutečně nic na tom není. Nebyl jsem k vám vždy hodný? Tedy bych chtěl také jednou vidět, že chcete být ke mně trošičku dobrá — tak pěknou hubičku k svátku...!”

Nezůstalo při jednom políbení k jmeninám. Ne, políbení v poctivosti, co je na tom? Brzy náleželo k denním služebním povinnostem. A... ano a —

Jednoho večera nešli už v městě do divadla, nýbrž do varieté. Tam byly různé pikantní věci, více méně dvojsmyslné. Polonahé ženštiny vystoupily a tančily. Pilo se víno — zmeškal se poslední vlak. Tu upadla Jindra do velkého rozčilení: Otec! Co by to bylo, kdyby tak nepřišla domů! Na nádraží vzali auto. Na té cestě pošt mistr využil rozčilení, alkoholu, vznícené smyslnosti a učinil poslední smělý útok. Zvítězil bez velkého odporu. Jindra si vlastně ani dobře neuvědomila, co vlastně bylo.

Druhý den seděla v úřadě zřejmě rozladěna. „Musíme dnes déle pracovat!”, pravil pošt mistr a postavil před ni láhev silného vína k svačině. „Jsi tak bleďá, Jindro, musejí ti tvářičky trochu zruměnit. Jinak nemohu převzít zodpovědnost...”

Zůstali spolu po úředních hodinách, ale nepracovali. Dívka bojovala proti slzám. „Jindro,

nyní vím, že mne máš ráda. Včera jsi mně to dokázala. Já jsem tak nešťastně ženat, má žena se ke mně vůbec nehodí... Nechápe mne. Jak bych mohl být s tebou šťasten! To by byl docela jiný život...!"

Jak mnohé dívky už sedly na tento lep!

Přirozeně, chtěl se dát rozvést. Pak by byla cesta volná pro nové štěstí. Zatím museli by se opravdu mít rádi; nyní už to nejde jinak. Nálezejí k sobě...

Tak hezky muži hovoří a dívky jsou tak hloupé a věří. Měl Jindru v rukou. Co mohla dělat jiného, než ho hledět udržet. Člověk je tak pošetilý, věří v lásku, když ji pociťuje, a ani si nepomyslí, že by mohlo být jinak!

Tuto životní zpověď jsem uslyšela u lože Jindry — šestinedělky.

Alžběta Burgerová.

Ale jste zvědavý, co bylo dál? I to se dovídáme. Poštmistr byl přeložen, pošt. pomocnice ze služby propuštěna, když těhotenství bylo úřadům známo.

Nyní lomila matka rukama a rvala si vlasy. „Taková hanba! Člověk může ztratit víru. Každý den jsem se modlila k jejímu andělu strážci! Každý večer! A nyní takhle“, hořekovala.

„Bděte a modlete se“, pravil Spasitel. Na první místo postavil bdění a věděl, proč. Dítě posílat do nebezpečí, jak jste to vy činila, to znamená Boha pokoušet! Takovou zaslepenost nemůže chránit.

Chtěla dceru poslat z domu. Ale tu se do toho vložil otec. Prostě, přímo a spravedlivě, jakým vždy býval. „Ty jsi vinna“, pravil ženě, „a nyní nes i následky svého jednání!“

Pošt mistr ovšem to se sňatkem nebral vážně. A když se rozneslo, že i bývalá služka měla s ním dítě, přerušil otec hodně energicky celý poměr. I když jednou jeho dítě svou svobodu prodalo, přece i nyní pro takového lumpa by bylo jeho dcery škoda.

*

Co jste to četly, milé dívky? — Smutný příběh, bohužel ne ojedinělý, píseň o bolesti a utrpení prvního kroku na nakloněné rovině. První chybný krok bývá osudný. První ústupek a jede se zrychleným tempem k propasti.

Co si tedy umínujete? Jistě aspoň toto:

1. Ž á d n ý c h d á r k ů nebudu přijímat, zvláště nemohu-li se slušně revanžovat. Ani při zábavě, ani na výletě nedám za sebe platit, s nikým nepůjdu na večeri, do kina, nikdy, když revanž by byl na újmu cti a cudnosti. Nezačínám ani v nejmenším své svobody.

2. C h r á n i t se musím nebezpečí. A dnes je nebezpečí větší, svody lákavější. Tím silnější hradbu vystavím proti útokům, tím pevnější musím býti vnitřně. Jakou hradbu? Čím?

Skromností očí v pohledech, zdržlivým chováním a slušným odíváním. Než nepřítel pronikne přes tuto trojí hradbu, má dalekou cestu a velkou práci, a stane-li konečně u svatyně samé, tu stojí ještě na stráži anděl lásky Boží s taseným mečem, jenž smělce jistě odrazí.

Tato stará moudrost platí i dnes, ba právě a zvláště dnes. Jak to řekl otec? — „Dáblu se nesmí podati ani malíček!“ Dívka nemá nic dražšího nad svou čest. Nechá-li ji blátem pošpinit, v prachu zašlapat — nic už není po takové dívce.

3. P o s l e c h n u rozumného otce, kdyby byla matka nerozumná. — Bohužel bývá to až příliš

častý zjev — takové zbožné, milující a nerozumné matky!

*

Abyste byly jednou lepšími matkami, čeho se musíte vyvarovat?

Jaké chyby pozorujete na oné matce Jindry?

a) **Nesprávnou zbožnost** — planou, jež se v životě neprojevuje. Je to víra podle Pána Boha, ale život podle světa. Správná zbožnost je život prozářený věrou.

b) **Neposlušnost a neupřímnost**, s jakou klamala otce a dceru k témuž naváděla, čímž ovšem všechnu úctu a autoritu u ní ztratila.

c) **Nerozumnost**: dceru uvádí do nebezpečí a když v něm zahyne, je pozdvižení. To je, jako když se hodí pleva na hořící hadr a zakazuje se jí hořeti.

*

Veliký význam má dobrá matka. Vychovati dobré matky jest jeden z nejdůležitějších úkolů dneška. Vychováváme-li ženu, vychováváme tím současně celé generace.

„Domy nespočívají na základech, ale na ženě“, napsal kdesi náš spisovatel K. V. Rais.

Matka má veliký vliv na výchovu dětí, mnohem větší než otec. Na jaké mravní výši stojí ona, jak je ušlechtilá a moudrá, taková je i výchova dětí. Zvláště se to týká poměru mezi matkou a dospívající dcerou. Tehdy matka musí se stát dceři přítelkyní, rádkyní, upřímnou a milující, musí umět získat si její důvěry, ne však proto, aby podporovala její flirt a zálety, aby nerozumným strojením a parádou sháněla s ní ženichy a vehnala ji často sama do záhuby, nýbrž aby dívce vštěpovala pravé křesťanské zásady, vychovala z ní bytost čistou, ušlechtilou, hrdou na svou čest, aby ji vedla ke skromnosti, práci a obětavosti.

Hlavně ovšem působí příklad; dívka má viděti ve své matce i v rodinném životě doma vzor, který bude v budoucnu napodobovat.

V manželství musí panovati soulad a harmonie. Proto je nutno, aby sňatek byl podmíněn, upřímnou láskou, hlubokou a věrnou za všech okolností, láskou, která se řídí též rozumem, která trvá i tehdy, když pomine mládí, krása a skvělé dary ducha, taková láska je základem šťastného manželství.

P r a v á l á s k a j e v š a k p o d m í n ě n a ú c t o u.

Kde není úcty, není ani pravé lásky, ale pouze vášeň, z níž zbude na konec znechucení a odpor.

P O L I B E K.

Polibkem se může zatočit hlava na šikmé ploše. Elektrická jiskra tu obyčejně projede z jednoho těla do druhého a může nastati požár. Je to tedy nebezpečná věc, hra s ohněm.

Každým polibkem opadává jeden lístek z květů nevinnosti. Polibek je pro čisté panny slikt manželství.

Správná dívka dá políbení jen tomu, komu může rozumně slíbiti, že dle vůle Boží mu dá jednou vše. V celku vzato i v tomto ohledu by měly být dívky hrdější a zdržlivější.

Mají soudit asi tak jak tato dívka v citované už knížce **DŘÍV NEŽ SE ZAMILUJEŠ**:

„Políbení jsem považovala za určitý zdržlivý závazek. Neuměla jsem si představit, že bych se mohla scházet s jedním mláďencem, líbat se s ním, rozejít, chodit s jiným, zase se s ním líbat a rozejít a tak střídati milence, až bych našla ženicha. Styděla bych se potkati mláďence, od nichž jsem se dala políbit“. (Str. 51.)

Kdysi se rozpředla čilá debata mezi děvčaty a to veřejně v časopise, o hubičce. I když je to věc zcela intimní a takřka posvátná, která se nemá takto znesvěcovat, přece se o tom dívčím sporu zmíníme: přišlo to už do veřejnosti a omezíme se jen na moudrý rozsudek asi nějakého kněze, který jasným slovem spor ukončil. Píše:

„Polibek je projevem lásky a toto je široký pojem. Celá škála lásek ovládá srdce lidské od té nejvyšší, jež povznáší a posvěcuje, až k té nejnížší, jež ničí a v prach deptá vše vyšší. Bohužel, i té nízké vášni se říká ve světě láska.

Jaká láska, takový polibek. Svatá láska, svatý polibek, nečistá láska, nečistý polibek. První polibek posvěcuje, druhý poskvvrňuje. Poněvadž to záleží na vnitřním rozpoložení a úmyslu jednoho každého, jakou lásku chová a chce projeviti, musí se to posouzení zůstaviti svědomí každého jednotlivce. A to může být různé, třeba i u jedné dvojice milujících se. Kdo by chtěl podati přímočaré měřítko, je jednostranný, a rozsudek podle toho bude v mnoha případech nesprávný. Ponechme to tedy svědomí jednoho každého, a to je čistě osobní“. Všeobecné měřítko ovšem musí také býti pro informaci svědomí; bylo také v debatě podáno.

A to je: „Co uráží stydlivost a čestnost, je hříšné. Tělesné vzrušení, jež se při tom dostaví, je poslední hranicí, za níž při dobrovolném setrvávání nastává oblast hříchu těžkého“. Obracet toto měřítko na jednotlivé případy musí každý sám. Nikomu nesmíme zasahovat do svědomí, neboť to je právem a povinností jednotlivce.

Není to jasná a rozumná řeč? Hledět zvýšit stydlivost a vypěstovat křesťanské svědomí je daleko lepší než rozklady — o hubičce.

Cudná dívka zachová čisté srdce a čisté rty. Vzorem může býti tato dívka, jež měla zásadu: „Dám políbení jen svému budoucímu muži“.

TEMNÝ STÍN LPÍ NA MNOHÝCH MANŽELSTVÍCH.

Na mnohých manželstvích spočívá zvláštní stín. Šedý, temný stín, který matce uloupí všechnu radost ze srdce; tísní ji a překáží dnes i zítra, provází ji stále. A kde je, tam zůstane, nezmizí. Už při prvním dnu manželství se vplíží! Neodvolatelný osud — vlastní vinou přivoděný!

A není to ojedinělý osud. Nikoliv. Naše spisovatelka Alžběta Burgerová má před očima padesát, sto matek a manželství, jichž utrpení má týž kořen. A líčí nám ty smutné obrázky ve své knize: „Z deníku porodní asistentky“.

Takovým manželkám a matkám samým již nic nepomohou, ale mohou prospěti dívkám, které si chtějí založit rodinu; podáváme zde některé výňatky:

„Byla jsem volána k jedné paní. Jistě byla dobrá hospodyně. Vše bylo přesně připraveno, čeho je třeba v takové rodině. Večeře pro muže byla přichystána. Paní byla tichá, ale jaksi zakřiknutá. Così jako stísněnost vězelo v jejích tmavých očích. Někde jistě něco chybělo. Ale porod byl normální.

O sedmé hodině přijde muž, nevlídný, rozmrzelý.

„Tak jak je celý krám daleko?“ — To bylo vše, co uměl říci, když mne viděl u lože své paní. Žádný milý pozdrav, ani jedno dobré slůvko pro svou paní. Mne v takových případech popadne vždy vztek. Fackovala bych takového necitu.

„Může to trvat třebas do rána“.

„Pěkná komedie! To má člověk z ženských, když si je vezme”.

„Dovolte! Je to přece vaše dítě, jež má přijít na svět!”

Místo odpovědi nepopsatelné zabručení. Vezme klobouk a plášť a jde zas, odkud přišel. Ani se na svou paní nepodívá. Nejraději bych za ním hodila zouvák. Ale musím se ovládat. Nesmím roztržku ještě zvětšovat. Ubohá matka nepozorovala, co se stalo. Po chvíli volá muže.

„Váš muž odešel”.

Matka oddechla zhluboka, jako člověk, jenž musí nosit těžké břemeno a na chvíli je odstaví.

„Alžběto, nevdávejte se”, praví po chvíli. „Máte to tak daleko lepší. Ano, kdyby muži byli po svatbě takoví jako před ní. Tu hezky prosí, lichotí, až se dáme zaslepit a ani nevíme, co děláme. Pak nás mají v rukou a využijí nás. A když jsme jim všechno darovaly a jsme chudé jako žebračky, pak také už nic u nich neplatíme . . . Musíme být rády, že si nás vezmou . . .”

*

Na zemi svíjí se žena s dítětem pod srdcem a obouvá boty panu manžel, který se houpe na pohovce a pije kávu . . . Šněruje mu je, aby se ten tlustý soudek nepotřeboval ohýbat.

„Dej pozor, stará krávo, zase jsi je příliš utáhla”, soptí manžel. Ona neodpovídá ani slovem a povoluje tkaničku. Připíná mu také límeček . . .

„Je to ale zrádlo pro člověka!” Odstrčí šálek a hodí zemli na stůl. „Ani máslo k tomu není.”

„Ale, muži, včera nám došlo”.

„Došlo . . . Kdyby ti na tom záleželo, v mlékárně ho mají dost!”

„Přece nebudete žádat, aby vaše paní nyní v takovém stavu hodinu běžela do mlékárny. To by byla pro ni pěkná procházka!”

„K čemu mám ženu! Zakrýt její hanbu, to jsem jí byl dobrý, a teď je jí všechno příliš!”

Ubohá matka bojuje se slzami.

„Pojď a dej mně políbení! Slyšelas?”

„Ano, co můžeme dělat”, praví, když muž byl šťastně ze dveří. „Musela jsem si ho vzít, když dítě už bylo na cestě!”

„Ale je to přece jeho dítě!”

„Na to muži pak už nemyslí, že oni to byli, kteří nás do neštěstí uvrhli. Ale každý den musíme slyšet a cítit, že jsme musely být rády, že nás nenechali sedět”.

Alžběta Burgerová často si lámala hlavu, v čem to vězí, že tak mnozí mužové vůbec své ženy nectí a jich si neváží, že žena u nich často vůbec nic neplatí, že je muži jen jako kus domácího náradí, kterého teď potřebuje, že muži nemají pro ženu vůbec žádných ohledů, ani slovíčka něžného, že jen žádají a rozkazují tak, jak by si to nedala žádná služka líbit. Ano i v tom, co nazývají láskou... A právě v tom nemají ženy vůbec vlivu na muže, ani své vůle vůči nim. Jest to, jako by stály pod duševním tlakem, který jim jinak jednat nedopouští. A když při vhodné příležitosti s nimi o tom mluvila, bylo jejich první a poslední: „Tu se nedá nic dělat!”

Musí však najít rozluštění té záhady. Na jedné odborné konferenci přednesla tuto obtíž a předsedající lékař jí odpověděl:

„Vy jste pozorovala skutečnost a já vám sdělím důvod. Žena musí být královnou a musí mít korunu. Musí vstoupit v manželství čistá. — Ve všech kruzích společnosti, bez výjimky. Muž musí k ní vzhůru vzhlížet. Musí stále vědět: ona je

lepší než já; stojí mravně výš. Pak ji ctí a má zvláštní postavení v domě. Když však žena v tomto bodě chybila a nevstoupila jako panna v manželství, pak tu korunu v očích mužových ztratila. Spadla s trůnu. I když je pravda, že s ním zhřešila, že on je svědkem — nemá koruny čistoty. Nemá už před ní úcty. Tu vystupuje celá brutalita naší mužské přirozenosti. Kde čistota ženy nemůže postavit hráze, tam řádí bezuzdnost muže. A žena také ztratila svou duševní pevnost a jistotu i úctu sama před sebou. Byla ráda, že její chybný krok byl zakryt manželstvím a netroufá si hájit svých lidských práv a své lidské důstojnosti”.

PRIMICE A SVATBA ZÁROVEŇ.

Slyším vaše stesky a nářky: „Máme to, my dívky, těžké postavení! Uznáváme, že povolnost před svatbou táhne za sebou stín, ale, co dělat? Chceme-li se vdát, nesmíme být k svému nápadníku upjaté. Musíme si ho získat, připoutat a ne ho odrazit!” — Co máme dělat? Jak si ho připoutat? Poradím vám skutečným příběhem ze života. Jistě budete za to poučení vděчны.

*

Dnes je svátek u nás v městečku. Primice a svatba najednou. P. Josef má primici a Josefinka, jeho sestra, má svatbu. Celé městečko je v slavnostním hávu. Z vikýřů na střechách vlají prapory v nejrůznějších sestavách. Ulice jsou čistě vymety a vystlány čerstvou travou. Podél domu stojí svěží jedle. Girlandy vinou se v dlouhých obloucích od okna k oknu nad kvetoucími květinami. Jako o Božím Těle stojí družičky v bílých šatech s věnečky na hlavách u školy a čekají na ten velký okamžik, kdy budou smět novo-

svěcence doprovodit k první oběti mše svaté. — Kapely ze sousedních obcí, spolky se svými prapory stojí před budovou přednosty stanice. A na nebi usmívá se slunce tak mile a raduje se též.

Svátek! Josef jako mladý kněz a Josefinka jako mladá nevěsta. Udělala dobrou partii. Druhého ředitele velké přádelny. Celá osada jí závidí. Jakou si daly práci jiné matky a dcery, aby ho získaly, ale nepodařilo se jim. A to velké štěstí padlo do klína té, která se po něm ani neohlédla, ba ani na to nepomyslí. Josefinka je andělsky čisté děvče a krásná jako obrázek. Nechybělo ovšem uštěpačných poznámek, ale vše je jen lež.

Poněvadž Josefinka šla svou cestou, ničím se nedala zviklat a nečinila žádných ústupků — proto právě toho muže získala.

Josefinka si dnešního dne čestně zasloužila. Když byl Josef na vojně a chtěl se stát knězem, byl jeden jeho bratr na gymnasiu a druhý na universitě. Nejstarší sestra se měla vdávat. Na všechno nebylo peněz, když tu byli ještě tři malí sourozenci.

Tu se rozhodla patnáctiletá Josefinka, že půjde do továrny do kanceláře. Chtěla vydělávat a svému bratru pomoci. — A poněvadž byla hbitá a chytrá, naučila se těsnopisu i na stroji blesku-rychle psát. Tak byla přijata v továrně do kanceláře.

„Nenech si nic líbit“, říkal jí otec, přednosta malé stanice. Ani žádných dáreků nepřijímej a též žádných pozvání. Zachovej si svobodu, aby ses nemusela na žádného ohlížet!”

Brzy žasli všichni v továrně nad její prací i nad jistým jejím chováním. Poněvadž byla hezká dívčina, začaly také brzy útoky. Mnozí zkoušeli to malými dárky, aby se k ní přiblížili. Ale byli

odražení. „Děkuji, zásadně dárků nepřijímám“, pravila Josefinka a odstrčila věci nepozorovaně stranou.

Pak zkoušeli to jinou cestou, pozvání do divadla, na koncert. „Jste velmi laskav, ale děkuji“, poznamenala Josefinka, „budu-li chtít jít, koupím si vstupenku sama“.

„Slečno, jak jste ještě staromódní!“

„Nikoliv; jsem moderní, že mám odvalu činit to, co za dobré uznám. Nechci nikomu býti díkem povinna a chci si uchovat svobodu“.

„Jaký je to život! Vždyť přece všichni pocházíme z jedné praopice“, odvážil se kdosi namítnouti.

„Že by opice se stala člověkem, to ještě nikdo neviděl, ale že lidé stávají se opicemi, to vidím každý den“, odtrumfla Josefinka s vrozenou pohotovostí za hlučného souhlasu a měla ponenáhlu pokoj. Jen jeden příbuzný továrníkův byl jednoho dne tak smělý, že si dovolil ji pohladit po tváři. Tu pověděla úmyslně tak hlasitě, aby to všichni slyšeli:

„Prosím, ručník visí v garderobě. Abych sloužila za utěrku vašich špinavých prstů, proto jsem místo nepřijala!“

„Zatr... žába drzá“, bručel odražený, ale respekt před malou dívkou rostl.

Jednali s ní ponenáhlu skutečně jako s dámou a varovali se k ní přiblížiti. Ona však nebyla drzá. Naopak, milá a laskavá, pokud ostatní zůstali v mezích.

A měla také hlavu ustavičně v práci; velmi dobře se osvědčila. Proto postupovala. Ponenáhlu vzbudila pozornost šéfa obchodního oddělení. — V obzvláště důležitých poradách musela nyní stenografovati a dělati opisy k poradám a sezením.

Stávala se tak osobní sekretářkou, aniž to pozorovala. I plat se jí podle toho upravil.

Šéf měl o ní velké mínění. Imponovala mu stále více. Když jednou Josefinka onemocněla, tolik mu chyběla, že se hned odpoledne za ní rozešel. Tak přišel do rodiny přednosta stanice.

„Slečno, vy nám scházíte. — Musíte se brzy vrátit“.

„Žádný není nenahraditelný. A až můj bratr bude za dvě léta hotov, pak ...“

„Snad byste nás nechtěla opustit a stát se hospodyní. To nejde ...“

Mluvil se tak nevinně jako v kruhu rodinném, a když se šéf dověděl, že Josefinka myslí na jiného ženicha (chtěla být sestrou), popadla ho pravá žárlivost. Ať jen někdo přijde a jemu ji vezme ... krkem mu zakroutil už nyní v duchu. To se nesmí stát. Když se Josefinka vrátila, věděl hned, co měl dělat, aby si ten sluneční paprsek podržel. Ostatně škoda takové skvostné dívky, aby zde v kanceláři pokrýval ji prach jako staré akty a jeho byt stál prázdný. Dva pokoje si zařídil. Co mu tedy bránilo?

Když jednoho dne odvážil se malého útoku, pohlédla na něho Josefinka tak vyčítavě a smutně: „Ale pane řediteli!“ pravila a do očí jako by jí půl nebe padlo. Trpytily se v nich slzy ...

Tu připadl na myšlenku, že přece jen stará, osvědčená cesta je nejlepší. — Šel jednoho dne k přednostovi stanice a žádal ho o ruku jeho dcery. Se zetěm mohl být otec spokojen. Byl to přímý muž téže víry, měl životní postavení. Josefinka oblíbila si ho už dávno, aniž o tom věděla. Teprve dnes to pozorovala. Byla dřív tak sklíčená a zarmoucená, že je takový jako ti druzí, ale dnes se jí vyjasnilo a usmálo se na ni slunko.

Josefinka chtěla čekat, až Josef bude hotov se studiemi. Jen nerad na to otec přistoupil, aby dále se snoubencem pracovala. „Dítě, měj se na pozoru a zůstaň čistou! Mysli na to, abychom my — matka a já — mohli tě vždy vidět a ty se nemusela stydět. Polibek ve cti, budiž! Ale ne často, dítě, ne příliš! Ani nyní se nezhazuj, když ses tak dlouho chránila. I vůči milovanému muži zachovej bezpodmínečně zdrželivost!”

Jednou se šéf trochu zapomněl, unesen ohnivou vášní. Hned tu byla obrana.

„Pavle, za koho mne máš dnes? Dala jsem ti k tomu příčinu? Jestliže zítra nepřijdeš prosit o odpuštění, pak jsme rozloučení...” a šla — hodinu před skončením práce domů.

Druhý den, v neděli, stál ředitel už ráno v osm hodin před domkem přednostovým a dodával si odvahy, aby vešel dovnitř a tázal se na Josefinku. Nyní teprv si opravdu uvědomoval, jaký měl poklad v té dívce. A byl příliš přímým mužem, než aby nedoznal, jak jí ublížil. —

Rok po svatbě, když rodina slavila radostnou událost, vypravoval sám ředitel, štěstím unesen, tuto svou historii zasnoubení a dodal:

„Kdyby všechny dívky byly takové, jaká byla moje paní, byla by manželství venkoncem šťastná. Věřte mně, to je nejbolavější bod, na který se při všech reformách zapomíná: Čistota před manželstvím. Kdybychom ji mohli lidem vrátit, byl by manželský problém z 90% vyřešen”.

Tak jako Josefinka, položí jistě všechny naše dívky základ k šťastnému manželství. — Muž naučí se vás od srdce ctít a ani nejmenší stín minulosti nepadne na vaše mladé štěstí. Tak nebude váš dům stavěn na písku, ale na skále — a odolá každé nepřízni času.

KDYŽ DÍVKY ODJELY Z VENKOVA DO PRAHY.

Když jsem byl ještě v redakci „Dorostu“, dostal jsem jednou toto poplašné psaní:

„Dne 26. února odjela z domu má sestra M. do Prahy III. do kláštera, jak jste jí poslali doporučení, že je tam dost míst pro služebné dívky.

Domů psala 27. února, že dojela dobře a že se má též dobře a jaké místo bude mít, že bude psát později. Ale od té doby — už přes měsíc — jsme od ní žádnou zprávu nedostali, proto máme velký strach a úzkosti, co s ní je. Snad se od ní psaní ztratilo nebo se jí muselo něco zlého stát. To ona by neudělala, aby nám nepsala.

Jsme s maminkou přímo zoufalé a v duchu ji vidíme buď zavražděnou nebo v nemocnici. Maminka říká, že ji židé jistě někde zabili, a nařiká, že ji neměla tak na nejisto pouštět.

Žádný neuvěří, co už jsme zakusily úzkosti o ni. Vy se tomu třeba zasmějete, ale nemějte nám to za zlé, že Vám to všechno tak píši, jak to cítím. Jsme nezkušené venkovanky a tady se poradit bojíme, aby se nám nevysmáli; svět je zlý a když má jeden bolest, druhý má z toho radost . . .”

Když jsem tento dopis přečetl, myslil jsem v duchu na Mr. Cliftona a shledával v paměti všechny příhody z detektivek, abych přišel na správnou stopu tomuto záhadnému zmizení mladé dívky. Kam se poděla? Byly tu dvě možnosti. Buď sama ujela z domu, aby měla svobodu — neboť na místo námi určené se nedostavila — anebo upadla do tenat zlých lidí, kteří ji zlákali někam jinam. Ale kam? Odvlékli ji někam za hranice? Kdo to vypátrá?

Dnes však už nemusíme volat Mr. Clifona; celá věc se vyjasnila. Dobrodružnost a nedbalost dce-

řina hrála tu roli, ale na štěstí dobře vše skončilo. Ovšem, obavy matčiny a sestřiny nebyly pouhé fantasie.

Ani nevíte, co zlých lidí číhá na neznámé venkovanky. Netušíte ani, kolik dívek i hochů z venkova stalo se obětí nejhnusnějších obchodů. Jistí prohnání lidé už je poznají: „Aha, to je zas jedna husička!“ Představí se jí jako přítelkyně ze Zelené ulice, samá ochota, že ví o místě lepším, ať se jde jen podívat... a tak upadne do brlohu. Nevěř nikdy nikomu, koho neznáš. Ani v Praze, ani ve vlaku, ani na nádraží venkovském a nezaprádej s nikým hovoru. Co chtějí? Snad jen žert anebo tobolku nebo něco horšího. Na jejich vyzývavé chování a návrhy odpovězte směle: „Dovolte, já vás neznám!“ A odvráťte se od nich.

Druhý dopis. Psala dívka nesměle a s dlouhými okolky. Chtěla informace o svém ženichu z Ch. Jaká to výhoda — organizace! Dotázali jsme se okresního výboru SKM., tam zjistili stav věcí a za týden už jsme zaslali šťastné nevěstě zaručené zprávy o jejím nápadníkovi — komunistovi, otci 5 dětí, bez zaměstnání, několikrát trestaném...

Třetí dopis. Obsahuje výstrahu ostatním dívkám ve velkoměstě. Delegátka na slavnostech. Jde po Praze sama. Před ní zastaví auto a šofér ji zve: „Slečno, pojd'te si sednout, já vás provedu po Praze“. — „Nemám peníze na auto!“ — „Já vás svezu zadarmo!“ — Sedla na vějíčku a auto uhánělo z Prahy ven k osamělému lesu. Pěstmi se musela bránit a na štěstí se jí podařilo seskočit za plné jízdy; pohmoždila se, ale je ráda, že se jí víc nestalo.

Čtvrtý dopis. Dívka z venkova našla místo v Praze a píše matce:

„Drahá maminko! Mám se dobře. Jsem tam i na stravu. Pan šéf hodný, ale holčičkář. Přišel ke mně správce a říkal, že oni platí nejen za práci, ale za tělo. Pak že mně přidají měsíčně 600.— Kčs. Já peníze potřebuji, ale což kdyby se něco stalo. — Maminko, prosím Vás, napište mně, co mám dělat . . .”

Jistě chvályhodná je u této dívky upřímnost, s kterou se matce svěřuje, ale dívíte se zajisté, jak mohla členka katolického spolku být na rozpacích před podobným návrhem.

Matka byla rozumná a psala jí: „Jen, Růženko, zůstaň čistou, opusť hned to místo, však Pán Bůh ti pomůže”. — I svěřila vše své vdané příbuzné, která si na ty „čisté” pány došla a poctila je i jejich dům výrazy přiléhavými, ovšem nevybranými. Ti zhovadilí páni si z toho asi mnoho nedělali.

Tu platí jen: Měj se na pozoru! V útěku spása!

Pro dívky, odcházející z venkova do velkého města, je nejdůležitější, aby našly dobrou společnost, dobré přátele, kteří by jim pomohli nésti tíži a nesnáze prvních dní, mezi nimiž by snadněji přemohla touhu a stesk po domově.

A dívky, opouštějící svou rodnou osadu, mohou toto všecko v Praze najít. Musí se ovšem přihlásiti. Stačí rovněž, když někdo z jejich nejbližšího okolí udá jejich odresu dívčímu odboru v sekretariátě Sdružení katol. mládeže sám. Pak není obavy, že utonou v kalu a bahně velkoměsta. — Tolik zkažených existencí, tolik sebevražd nutí k největší obezřetnosti.

Ctnost, čistota prodá se za peníze, ale za žádné peníze se nekoupí zpět.

VYŽÍT SE? — ČI SPRÁVNĚ ŽÍT PODLE NÁBOŽENSTVÍ?

Praha — — —.

Žába. Asi osmnáctiletá. Bydlí v Celetné. Chodí kamsi do banky. Otec — nepatrný úředníček...

Její kolegyně z kanceláře ji praví: „Mílo, nešla bys dnes se mnou? Pojd', Miloušku, udělej mi tu radost! V našem Sdružení bude to dnes tuze, tuze hezounké. Pomysli, zábavný večer!”

Míla se na ni trochu udiveně podívala. Sotva se doposud znaly — a taková pozornost. Zvláštní. Míla se ptá, jaké je to Sdružení.

„Víš, Mílo”, odpovídá její kolegyně, „patřím do Sdružení mládeže. Prý jsi katoličkou. Myslila jsem, že by ti neuškodilo, kdyby ses tam jednou se mnou podívala. Vid', Miluško, že půjdeš...”

Chvilí byla Míla, jako by ani mluvit neuměla. Dívala se netečně na psací stroj, na ruch kolem sebe. Ohrnula naráz pohrdavě nosík: „Pověz mi to jasněji raději hned! — To se tam scházejí ty zbožné, že ano? Dej mi, prosím tě, s tím pokoj!”

Její družka prosí dál...

Marně.

Když Míla opustila odpoledne kancelář a chvátala po Hyberské, kdosi ji zastavil. „Miluško, přijd', přijd' večer...”

Byla to její kolegyně z banky.

„Opravdu blázníš!” vyrazila podrážděně Míla. „Nepůjdu a dost! Víš, dej se s tím Sdružením a katolictvím vůbec vycpat!”

Mílině družce se lehce zachvělo chřípí a zatřásl hlas. „Uvidíš, budeš litovat. Mílo! Život, jak ty vedeš, nebude mít dobrý konec. Pamatuj na to!”

Míla zbledla. Jeden pohled — a přehlédla celý svůj život. Plný požitku, plný prohnání, jemné jak Löblovo hedvábí, plný hrubé smyslnosti. Jen

okamžik to trvalo. Míla se zas sebrala. Pohodila zlatovým mikádíčkem, zasmála se a řekla posměšně: „Víš, jsem mladá a chci něco užít. Jdi si kázat do vašeho Sdružení! Náboženství je beztoho pro staré zakyslé panny”.

„Výborně, slečno!” ozvalo se za nimi.

Dívky se ohlédly.

Mluvcím byl účetní z jedné banky. Blaseovaný švihák, s lesklou, napomádovanou hřívou, pečlivě pěstěnými nehty.

„Slečno Mílo, máte pravdu! Jsme mladí a mladí mají právo žít. Smím večer prosit na procházku? Trošku do bia, někam na kávičku a pak do „Riegráčku udělá člověka zas člověkem”.

Míla svolila.

*

Asfaltová dlažba. Sta pestrých světel se v ní odráží. Světelná pohádka. Bílá, žlutá, červená, modrá, zelená... Jásavá jak výkřik. Stále se měnící. Hučící auta. Klokot lidských hlasů...

Václavské náměstí...

Míla čeká u bia na svého rytíře.

Žabička k pomilování. Beze sporu. Atlasové střevíčky, vkusný plášť, kolem krku skunk. Nic nevadí, že její skunk je jen velmi zdařilou napodobeninou vzácné americké kožišiny.

Dávali „Cudnou Zuzanu”. Míla se bavila výtečně.

Když vyšla se společníkem z bia, tykali si. Když opouštěli kavárnu a „zahákování” se k sobě tulili a mířili k Riegrovým sadům, „drahoušku”, vzdychal unyle účetní, „miláčku”, cukrovala Míla.

*

Když pozdě v noci se Míla v punčochách plížila po schodech jako stín, promočené elegantní střevíčky v rukou — byloť v Riegrových sadech vlh-

ko, ošklivé vlhko a staří nesměli nic vědět — vzpomněla si na kolegyni z banky.

Noc milosrdně halila Míle tvář, rdící se studem, srdce jí bušilo jako kladivo. Vrhla se na postel, spánek prchal. Svědomí se ozývalo a ozývalo . . .

Mílo, co z tebe je? Mílo, co teď z tebe je?

Usnula. Ráno promluví s kolegyní a půjde do Sdružení katolické mládeže. — Zhnusil se jí dosavadní život.

Několik dní . . .

Míla přišla domů. Převléká se.

„Kampak?“ ptá se otec.

„Já? Do Sdružení katolické mládeže“, odpovídá Míla.

„Cóóó? Kááám?“

„Do Sdružení katolické mládeže“.

„Prosím tě, neblázni a nedopaluj mne! Ke kněžourům? To tak ještě!“

Míla mlčela. O její srdce se bilo dobro a zlo. Jako těžká bubnová palba hřměla do toho boje slova otcova: „To ti říkám, dopadnu-li tě, že chodíš mezi ty katolické poluše, přerazím tě. Takové bandy nepodporujem. Naše krvavě vydělané groše jsou na jiné věci“.

Míle vyhrkly slzy. Oraly na pudrovém poli její tvářinky špinavé brázdy.

Otec se mírnil. „Jdi Milouši, nebuď přece bláhová a užij svých mladých let. Jsi jen jednou na světě. Až bude z tebe stará rachotina, jako ze mne a z maminky, je se vším amen. Náboženství je jenom pro svíčkové báby, pro blbce, náboženství jest opium. Cpou je do nás, aby nás tím vybájeným snem věčnosti omámili, aby tím bezpečněji mohli z nás vyssát i poslední haléř“.

Míla do Sdružení nešla.

Večer se milkovala v Riegrových sadech se svým přítelem, účetním z banky . . .

*

Po měsících. Míla často tajně šepce s matkou. Paní X. hořce pláče.

A je tu den, kdy se otec ptal: „Mílo, co je s tebou?“

Tu vzkřiklo děvče divoce: „Tati, není to mou vinou, není to mou vinou!“

Zlostí bez sebe popadl muž nejbližší botu a mrštil jí slepě po svém děčku.

Krvácejíc, mrznouc, bez přístřeší stála Míla před domem, když se začínalo smrákat . . .

Přijali ji do kteréhosi městského útulku . . .

Pak odešla . . .

Neměla odvahy jíti domů. — Její „přítel“ se o ni již nestaral. Vše, co se mezi ním a Mílou sběhlo, bylo mu na výsost trapné . . .

Dnes uzříš Mílu, jak se večer co večer prochází Národní třídou . . . čeká . . . čeká . . .

Z Míly jest prodejná ženština.

*

Ubohá Mílo, litujeme tě . . .

Než toto bolestné drama vrcholí, slyšíš přestc z jejích úst: náboženství jest opium.

Kéž by byla Míla tenkrát šla do Sdružení a tam našla, čeho nejvíce potřebovala — Boha! Myslím, že by tak bídne neživořila. Kina, taneční síně, kavárny, bary, kabarety — to jest opium! Tím se chce člověk strást pravdy, zbavit se trdného a trpkého života. Avšak trpkost zůstane, protože člověk ztratil — Boha.

Toto nebezpečí velkoměsta číhá na každou dívku, jež přichází z venkova. Upozornili jsme už dříve na jedinou pomoc: Přístup k nám, pluj s námi v záchranném člunu katolického spolku!

SMUTNÉ DĚDICTVÍ VÁLKY.

Válka je nezměrným neštěstím její zhoubné následky jsou nedozírné. Jejím smutným dědictvím je zkáza mravů, jež je tím větší, čím byla delší a sverepější. Co už způsobilo ono vytržení mladých hochů a dívek z pokojného přístavu rodiny a vržení daleko do lágrů a továren, kde křesťanská morálka byla vyřazena? Však to vidíme kolem sebe na každém kroku, ale tu vnitřní rozervanost a bolest, odtud pochodící, sotva kdo vidí.

Byla to jedna dívka, která přišla se svým písemným vyznáním a se žádostí o uveřejnění, aby prý se to dostalo do rukou každého dříve, než ztroskotá. Proto jí vyhovujeme a dopis uveřejňujeme:

„Pocházela jsem z dobré katolické rodiny a zvláště maminka byla velmi zbožná. Snad její přílišná stydlivost způsobila, že jsem byla velmi málo poučena o životě. Jako sedmnáctiletá jsem byla totálně nasazena do továrny a tam ve špatné společnosti jsem pocítila touhu po lásce a řeknu hned po hříšné lásce. Vzдорovala jsem sice pokušení, než jsem byla přeložena do jiné party. Tam byl mým představeným mladý ženatý muž, jenž jevil o mne zájem. Mluvil o tom, jak je nešťastný a vzbudil ve mně soucit. Tak to šlo dál, až mne hloupé děcko připravil o čistotu. Byl to velký duševní otřes a utrpení. Pozdě jsem poznala, že to není žádná láska; omámil mne jako had a pak uštknul. Mezitím jsem se tam také seznámila s 18ti letým chlapcem, jenž se po čase úplně bezdůvodně se mnou rozešel. Zabílo to ve mně všechnu důvěru v dobro, byla jsem ke všemu netečná a klesala stále hlouběji. Hledala jsem sice něco čistého, ale tak to se mnou dopadlo!

I modlitby jsem téměř zanechala. Před nějakou dobou jsem se na Sv. Hostýně (kde jsem prosila o pomoc a klid), seznámila s chlapcem z velmi řádné a vážné rodiny. Je to něco jiného, než to všechno před tím. Tak čisté a krásné. Ale tím více na mne doléhají výčitky svědomí. Všichni, kteří žijí v mé blízkosti, považují mne za nevinné děvče a mně je tak hrozně, že to ani nemohu vypsat. Každou chvíli, kdy jsem sama, propláči a jedinou útěchou mi poskytuje modlitba, kterou jsem dříve tolik zanedbávala. Půl života bych za to dala, kdyby to bylo možno vymazat, ale bohužel nejde to.

Říkám si, že jako čestný člověk bych se s ním měla rozejít, protože si ho nezasloužím. Neznám jeho minulost, ale jistě v ní není tolik stínů jako v mojí, ač o tom nikdo nemá ani tušení. Říci mu to se stydím a raději bych chtěla umřít. Vaše rada mi bude ukazovatelem příští cesty”.

Hle, nový doklad, kterak přestupek se mstí, v duši pálí a překáží všude, i když by se pak už štěstí usmívalo. Ne, není to chvilka zapomnění, nezanechá krásných vzpomínek, ale boří a ničí. Hřích je tajemství zloby. Kdo má smysl pro jemnou psychologii, pochopí duševní muka oné dívky. Mají ji za lepší, hoch jí chce svěřit svůj život v důvěře v nevinnost jejího srdce, a zatím! To je mnoho pro citlivou duši. Ale tato dívka je až příliš citlivá. Jakou odpověď byste jí dali? Jistě asi takovou:

„Nesděluj nic z toho, co bylo. Jest to ostatně pohřbeno v hlubinách Božího milosrdenství. Snaž se vše odčinit pokorným a kajícím životem a buď aspoň nyní takovou, jakou jsi tehdy být měla. Nesmíš ho zarmoutit, připravit o iluze a snad učinit nešťastným. I když mezi snoubenci a manželi nemá být nic utajeno, toto mu neříkej! Není

tvůj zpovědník. Snad by to snesl, odpustil a měl dále rád, ale možná, že by to způsobilo rány, jež by se sotva kdy zacelily.

Touž radou se může řídit i muž, hoch, který obyčejně má v tomto ohledu víc na svědomí než žena, dívka. Mají mít o sobě mínění co nejlepší.

Pán Bůh nabízí vám nyní štěstí; nekalte si je ničím, za to je upevňujte pokorou, důvěrou a věrnou láskou. Bůh ví — ba už vlastně zapomněl — a lidé to vědět nepotřebují, jsou jen lidé”.

Kéž se splní přání mladé Moravanky, na niž těžce dolehla nejtěžší ze všech válek a její příklad ať je výstrahou všem dřív, než ztroskotají!

VĚDYCHTIVÁ PANENKA.

Dobrá dívka našla místo v lepší rodině, kde se naučila i vařit, a byla tam jako kuchařka s dobrým platem již několik let. Ušetřila si pěkný peníz. Najednou dostala vrtoch, že nemá dosti volno, že by chtěla chodit do nějakého kursu od 7 hodin večer, paní však že to nedovolí — a tak, že by chtěla nějaké samostatné místo, snad v tiskárně, aby měla od 6. hodin volno a mohla také chodit do Skupiny SKM.

Vymlouvaly jí to zkušenější přítelkyně, že podobná místa pro ni nejsou a že ten bídný plat ji ani neuživí. Ale na všecko měla pohotově odpověď: však že ona nic nepotřebuje, šatů má dost a uskrovní se na nejmenší míru, maso že jí už ani nechutná a že se zapracuje do každé práce a nebojí se ničeho, jen když se bude moci vzdělavat, zvláště v kursech.

I dala výpověď a našla konečně místo kdesi ve větší tiskárně. Dosáhla, po čem toužila. A byla šťastná? Po půl roce přišla, přepadlá a uplakaná. Tam že jsou hrozné poměry, mistr že pronic za-

nic nadává a kleje, až se všechno otrásá a ony se třesou a teprve vše pokazí, když začne hromobítí: „To mám tady telata, všechny vás propustím!”

A s platem 70 Kč týdně že nemůže vystačit; polovinu skoro musí platit na byt a pořád že něco potřebuje, hned punčochy, a dala si jen spravit botku a 6 Kč že to stálo. Do kursu že nechodí, to leze do peněz a nemá ani do ničeho chuť; tak sedí doma. Kdyby nedostala za 2 Kč nějaký oběd, že by vůbec neměla ani na stravu. Už ztratila kolik kilo. Ach, že nás jen neposlechla — co s ní bude, až své úspory úplně vybere — a kdyby jen ten mistr tak nenadával, to že je strašné...

Dobře ti tak, milá panenko, proč jsi neposlechla; ale ještě více musíš zkusit, abys přišla k rozumu.

Přihlédněme však k jejímu postavení! Je velmi nebezpečné. Má volnost, ale nemá peněz. A nutně je musí někde sehnat! Když se k ní někdo přiblíží a nabídne jí nějaký groš nebo jen večeři — nebude mu vděčna a zavázána?

To je úskalí mnohých — a kámen úrazu!

Naděje na nějaký poctivý výdělek není a tak spláče ctnost. Setře se dívčí ráz, dívčí jemnost, zdraví, spokojenost vyprchá a konečně — ctnost.

Jistě velké síly třeba k tomu, aby si dívka v podobné situaci řekla: Raději chudobu a poctivost, než bohatství a hanbu.

Ale není všemu konec. Naskytne se výhodné místo zrovna pro ni, zpět za kuchařku. U dvou starých pánů, k bytu a stravě, plat měsíčně téměř tolik, jako má doposud — snad s radostí přijme a bude nyní spokojena po trpké zkoušce! Ale kdepak! To byste neznali dnešní dívky! — Dověděla se, že by tam musela i prát a nechtěla ani slyšet, že raději zůstane a že je to daleko, že si bude hledat nějaké večerní zaměstnání...

Je to těžká řeč! Tam má k obědu housku a nosí hedvábné punčochy, třese se pod hromobitím mistra při neznámé práci — ale trpí to raději, než aby prala pro dva lidi. — Panenko, kdo ti bude prát, až se vdáš? A co ti pomohou jemné prstíčky, když nemáš, co do nich vzít, abys uspokojila žaludek, jenž se hlásí neodbytněji než exekutor?

Řekněme si upřímně: Není dnes ani tak krise práce, jako krise lidí. Nestálí, nespokojení, vybíraví, choulostiví a citliví lidé budou mít krisi vždy, dokud nepřijdou k rozumu.

Než to jen mimochodem. Neslouží nám ona dívka za výstrahu, ale září i dobrým příkladem. Byla dobře založená a zbožná. Čest cenila nade vše, snad proto ji Pán Bůh osvětlil, že se vrátila k svému původnímu zaměstnání. Trpká zkouška ji vyléčila ze všech snů o „lepší životě“. Když se stěhovala, řekla radostně své přítelkyni: „Teď budu žít zas jako člověk“.

„CHYTRÁ MYŠKA“.

Zdá se mi, že už je dosti toho upozorňování na různá nebezpečí a nástrahy pro dívčí ctnost a čistotou. A kdyby dívka byla sebe více poučená a uvědomělá, myslíte, že to stačí k uchování čistoty? Pravíme rozhodně: „Nikoliv!“

Tu nestačí vědět a znát, ale hlavně chtít, vážně a rozhodně chtít.

Tak se to má s mnohými dívkami, jako s onou myškou před pastí v známé anekdotě. Neznáte ji? Tedy vám ji povím:

Myška vběhne do světnice. Co to tam stojí? Aha, past! Ti chytrí lidé! Dají sem dvě prkénka, horní podeprou o jazýček a na něj připevní kousek slaniny. Myslí, že se zakousnu do slaniny,

past sklapne a pohrbí mne pod těžkou cihlou. Ó, ti hloupí lidé! Myslí, že jim na to půjdu! To se klamou! No, ale čichnout si přece mohu! To ještě přece nic není a já k smrti ráda slaninu čichám. Přihopkovala a jak k slanině čichala, neopatrně o ni zavadila. Jazyček se tím už uvolnil, past s velikým rachotem sklapla a myška v mžiku byla lapena. Ubohá myška! Chytrá, rozumná, ale neopatrná myška!

Že tomu bývá asi podobně v mravnosti, doznáte, milé dívky, samy. Není-li vědění spojeno se zásadní rozhodnou vůlí: nepodati d'áblu ani malíček, je ctnost pomalu, ale jistě ztracena. Všechno vědění tu nic nepomáhá.

ČISTOTA JE PROBLÉM VŮLE.

Dobře to vyjádřil Fr. W. Foerster: „Dnes svody a lákadla vnější jsou stále silnější a vnitřní síla odporu je stále slabší”.

V tom to vězí. Vnitřní síla odporu musí býti pevnější. A té vnitřní síly nabudeme jen kázní a sebezpřemáháním. Která dívka mluvívá: „Do toho se mně nechce”, „to se mně nezamlouvá”, „k tomu nemám dnes náladu”, ta nezná kázně a nenabude potřebné vnitřní síly k odporu. U ní nabude časem vrchu nižší „já”.

Čistá dívka musí umět říci každému, kdo se k ní neblíží ve jménu Božím: Ne. A k tomu je třeba velké mravní síly a pevné vůle, když třebaš milý hoch žadoní a naléhá. Říká se, že hoch má mít pevnou vůli a pěstiti svůj charakter. I dívka toho potřebuje.

Dívka musí zocelit vůli tím, že uposlechne hned a ráda hlasu svědomí ve všem, co jí ukládá za povinnost. A tato pevná vůle musí se jí státi druhou přirozeností.

To je jistá, byť úzká a kamenitá cesta pro Tebe, milá dívko, k mravním výšinám. Vrozenou touhu po líbivosti ukojíš nejlépe tím, že budeš chtít se líbiti Kristu Pánu a ve vnitřním láskyplném styku s Ním najdeš radost a povznesení. Neříkej: „Jak mám milovati někoho, jehož nevidím a jenž je daleko?!” Není daleko, je v Tvém srdci, ozve se na Tvoji láskyplnou pozornost, již mu věnuješ, a pocítíš jeho sladkou přítomnost. Touhu po lásce nahradí v daleko větší míře tato vyšší láska, jež vrcholí ve sv. přijímání.

Zkušenost učí, že není jistějšího prostředku k zachování čistoty, než sv. přijímání. Znáš slova sv. Kláry, jež psala naší blahoslavené Anežce: „Toho-li se dotknu, čistou jsem. Toho-li obejmú, pannou zůstanu, s Ním-li se spojím, svatou se stanu!”

Přišla k nám jedna paní a chtěla, abychom jí doporučili dívku služebnou — velmi výhodné místo. „Ale nechci jinou”, pravila, „jen dobrou křesťanku, abychom se mohli na ni spolehnouti a všechno jí svěřiti. Ty ostatní dívky neznají náboženství, ani se nemodlí, a modlitba je to jediné, co dívky drží”.

Život je boj, mladý život je boj za čistotu. I vy, dívky, musíte bojovat a musíte nosit výzbroj, třebaš nechodíte na vojnu. A jakou? — Přílbu víry, brnění obezřetnosti, štít sebekázně a meč modlitby.

POD BĚLOSKVOUCÍM PRAPOREM KRÁLOVNY NEBES.

Dítka lidské touží po matce — a dítka Boží touží po Matce Boží.

Dívka má k Panně Marii zvláštní vztah: neboť Ona je ideálem ženy, má v nejdokonalejší

míře, co může býti ideálem ženy: panenství a mateřství.

Zvláštní lesk na Panně Marii tvoří její neporovnatelné panenství. Zde poznáváme jeho cenu.

Bůh mohl dáti své matce vše, co svět má nejlepšího. Zrovna jako Ty bys připravovala pro svou matku: nejpřednější rodinu, nejkrásnější palác, oslňující krásu. Jistě bys svou matku tím vším obmyslila, kdyby ti to bylo možno. Ale Bůh jí žádný z těchto pozemkých darů nedal. Chtěl jí dáti — ne šperky falešné a drahokamy ze skla — ale pravé a nepomíjející poklady, neporušené panenství, nežli se stala matkou, i — ten neslýchaný div! — když se stala matkou a porodila Spasitele světa. A tak ji chránil, aby se ani špetka nějakého nečistého prášku její mysli nedotkla.

Uvaž jen dobře! Mnozí lidé považují smyslné požitky za to nejkrásnější a nejžádoucnější, co člověk na světě má, a hle! Bůh chrání svou matku i před dovolenými smyslnými rozkošemi, má je za bezcenné pro ni. V tom je velikost, krása, nedostižný ideál Panny Marie.

Bůh chce, aby ctnost, kterou nám ukazuje ve svých svatých, lidé následovali a nadchli se pro ni. — A proto se čistá dívka tak cítí přitahována k Panně Marii. Touha připodobnit se jí ovládla její srdce a nemůže mít současně zalíbení ve věcech nízkých.

Tato touha odkrývá i úzké pouto osobní. Je-li úcta a láska k Matce Boží u každého věřícího člověka zakořeněna, u dívky má zvláštní základ. Jinoch uctívá P. Marii, že je jeho matkou a dívka nalézá v ní o jeden důvod více, že je m a t k o u. Jejich úloha je táž. A ta harmonie, jež spojuje duše, vede k úplnému přimknutí a odevzdání se Panně Marii.

Nemůže míti nároku na tutéž výsadu jako blah. Matka Panna, ale cítí, že bude míti slávu, čest a bude tím dokonalejší matkou, čím bude čistší pannou před manželstvím, podobajíc se Marii, jež byla svatyní neporušenou.

P. Maria jest ideálním vzorem pravého ženství a dívky rády jí uctívají, utíkají se k ní, zasvěcují se jí. A jako zachovávají věrnost Matce, zachovávají věrnost i těm přednostem, jimiž Bůh ji obdařil.

Milé dívky, uctívejte dětinně Marii Pannu jako svou nebeskou matičku. Modlívejte se k ní často, zpívejte mariánské písně, noste madonky na šíji, zdobte rády její obrazy a sochy, obzvláště v máji a v sobotu, v říjnu se modlívejte růženec, který má být stálým vaším průvodcem i na zábavních cestách.

V kritických chvílích pokušení a důležitého rozhodování vzývejte Marii, jistě obrátí k vám sluch jako dobrá matka, Maria, ta Panna sladká. Je-li u vás Mariánská družina, staň se sodálkou, tento náboženský spolek je pro zbožné dívky nejvhodnější.

Dívky mají rády veršíky. Tyto zde se naučte zpaměti a nevypusťte z mysli nikdy:

„Dej pozor, drahá děvuško,
dej pozor na věnec
a v pokušení hodině
měj v ruce růženec.

A zaplaš vodou svčcenou
zlé smyslů mámení,
žár svůdný v nitru uhasí
ti kříže znamení.”

Tak radilas mi, matičko,
když šla jsem do světa . . .
tvůj daleký hrob dávno už
dech vánku obléhá.

Já nezarmoutím duši tvou
a věrnou zůstanu:
tys dala nebes Královně
své dítě v ochranu.

Každá žena je buď Marií, jež dává světu spásu,
nebo Evou, jež uvalila kletbu na celé pokolení
lidské. — Buď Marií — a ne Evou svědkyní!

ČISTOTA JE KRÁSA.

I když Bůh tě, milá dívko, neobdařil klasický-
mi rysy, že tě nenazývají kráskou — přece čisto-
ta propůjčuje tvým rysům takový půvab a kouzlo,
jakého se nedostávalo ani pohanským bohyním
krásky. A tak mile dojímá čistá panna a podma-
ňuje si každého, kdo na ni pohlédne, že by zvolal:

Tys jako sličný kvítek,
tak čistá, líbezná,
já tě zřím a lítost
mě jímá podivná.

A na hlavu bych ti dlaně
hned vložil s modlitbou:
Bůh zachovej tě tak čistou,
tak sličnou a líbeznou!

Čistota, je to ta nejvyšší ctnost a ozdoba? Ni-
koliv, ale zbožnost a modlitba. Slyš!

Krásná je dívka, když se usmívá,
krásnější je dívka, když se zardívá,
nejkrásnější je dívka, když se modlívá.

Zbožnost a čistota, to se doplňuje a spolu sou-
visí. Zbožná dívka jest i čistá a čistou nezůstane
bez modlitby. Modli se často, modli se vřele a
budeš krásná a zcela čistá.

TVŮJ SNOUBENEC — TY SNOUBENKA.

1. První požadavek na snoubence:

Když se svému hochu v oči zadívám,
víte-li, nač sobě někdy myslívám?

Zdali jeho oči jak ty mé se točí
rády k nebes bání v tichém zadumání?

Nechci jenom sama hledět v nebes zář,
hoch můj musí se mnou hledat Boží tvář.

A když svému hochu tisknu drahou dlaň,
víte-li, nač myslím, prosíc Pána zaň?

Aby jeho ruce v radosti a muce

jak ty moje všady sepjaly se rády.

Nechci jenom sama spínat rukou dvě,
pro jistější štěstí — on též spínej své!

(Augusta Rozsypalová.)

2. Požadavky tvého snoubence.

Přeje si, aby mu mohli jeho přátelé blahopřáti,
jako přítel Janu Prchalovi k jeho snoubence?

K té volbě, drahý příteli,

ti gratuluji. Odpust', měl jsem strach, že Tonička
je popelivá putička a naivní dušička;

však shledal jsem v ní dámu. Velmi oduševnělá
a chytrá panenka to je a bystrá, veselá.

A chápe, oč nám jde, a s námi hoří pro víru

a k tomu kvete půvabem, jsouc sličná nadmíru.

Ty můžeš Pánu Bohu děkovat, milánku,

že dívku takovou ti najít přál a křesťanku!

Ta neví, co je flirtu nebo milkování hřích;

ta nezná onanistických těch tanců moderních,

jež z dívek činí divošky a panny nepanny,

jimž dávno před svatbou zvad' vínek flirtem

orvaný.

Tvá milá září panenstvím jak orosený květ,

buď rád, že poklad takový svým zváti budeš smět.

(J. Pospíšil: Jan Prchalů.)

ZVLÁŠTNÍ TURNAJ O NEVĚSTU.

Proč je tak málo ideálních známostí? Proč je tolik nešťastných manželství? Čím to, že je tak málo pevných, čistých jinochů? Povězme to přímo bez obalu: Dívky samy jsou často tím vinny. Kladou malé požadavky, jsou příliš povrchní a lehkomyslné. Hledí spíše na to, jak je nápadník urostlý, jaké má zuby, má-li zvučný hlas, jiskrný, podmaňující pohled a konečně, jaké zaopatření jí přinese. Hledí na to, jak vypadá a co má, a ne — jaký je! Dívky by měly především hledět, jaký je charakter, ptáti se po jeho vnitřním bohatství, zda je šlechetný, věřící, katolík. Jedním slovem, měly by sebe více cenit. Kdyby dívky více hodnotily svou vnitřní krásu a bohatství, žádaly by totéž i od toho, jenž má býti polovicí celého jejího života. Muži měli by více charakteru i čistoty, kdyby to právě bylo cenou k získání jejich nejmilejší. Zboží, po kterém není poptávka, mizí z oběhu.

Snad onen pěkný příklad, pohádka o princezně ze starých časů, osvětlí tuto neomluvitelnou pošetilost dívek i dodá jim odvahy k důraznějším požadavkům. Podávám jej, jak jsem jej četl v jedné staré knize:

Starý král měl jedinou dceru. I přál si, aby se provdala. Ukázal jí při slavnostech nejvznešenější zemany a velebil hned toho, hned jiného. Ale krásná princezna ohrnula vždy rty a pravila: „Není pro mne dosti bohat.“

„Což musí být tak bohatý?“ zlobil se král.

„Ano, nejbohatší musí být. Jen toho chci za muže!“

Král byl stár a rád by byl před smrtí ještě viděl dědice. Poslal proto do okolních zemí hlásatele a ve všech župách dal rozhlašovati, koho

hledá jeho dcera. Tu vzrostla v mnohém ubožáku odvaha. I velcí dali se na cestu, aby se vřadili mezi uchazeče o ruku dcery královské. Vyšňořili se zlatem, které měli neb které si vypůjčili. Když princezna jednoho dne pohlédla na cestu, vedoucí k zámku, zdálo se jí to, co viděla, jako mléčná dráha za jasných nocí. Honosily se zlatem pokryté koně, v stříbrné pancéře odění muži, s vlašticími chocholy, lesklými štíty a s prapory pestřými jak kvítí.

„Bohatství celé země je na cestě k tobě, viz, a je nezměrné!“ pravila společnice. Princezna se jen pohrdlivě usmála.

Uchazeči shromáždili se ve velkém sále. Jakmile vstoupil do sálu starý král se zlatovlasou princeznou, shromáždění pánové sklonili koleno před starcem v hermelínu, ale oči upřeli na krásnou princeznu. Tvář její byla líbezná, leč v pohledu jevila se vážnost i chlad.

Počal zvláštní turnaj, při němž nejbohatší měl srazit v písek nejvznešenějšího. Tísnil se, myslíce, že zlato a peníze jsou největší ctností a tak lacino a bez námahy chtěli získati vítězství.

Jeden po druhém vypočítávali nyní své bohatství: rozsáhlé lesy, výnosná pole, ale krásná princezna učinila rychle svůj úsudek, zakývala záporně svou krásnou hlavou i vyřkla oduševnělým hlasem neblahé slovo: Málo bohat! Dalším už chuť přecházela, když viděli nejbohatší — odmítnuté. Ale v tiché naději, že by mohla i osoba nápadníkovy padati na váhu, nevzdali se souboje, až i oni zaslechli zlý rozsudek z krásných úst.

Nikdo už si netroufal předstoupiti. Rozmrzeli rytíři projevovali nelibost, smutně hleděl král, princezna seděla tiše a důstojně. Ale zmlkl šum odporu, když vystoupil vysoký rytíř, jenž sice

tělem všechny převyšoval, ale leskem odění se jim nevyrovnal. Přerušil trapné mlčení:

„Princezno, osměluji se doufat, že budete moji i odvažuji se vynést na světlo svůj poklad.”

Pověděl své jméno i označil bohatství. Byl to jediný zámek, k němuž náleželo několik vsí. „To jest, co jsem zdědil po otcích.” Hlasitý výsměch rozlehl se v řadách uchazečů. Oči královny jako by chtěly rytíře probodnout, že se opovažuje dělati si smích z princezny.

Ale směsici hluku i smíchu přerušil hlas uchazečův:

„Slyšte nyní, co mám od sebe! Mé je to rámě, jež v pohromách národa nikdy nekleslo. Odrazilo Turky i pohany, když vpadli do otcovské krajiny. To rámě nikdy nebojovalo za zlato nebo k vůli loupeži, nikdy proti bezbrannému sousedu, nikdy proti beránku, ale vždy proti vlku.”

Pánové najednou zmlkli a byli v rozpacích. Rytíř však udeřil rukou v železném pancíři na prsa a zvolal mocným hlasem:

„Moje je to srdce, které v četných bitvách se netráslo, ale chvěje se, když vidí všude červa sobectví. To srdce plnilo se žalem nad tolikerou zradou vlasti i zbabělostí nemужných mužů. — Moje jest hanba nad zapomenutou rytířskou hodností, nad kramářským duchem, s nímž se jedná o statcích nejsvětějších, nad shonem za požitkem.”

Pánové klopili zraky, tlačili se k východu a trátili se jeden za druhým. Princezna se vpřed sklonila a zastínila bílou ručkou oči, aby lépe viděla rytíře, jenž tu stál v oslňujících paprscích jako nebeský zjev. Rytíř pokračoval:

„Moje jest nejen tělo služebníků a poddaných, ale celá jejich bytost mně náleží. Když kolem chat jedu, starci žehnají mně: „Díky

tobě, všechny peleše lotrovské jsi vypálil." Matky pozdvihují děti i volají: „Vizte našeho pána i otce! Zaplašil vlky a bdí, aby otec váš bez bázně mohl orati a vy v hojnosti mléka i chleba požívatí. Jeho síla je naše síla!" I mládež se hlásí: „Říše sobectvím a nesvorností stavů je prožrána jak shnilý strom. Kdy budeš naše síly potřebovati, s tebou půjdeme i proti satanovi."

Král opustil sál, nejprve pomalu, pak bouřlivě. Hluboká červeň pokryla tvář princezny, když se octla sama s rytířem. Poklekl před ní a zbožným hlasem promluvil: „Můj je malý i velký, ale i ten Nejvznešenější a Nejvyšší jest můj. Tříkrát velkého a vznešeného, jehož služebníkem a pošetilým dítětem jsem, učinil jsem si vlastnictvím zbožnou důvěrou a úctou. Když všechno dobro mne opustí, on učiní mne ještě dost bohatým. On mně dal i tuto podmaňující lásku."

Tu princezna vztáhla ruku a pravila: „Přestaň, nejbohatší rytíři, jsi až příliš bohat pro mne."

„Ano, nejbohatší jsem od této chvíle, neboť moji jsi i ty, nejbohatší z bohatých panen", hlas rytířův se chvěl.

A když sklonil před ní koleno, zazněla hudba a pážata s pochodněmi vešla do sálu, halícího se v soumrak. Hlasatel vystoupil na estrádu, přiložil roh k ústům a zadul z plných plic: „Nejbohatší rytíř se našel a král mu daroval ruku své jediné dcery." Pak vedl rytíř princeznu k oltáři.

Zapadly hrady, přešla pokolení, ale bohatství, která rytíř s manželkou svou zachovali a střehli, dědila se dále od století k století až po naše časy, kdy ideální naše mládež jím se zas honosí.

Jinochu, nejbohatší jsi ne tenkrát, máš-li mnoho statků, polností i peněz, ale máš-li duši oděnou rouchem milosti Boží, máš-li paže neochvějné,

srdce chvějící se před zlem, tehdy, když tvůj je bližní, chudý i malý, i ten Nejvznešenější, třikrát svatý.

Dívky, hledejte jen takového a buďte ho hodny! Pak bude on nejbohatší, neb bude mít i tebe, nejbohatší z bohatých panen.

Zapište si v památníku, v hloubi svého srdce, svých tužeb: Chci jen toho nejbohatšího!.

A jako protějšek slyšte ještě historii naší dívky. Nebyla princeznou, ale její hoch by jí dal přednost před každou zlatovlasou princeznou. Byl hotov ke všem obětem, vše by jí byl udělal kvůli. Tak ji měl rád.

Byl strážmistrem. Jakmile mu však řekla, že by si ho jako četníka nevzala, vzdal se této čestné služby a byl hotov se k nim na živnost přiznat. Hoch jako jedle, hezký a nebojácný přišel k ní ještě, když dostal k vyjádření, zda už nereflektuje na četnickou službu, ať sama rozhodne.

Odepsal, jak ona řekla: Ne. A za nějaký čas mu řekla docela chladně, aby k nim víc nechodil.

Celé veřejnosti bylo známo, co udělal a co nyní udělala ona jemu, neboť začala známost s bohatým hostinským.

Nikdy se nelekl ani zbojníků ani pytláků a nyní je zlomen. Co si počne? Kdyby neměl rodiče, musel by na dálnici. Ale to ani tak nebolí jako ta zrada. Zahořkle vybuchl přede mnou: „Každé děvče dnes hledí jen na bohatství, nebo aby byla dobře zaopatřena; srdce a charakter muže jest jí vedlejší.”

Ve svém bolu neprávem vinil všechny. Nechci odsuzovat, nevyslechl jsem druhé strany, ale tohoto čestného hochu znám dobře.

Jen počkejme, čeho se ona dočká. Zatím ji nechal onen hostinský; jemu zas se zdála příliš chudou.

Vy, naše dobré dívky, napravte pověst, kterou vám sem tam některá pokazí, aby čestní hoši nemuseli nad dnešním dívčím světem lámat hůl a chtějte jen — vskutku nejbohatšího.

A Ť NEPROHRÁŠ SVOJI DUŠI!

Sledovali jste až do konce řeč o své nejpalcivější otázce. Etapu po etapě. Nejprve hoši, pak se k nim přidružily i dívky samy. A čtli jste se zájmem, snad s utajeným dechem jste sledovali ony příklady z vašeho prostředí, příklady výstražné a odstrašující. A všichni jste si řekli: „To je naše řeč, něco takového jsme potřebovali!”

Dočetl jsi. Zavři knížku a zamysli se! Hleď na titulní obrázek! Co představuje? Kdo to je? V knížce snad jsi byl popsán ty sám, — nevím, možná — ale to vím, že na tomto obrázku jsi ty — bez vší pochyby, jistě! Onen mladý hráč, jenž hrá se satanem o svou vlastní duši.

Ještě jeden dlouhý pohled na symbolický zápas! A domysli! Ano, to jsem já, ten lehkomyslný, chabý hráč! Ale počkej, satane, moji duši nedostaneš. Pokoušej si mne, jak chceš, namlouvej si cokoliv! Slibuješ sodomská jablka, jež se rozpadnou jako popel, když se jich jen člověk dotkne. Opájíš vínem ze sodomských vinic, za kapku sladkosti nutíš vypít kalich hořkosti. Znovu jsem si to uvědomil při četbě této knížky a snad, bohužel, sám na sobě trpce zkusil. Ale zápas ještě není prohrán docela, končí teprve smrtí. Vari, satane!

Tisíce jiných čte zároveň tuto knížku a smýšlí zrovna jako já.

Pod prapor kříže se postavíme. — V tom znamení zvítězíme. Čert se bojí kříže. Kříž je strom života. Ovoce jeho není vábné, ale spa-

sitelné, dává život. Učiním si trochu násilí, vezmu kříž svůj na sebe a budu následovat Krista. Jen trochu pevně, odhodlané a vytrvalé vůle!

Bud' heslem Tvým: chci vůlí železnou
proniknout přes hlubinu nesnází,
ať balvany mi různé nahází
života tvrdost v dráhu vytčenou!

Bojuješ za velkou věc — za své štěstí. Kdo může co popřít z toho, co jsi četl v této knížce? Jest to jen malba, fotografie skutečnosti. Víno sodomské plodí slzy, utrpení, znechucení, smrt — čistota pak přináší radost, klid, pravou lásku a šťastné manželství. Jsi ještě mlád, nemáš tolik zkušeností jak sv. Jan Vianney, jenž denně sta a sta lidských osudů zvěděl, ale můžeš s ním opakovati: „Viděl jsem mnoholidí, kteří litovali, že Bohu nesloužili, ale ani jednoho jsem neviděl, jenž by litoval, že Bohu sloužil.”

Nebudeš litovat ani ty, mladý příteli, ač musíš mnoho bojovat. Budeš zakoušeti mnohá pokušení. Ale věz, že to je dobré znamení. Kdybys byl přemožen, satan by tě měl v moci a nepokoušel by tě už.

Bojuj dále ve skrytě svého srdce! Ve skrytě? Opravdu nikdo neví o tvé statečné hře? Koho to vidíš na obrázku? Anděla, svého anděla strážce. A pozoruješ, jak je smuten, pláče nad lehkomyšlnou hrou se lstivým nepřitelem. Na každého z vás hledí anděl, ba tvému boji se satanem přihlížejí andělé mnozí. Jednou hledělo na naše footballisty v zápase se Španělskem v Praze 25.000 lidí. Co to je proti publiku, jež hledí na tvé, lidskému oku skryté boje! Co to je footballový zápas proti zápasu a hře o tvou nesmrtelnou duši! Jak se musíš cítit povzbuzen a posílen!

Duše ztracena — vše ztraceno!
Duše spasena — vše spaseno!

SPASÍM DUŠI, STŮJ CO STŮJ! A VĚŘ SVA-
TÝM OTCŮM, KTERÍ PRAVÍ, ŽE 90% VŠECH
ZAVRŽENÝCH JE V PEKLE PRO HRÍCH NE-
ČISTÝ A OSTATNÍCH 10% NENÍ TOHOTO
HRÍCHU PROSTO.

Bojuj statečně se satanem o svou čistou duši!

*

Zatím co hoch musí bojovati spíše sám se se-
bou, dívka zase se zlým světem. A je při tom
schopna krajních obětí, jako ona černošská dívka
v misiích. Svými půvaby obracela na sebe oči
mnohých ctitelů a záletníků, takže její čest byla
vystavena velkému nebezpečí. Co učiní ta, již je
čistota milejší než život? Prosila Boha, aby ji
ranil malomocenstvím. A skutečně tělo rázem
ztratilo všecken půvab a každý se jí od té chvíle
vyhýbal. — Nemocnou navštívil misionář a těšil
ji: „Budu se modlit, abys byla brzy zdráva.“ —
„Ne, Otče, ale jen když v nebi budu krásnou; ta
krása už nikdy nezvadne.“

To je řeč křesťanské dívky. Takovými květy
může se pochlubiti jen naše svatá víra. Věčnost
je víc nežli čas, blaženství nebes nelze srovnati
s míjivou radostí tohoto světa, šťastný život je
víc než prchavý požitok nad propastí. Život není
žert, nýbrž vážná hra.

OBSAH:

Černý-Konopištský: Hra o lidskou duši .	5
Předmluvy .	6
Nejpalčivější otázka	8
 HOŠI, SLOVÍČKO MEZI ČTYŘMA OČIMA!	 9
Naříznuté stromky	9
První hřích spáchán	10
V bažinách	12
Bůh umřel — v jeho srdci	13
Všeobecná zkáza .	14
Jest ještě návrat možný?	16
Duševní lázeň	17
Dva dopisy	18
Olaf, tragedie sportovce	19
Návštěva na hřbitově	20
Tajné nemoci	22
Výstražná slova našich lékařů o sexuální otázce	25
Má víc mučedníků, než jich má Pán Bůh	26
Co se všechno v čarodějném kotli milkování namíchá	27
Hoši, nic lepšího už nevíte?	29
O známostech	31
„Ona už žije, miluje, vzpomíná”	32
Dvojí morálka .	33
K vyšším věcem povolán . . .	34
Čím kdo hřeší, tím bývá trestán	36
Varuj se prvního pádu	38
 HOŠI, DÍVKY, JDE O VAŠE ŠTĚSTÍ!	 41
Podivná bankovka .	43
A je-li dívka lehkomyšlná?	45
Zkažený život	48
Sextánka	50
Ještě smutnější případ	51

Co zabilo lásku?	52
Když sešlo se známosti	55
Strasti vážné známosti	56
V prameni u bran ráje	59
Hochu, jak se rozhodneš?	60
Pohleďte na kořen zla . . .	62
Tanec, kokain moderní společnosti	64
Alkoholismus mládeže . . .	69
Škola nemravnosti — kino	72
Umění a četba	75
O literárním braku	78
Ach, ty řeči	82
Chléb silných . . .	83
Předpis duchovního lékaře	85
Blahoslavení čistého srdce	87
O lilích, které zpívají . . .	89
Nové svěťice a mučednice	95
Mimochodem	100
Rozeznávej: neslušné, nestydaté a nečisté (mravně)	101

ZAMILOVALI SE 104

Dívčí srdce . . .	106
Láska, Bože, láska	111
Mám ráda nekatolíka	122
Smišený sňatek . . .	124
Jak hledati nevěstu?	126
Tvůj ženich . . .	129
Nač hledí mladý muž	131
Trojí hřích dědičný	134

DÍVKY! ZRCADLO PRO VÁS 137

Přirozené poslání ženy	139
Proč jsem se nevдалa	143
Stav panenský	149
Stará panna	150

Životní zpověď poštovní pomocnice	152
Polibek	160
Temný stín lpi na mnohých manželstvích	162
Primice a svatba zároveň	165
Když dívky odjely z venkova do Prahy .	170
Vyžít se? Či správně žít podle náboženství?	173
Smutné dědictví války	177
Vědychtivá panenka	179
Chytrá myška	181
Čistota je problém vůle	182
Pod běloskvoucím praporem Královny nebes	183
Čistota je krása	186
Tvůj snoubenec — ty snoubenka	187
Zvláštní turnaj o nevěstu	188
Ať neprohráš svojí duši	193

Autor díla	Adolf Pelikán S. J.
Název díla	HRA O DUŠI
Vydalo	Sdružení katolické mládeže
Roku	1947
Náklad	10.000 výtisků
Vytiskl	A. Pelz, knihtiskárna v Příbrami
Vydání	VIII.
Cena	Kčs 26.— brož., 46.— váz.